

GemOP Anderlecht 03/11/2013

Volume I

Gemeentelijk Ontwikkelingsplan

Bouwheer
GEMEENTE ANDERLECHT
Raadplein, 1
1070 BRUSSEL

Naam van de opdracht

Opmaken van het Gemeentelijk Ontwikkelingsplan – Gemeente Anderlecht – en van het Milieueffectenrapport

In samenwerking met :

AMENAGEMENT
sc/cv

SPATIAL PLANNING
ENVIRONMENT

Partner of Clerbaux-Pinon in ACPgroup

COOPARCH-R.U. srl
Poincarélaan, 78 B-1060 BRUSSEL
tel : 02/534.50.35 fax : 02/534.50.95 cooparch@cooparch.be

Vu et adopté provisoirement par le conseil Communal en sa séance du : 23/01/2014
Gezien en voorlopig aangenomen door de Gemeenteraad in zitting van:

Par ordonnance :
Op last :

Le secrétaire communal :
De gemeentesecretaris :

M. VERMEULEN

Le Bourgmestre :
De Burgemeester :

E. TOMAS

Le Collège des Bourgmestre et Échevins certifie que le présent plan a été déposé à l'examen du public à la Maison Communale
Het College van Burgemeester en Schepenen bevestigt dat onderhavig plan ter inzage van het publiek op het Gemeentehuis werd neergelegd
du/van 3/02 au/tot 29/03/2014

Par ordonnance :
Op last :

Le secrétaire communal :
De gemeentesecretaris :

M. VERMEULEN

L'Echevin du Développement de la Ville :
De Schepen van Stadsontwikkeling :

G. VAN GOIDSENHOVEN

Vu et adopté définitivement par le conseil Communal en sa séance du : 23/01/2014
Gezien en definitief aangenomen door de Gemeenteraad in zitting van :

Par ordonnance :
Op last :

Le secrétaire communal :
De gemeentesecretaris :

M. VERMEULEN

Le Bourgmestre :
De Burgemeester :

E. TOMAS

Vu pour être annexé à l'arrêté de Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du :
Gezien om te worden gevoegd bij het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van :

Vu pour être annexé à l'arrêté du Gouvernement
de la Région de Bruxelles-Capitale
du 26/3/15

Certifié conforme

Gezien om te worden gevoegd bij het besluit
van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering
van 26/3/15

Voor eensluidend afschrift

Volume I : het GemOP

Volume II : de bestaande situatie van het GemOP en het MER

Volume III : het MER met het lastenboek

Volume IV : de niet-technische samenvatting

Inleiding : werkmethodologie en inhoud van een GemOP	7
Wat is een GemOP ?	7
Methodologie	7
1. Balans (SWOT) en uitdagingen	9
1.1 Sterke en zwakke punten, kansen en bedreigingen (SWOT Analyse)	10
1.1.1 Anderlecht bebouwing en landschap	10
1.1.2 Anderlecht bewoond en beleefd	11
1.1.3 Anderlecht ondernemend	12
1.1.4 Anderlecht grootstedelijk en stralend	13
1.1.5 Anderlecht duurzaam milieu	14
1.2 Uitdagingen	15
2. een gemeenschappelijke ambitie	17
3. vier zones met stedelijke projecten	19
3.1 Neerpede - Vogelzang	20
3.1.1 Een statuut voor de zone Neerpede – Vogelzang vastleggen	22
3.1.2 De sleutelementen van het natuurgebied door een regelgeving (ZGST) beschermen	24
3.1.3 Steun verlenen aan het Groene en Blauwe Huis bij de uitbreiding van zijn activiteiten en het aantrekkelijkheidspotentieel verhogen	25
3.1.4 De landbouwgebieden en hun activiteiten behouden en duurzaam maken ...	27
3.1.5 De bereikbaarheid met het openbaar vervoer en via zachte mobiliteit promoten met een voorstel voor een specifieke vorm van mobiliteit in Neerpede	29
3.1.6 De groene en blauwe vermazing onderhouden en promoten alsook de biodiversiteit in Neerpede behouden	32
3.1.7 Het recreatiegebied beter in het landschap integreren en nieuwe openbare voorzieningen voorstellen	34
3.1.8 Neerpede en de activiteiten in volle natuur promoten	34
3.1.9 Een coherent beheer van de gebieden rond de site Neerpede	35
3.1.10 Wandelpaden die naar het beschermd gebied van de site Neerpede leiden, met vertrekpunten uit heel Anderlecht	35
3.2 Het Centrum: een pool met grootstedelijke allures	36
3.2.1 De commerciële roeping van het Centrum versterken en de verbinding met de andere commerciële polen van de gemeente leggen.	37
3.2.2 Het Centrum een eigen identiteit geven en met kwaliteitsvolle openbare ruimten in de kijker zetten	39
3.2.3 De Emile Vanderveldesquare als kwaliteitsvolle schakel tussen het Centrum,	

Kuregem en Kanaal-Zuid	40
3.2.4 De modernisering van het stadion mogelijk maken onder voorbehoud dat het goed geïntegreerd wordt.....	42
3.2.5 Maatregelen nemen voor het scheppen van studentenhuisvesting	43
3.2.6 Het lokale leven en het toerisme nieuw leven inblazen	44
3.2.7 Een link tussen het Centrum en het Kanaal leggen	46
3.3 Kuregem doen herleven	47
3.3.1 Het project van het Zuidstation omkaderen en een stadslaan aanleggen die van de Barastraat tot aan de Ring loopt	49
3.3.2 De Emile Vanderveldesquare, toegangspoort tot Kuregem.....	50
3.3.3 Het project op de site van het Slachthuis omkaderen	51
3.3.4 De Heyvaertwijk nieuw leven in blazen	53
3.3.5 Kuregem, het kanaal en de bruggen	54
3.3.6 De openbare ruimte verbeteren, de toegangen tot de gemeente herkwalficeren en een ruggengraat door Kuregem trekken	55
3.3.7 De ambachtelijke en artistieke activiteiten promoten en bestendigen	57
3.4 Kanaal-Zuid, de OGSO en de stadsnijverheid	58
3.4.1 Biestebroek openstellen voor gemengdheid	60
3.4.2 De aanpassing van de bruggen	61
3.4.3 Een gemeentelijke strategie ontwikkelen en de roeping van de industriële zone van Anderlecht bepalen	62
3.4.4 Een echte stadslaan aanleggen van de uitrit van de Ring tot het Zuidstation	63
3.4.5 Het kanaal als transportmiddel voor goederen versterken	64
3.4.6 Efficiënte en aangename zachte vervoermiddelen invoeren voor de volledige industriezone	66
3.4.7 Aanleg van de oevers voor uitrustingsdoeleinden, en voor vrije tijd- en wandelactiviteiten	67
3.4.8 Diensten voor bedrijven ontwikkelen.....	69
3.4.9 Naar een bedrijvencluster met een hoge milieukwaliteit en sanering van de bodem	70
3.4.10 Naar een industriële ecologie van de bedrijven	71
3.4.11 De industriezone verdichten en de stedenbouwkundige regels aanpassen - Zonale gemeentelijke stedenbouwkundige verordening (ZGSV) - BBP.....	72
4. Algemene maatregelen per Thema	73
4.1 Thema:: Anderlecht bebouwing en landschap	74
4.1.1 Een handvest voor publieke ruimtes ontwikkelen.....	75
4.1.2 De verbindingspleinen en -ruimtes met ambitie aanleggen.....	76
4.1.3 Op openbare ruimtes het groene netwerk met kunst aanvullen of opwaarderen	

4.1.4	Sensibiliseren voor de uitvoering van de ZGSV en voor het behoud van de tuinjwijken	78
4.1.5	De binnenterreinen van de bouwblokken opwaarderen	79
4.1.6	Verwaarloosde gebouwen en percelen opwaarderen	80
4.1.7	Geïntegreerde en duurzame hedendaagse bouwkundige vormen promoten	81
4.1.8	Rekening houden met kwaliteitsvolle gehelen op het gemeentelijk grondgebied.....	82
4.1.9	De gemeentelijke stedenbouwkundige verordening aan de uitdagingen van het GemOP aanpassen en voor zijn gebruik sensibiliseren.....	82
4.2	Thema: Anderlecht bewoond en beleefd	84
4.2.1	De multimodale polen: hun leesbaarheid verbeteren en ze toegankelijker maken via zachte vervoersmiddelen.....	85
4.2.2	Schoolvervoerplan (SVP)	88
4.2.3	De publiek-private samenwerking bevorderen bij de bouw of renovatie van woningen	89
4.2.4	Van de leegstaande verdiepingen boven de handelszaken studentenkoten maken	89
4.2.5	Huisvesting creëren voor ouderen of gehandicapten en intergenerationeel wonen aanmoedigen	90
4.2.6	De strijd tegen «huisjesmelkerij».....	91
4.2.7	Het beleid van openbare veiligheid en preventie op een geïntegreerde manier voortzetten.....	91
4.2.8	De synergie tussen de gemeente en het verenigingsleven voortzetten, in het bijzonder in het kader van initiatieven van sociale cohesie.....	92
4.2.9	Deelnemen aan nieuwe openbare voorzieningen bij grote vastgoedprojecten	93
4.2.10	De diversiteit van de voorzieningen en van gezellige ruimten stimuleren ...	93
4.2.11	Het aanbod van schoolinstellingen herstellen.....	94
4.2.12	Het aanbod van de opvang voor het jonge kind verbeteren.....	94
4.2.13	De evenementen op het gemeentelijk grondgebied promoten, onder meer dankzij de nieuwe technologie.....	95
4.3	Thema: Ondernemend Anderlecht.....	97
4.3.1	De handelslinten tot hun recht laten komen	98
4.3.2	De maatregelen ten gunste van de vestiging van handels- en ambachtsactiviteiten uitbreiden en versterken, in het bijzonder in de handelslinten en de polen die versterkt en ontwikkeld moeten worden	99
4.3.3	Een sterkere coördinatie tussen de diensten voor werk- en opleidingzoekenden, een gemeenschappelijke strategische lijn uitzetten en een jaarlijks evenement voor socio-professionele integratie organiseren.....	100

4.3.4	De synergie tussen de opleidingscentra versterken en bestaande kanalen ondersteunen.....	101
4.4	Thema: grootstedelijk en stralend Anderlecht.....	103
4.4.1	Een beleid van stadsmarketing invoeren.....	103
4.4.2	Genieten van de uitstraling van het Zuidstation	104
4.4.3	Anderlecht in het GEN integreren	106
4.4.4	De aanwezigheid van een universitaire campus bevestigen, de R&D –afdeling van Erasmus bekrachtigen en de voedingsroeping van COOVI/CERIA versterken ..	107
4.4.5	Het beleid van groen toerisme, alsook van opvang van en informatie aan het publiek versterken.....	108
4.4.6	De aanleg van openbaar vervoer tussen de Prins van Luiklaan en de Paepsemalaan aanmoedigen en mogelijk maken	108
4.4.7	De aanleg van de tramlijn tussen het Weststation en het Westland Shopping Center begeleiden	110
4.4.8	De "groene tram" tussen Montgomery en Neerpede, drager van de territoriale kennis	111
4.5	Thema: Ecologisch en participatief Anderlecht	113
4.5.1	Voortzetting van de acties van de Agenda 21 en installatie van een follow-upcommissie van het GemOP	113
4.5.2	Beter communiceren over de gemeentelijke maatregelen die tot goede milieupraktijken aanzetten	114
4.5.3	De acties van het plan netheid voortzetten en de projecten om afvalstoffen te herwaarderen ondersteunen.....	115
4.5.4	Burgerinitiatieven ondersteunen via gemeentelijke projectoproepen	116
4.5.5	Efficiënte gemeentelijke participatieve processen waarborgen	116
4.5.6	Het gemeentelijke gebouwenpark ontwikkelen en renoveren met het oog op ecologische voorbeeldigheid	116
4.5.7	Gedifferentieerd beheer van gemeentelijke openbare ruimtes om de biodiversiteit te verruimen en de ecologische waarde te verhogen	117
4.5.8	De groene en blauwe vermazing tot zijn recht laten komen en versterken in samenwerking met de andere openbare spelers	117
	Het GemPDO: gemeentelijke planning voor de komende jaren!	120

INLEIDING : WERKMETHODOLOGIE EN INHOUD VAN EEN GEMOP

Wat is een GemOP ?

Een gemeentelijk ontwikkelingsplan (GemOP) is een strategisch ontwikkelingsinstrument dat elke gemeente op haar grondgebied ontwikkelt. Het plan past de voorschriften van het Gewestelijk ontwikkelingsplan toe en vult deze ook aan.

De doelstelling bestaat erin de grote lijnen van de ontwikkeling van de gemeente te kiezen voor zeer uiteenlopende domeinen zoals de ruimtelijke ordening, de huisvesting, de economie, de collectieve voorzieningen, het leefmilieu of de mobiliteit. Kortom, een transversale benadering over de grenzen van deze domeinen heen. Het GemOP is een instrument van extern beleid dat een strategische planning van de gemeente waarborgt. Het biedt een kader, een argument en bakens aan de beleidsmakers en de beheerders van de gemeente geeft om haar context en levenskader te verbeteren.

Methodologie

Onderhavig verslag bestaat uit vier delen: de balans en de uitdagingen, de definitie van een gemeenschappelijke ambitie, de voorstelling van de grote projecten, onderverdeeld in 4 zones, en tot slot de algemene maatregelen die van toepassing zijn op het volledige gemeentelijk grondgebied.

Het geheel wordt rond 5 thema's gegroepeerd:

- Anderlecht: bebouwing en landschap;
- Anderlecht: bewoond en beleefd;
- Anderlecht: ondernemend;
- Anderlecht: stralend en grootstedelijk;
- Anderlecht: duurzaam milieu.

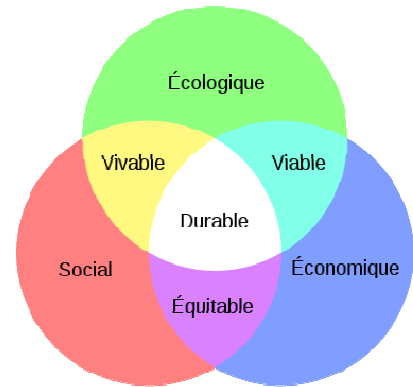
Dit plan werd uitgewerkt op basis van werkvergaderingen, met inbegrip van brainstormings per thema, vergaderingen tussen de diensten onderling en met het schepencollege, ontmoetingen met de bevolking en het verenigingsleven. De dienst Stedelijke Ontwikkeling en Mobiliteit verzorgde de coördinatie van het proces.

Eind 2009 en begin 2010 heeft deze dienst de diagnose uitgevoerd. Dankzij de samenwerking met de verschillende gemeentelijke diensten kon de bestaande situatie worden geanalyseerd en daarna de uitdagingen vastgelegd worden. In de loop van de maand juni 2010 kwamen ook de bevolking en het verenigingsleven dienaangaande aan het woord.

Vanaf medio 2010 tot maart 2011 liep de fase van de voorstellen en het identificeren van de maatregelen in samenspraak met dezelfde deelnemers. Deze fase mondde vervolgens tijdens de lente 2011 uit in de fase waarin de toonaangevende projecten van het gemeentelijk ontwikkelingsplan aan de bevolking werden voorgesteld.

Naast het « algemeen beleidsprogramma » van de gemeente, heeft het GemOP zijn plaats in het kader van de gewestelijke documenten. Hier moet men weten dat het Gewestelijk Ontwikkelingsplan binnenkort zal worden vervangen door het Gewestelijk Plan van Duurzame Ontwikkeling (GPDO) dat op 26 september 2013 in eerste lezing door de regering werd goedgekeurd. Het is ook gestoeld op het « demografische GBP », dat een eerste bijwerking is van het huidige GBP dat een antwoord vormt op sommige gewestelijke uitdagingen zoals de grote bevolkingsgroei. Dit demografische GBP, waarvan het ontwerp aan een openbaar onderzoek werd onderworpen werd uiteindelijk op 3 mei 2013 definitief goedgekeurd.

Wat de mobiliteit betreft, werd er naast het (gewestelijk) IRIS 2-plan, rekening gehouden met project van een « strategisch plan voor het goederenvervoer in het BHG », dat op 20 december in eerste lezing door de regering van het BHG werd goedgekeurd en, in mindere mate met het « Gewestelijk parkeerbeleidsplan », dat per 1 januari 2014 van kracht wordt met als gevolg de aanpassing van het gemeentelijk mobiliteitsplan dat op 26 mei 2005 werd goedgekeurd.

Het concept duurzame ontwikkeling vormt de hoeksteen van het Gemeentelijk Ontwikkelingsplan. Naar voorbeeld van het toekomstige GPDO, moet het GemOP van Anderlecht een antwoord geven op de uitdagingen en de grondprincipes leggen van een leefbare economische ontwikkeling, die maatschappelijk rechtvaardig en ecologisch haalbaar zijn. Duurzame ontwikkeling is een ontwikkeling die tegemoet komt aan de noden van het heden zonder de behoeftevoorziening van de toekomstige generaties in het gedrang te brengen. (Brundtland verslag van 1987 *Wereldcommissie voor Milieu en Ontwikkeling*).

Het geheel van de acties moet door dit prisma worden gezien en mag de doelstellingen van de duurzaamheid niet uit het oog verliezen.

Het concept van de DO is van toepassing voor alle maatregelen van het GemOP.

Onderhavig volume vormt het eigenlijke GemOP.

Het tweede volume is het verslag over de bestaande situatie, gemeenschappelijk aan het GPDO en het milieueffectenrapport (MER).

Het derde volume bestaat uit het Milieueffectenrapport en bijhorend lastenboek.

Het vierde volume is een niet-technische samenvatting van het MER.

1. BALANS (SWOT) EN UITDAGINGEN

Hieronder volgt de SWOT-analyse – sterke punten – zwakke punten- kansen en bedreigingen – over de vijf thema's betreffende de gemeente. Uit deze SWOT-tabellen kan men de uitdagingen afleiden waarmee de Anderlechtenaren in functie van deze vijf weerhouden thema's worden geconfronteerd.

1.1 STERKE EN ZWAKKE PUNTEN, KANSSEN EN BEDREIGINGEN (SWOT ANALYSE)

1.1.1 Anderlecht bebouwing en landschap

BEBOUWING EN LANDSCHAP	
Sterke punten	Zwakke punten
☐ Een grootschalig landschappelijke structuur gesteund op de Pedevallei (« groot landschap ») ☐ De enige landschappelijke en groene entiteit (Neerpede) in het Brussels Gewest ☐ Een kwalitatief hoogstaand woonpark in de oudere wijken en in de tuinvijken ☐ Een heterogeen woonpark over het grondgebied dat van innovatiecapaciteit getuigt ☐ Een erkende geschiedenis en een industrieel erfgoed dat de Anderlechtse identiteit kenmerkt ☐ De landschappelijke waarden van het visuele perspectief en de verbinding met het water van het Kanaal ☐ De bestaande vastgoedreserves	☐ Een architecturaal erfgoed dat afbrokkelt door het financiële onvermogen van de eigenaars om dit te onderhouden en te respecteren (onwetendheid over de rijkdom der locaties) ☐ Een landschappelijke ruimte die onder druk staat van de opkomende verstedelijking in antwoord op de groeiende demografische druk. ☐ Het tekort aan groene en open ruimtes in de centrale en dichtbevolkte wijken van Kuregem. ☐ Een onevenwicht tussen het oosten en het westen van de gemeente in de verhouding tot de natuur en de aanwezigheid van open landschappen ☐ Het Kanaal, de Ring en sommige stadsknoppen (Biestebroek) vormen fysieke barrières die de doorgang tussen de wijken bemoeilijken
Kansen	Bedreigingen
☐ Integratie van « het grote landschap » in het stedelijk weefsel en het doortrekken tot de centrale, dicht bij de vijfhoek gelegen wijken ☐ De aanwezigheid en de ontwikkeling van de landelijke pool Neerpede ☐ Het « Park system » dat in de ontwerpen van aanleg en in de openbare ruimten kan worden geïntegreerd ☐ Het gebrek aan coherentie en verbindingen tussen de verschillende wijken en territoriale eenheden met hun eigen specificaties wegwerken via kwaliteitsvolle openbare ruimten die een eenheid aan het grondgebied verlenen. ☐ De begrippen nabijheid en toegankelijkheid integreren. De nabijheid van recreatieve locaties maar ook in sommige gevallen de toegankelijkheid tot sommige stedelijke rijkdommen verbeteren.	☐ Verschillende behandeling van de openbare ruimten in een aantal wijken ☐ Isolement van sommige wijken (bvb. Goede Lucht) ☐ Een weinig uitgesproken samenhangsgevoel tegenover het Anderlechts grondgebied: waar begint het? Waar eindigt het? ☐ Minder coherentie en slechtere leesbaarheid van het grondgebied

1.1.2 Anderlecht bewoond en beleefd

BEWOOND EN BELEEFD	
Sterke punten	Zwakke punten
☐ Een bevolking met gemengde sociologische profielen (oorsprong, financieel ...) ☐ Rijk wijkleven ☐ Een sterke mobilisering van het gemeenschapsleven (sociale cohesie) ☐ Een grote vertegenwoordiging van gezinnen en vooral een jonge bevolking ☐ Culturele en feestelijke evenementen die de aandacht trekken ☐ Gediversifieerde huisvestingsmogelijkheden (eengezinswoning, collectieve woning, appartement ...) ☐ Aantrekkelijke huur- en aankooprijzen vergeleken met het gemiddelde van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ☐ Een goede toegankelijkheid tot het overgrote deel van het grondgebied via alle transportmiddelen (Zuidstation, Ring, tram, bus, metro...) ☐ Aanwezigheid van de belangrijkste voorzieningen (ziekenhuizen, gezondheidszorg, ULB, CERIA, grote scholen, stadion, markten van gewestelijke omvang ...)	☐ Te weinig schoolinstellingen (geen evenwicht tussen vraag en aanbod) en te weinig opvang voor het jonge kind ☐ Punctuele maar intense gevallen van onburgerlijk gedrag en onveiligheid. Moeilijke dialoog met sommige sociale groepen ☐ Neerwaartse evolutie van sommige wijken ☐ Toenemende verarming in de hele gemeente ☐ Sociale groepen die als het ware in hun wijk gevangen zijn, zonder enig vooruitzicht op werk en die in uiterst precare levensomstandigheden verkeren. ☐ Een tekort aan huisvesting ☐ Nog zwakke Noord-zuidverbindingen en een beduidend lager aanbod van het openbaar vervoer 's avonds ☐ Het Kanaal dat een mentale barrière vormt (zowel in Anderlecht als op gewestelijk niveau)
Kansen	Bedreigingen
☐ Mogelijkheid tot een gemeenschappelijke dynamiek van stadsvernieuwing en gecontroleerde stadsuitbreiding. ☐ Een uitgestrekt grondgebied en een grote capaciteit van stadsvernieuwing in een optiek van integratie van openbare voorzieningen (scholen, culturele en sportieve infrastructuur ...) in de huidige stadsvormen (bijvoorbeeld in een bouwblok opslagruimten ombouwen tot binnenruimten) ☐ De culturele, sportieve en feestelijke evenementen in de kijker zetten om zo de gemeente aantrekkelijker te maken. ☐ Het gebruik van het openbaar vervoer stimuleren door meer doeltreffende capaciteiten aan te bieden ☐ Structurering en verbetering van de toegankelijkheid tot de Noord-zuidverbinding van het grondgebied. ☐ Het werk van de lokale actoren en vertegenwoordigers die de gemeente en de wijken goed kennen in de schijnwerpers zetten.	☐ Toename van de sociale breuken waardoor het gevaar bestaat dat er meer onveiligheid, spanningen en agressiviteit ontstaan ☐ Onevenwichtig aanbod van stedelijke voorzieningen en diensten tussen de wijken ☐ Isolement en blijvend negatief imago bij de openbare opinie

1.1.3 Anderlecht ondernemend

ONDERNEMEND	
Sterke punten	Zwakke punten
☐ Een geografisch ideaal gelegen industriegebied ☐ Een groot aantal zetels van multinationals ☐ Erasmuspool ☐ Polen van hoger onderwijs ☐ Sterke aanwezigheid van de ziekenhuissector ☐ Bekende en structurerende handelslinten (Wayezstraat, Ninoofse- en Bergensesteenweg...) die de buurt dienst verzorgen ☐ De aanwezigheid van grote merken en handelspolen die gewestelijke bekendheid genieten (IKEA, Decathlon...) ☐ Een netwerk van aantrekkelijke themagebonden KMO's (textiel, voeding, wagenverdelers) met een grote commerciële aanpassingscapaciteit ☐ Door de prijs en toegankelijkheid zeer gegeerd bij ondernemers op zoek naar een plaats van vestiging ☐ De aanwezigheid van de grote markten van het slachthuis en het Zuidstation	☐ Een hoge werkloosheidsgraad meer in het bijzonder bij de jongeren en in de dichtbevolkte wijken ☐ Handelsstraten die door de autodruk de nadelen ondervinden van een verminderde voetgangers- en wandelaarsstroom. ☐ Een industriegebied dat slecht in de stad is geïntegreerd ☐ Te weinig dienstverlenende ondernemingen ☐ Te zwakke afstemming van het werkgelegenheidsaanbod op de kwalificatie ☐ Druk komende van de stad (anarchistische bezetting van de binnenruimten in bouwblokken, vervuiling en geluidshinder ...) van de automobielenhandel in dichtbevolkte en dicht bebouwde wijken
Kansen	Bedreigingen
☐ De oprichting en de vestiging van dienstverlenende bedrijven met een ruim aanbod aan tewerkstelling en scholing ☐ Het handelspotentieel van de straten verbeteren via meer wandelstraten en een betere bereikbaarheid met het OV ☐ De aanwezigheid van belangrijke pools met een goede onderlinge verbinding ☐ De beroepscultuur van een aantal activiteiten (industriële, voeding, textiel ...) ☐ De herontwikkeling van de site van het slachthuis ☐ De aanleg van het GEN dat ook het station van Kuregem omvat en de verbinding naar en van Anderlecht vergemakkelijkt	☐ Minder dynamiek bij de handelslinten ten gevolge van de mindere kwaliteit van de bestaande handelszaken ☐ Weinig vooruitzichten voor de laaggeschoolde precare populatie ☐ Negatief imago van de gemeente dat de vestiging van baan creërende activiteiten beperkt

1.1.4 Anderlecht grootstedelijk en stralend

GROOTSTEDELIJK EN STRALEND	
Sterke punten	Zwakke punten
☐ Grote gewestelijke en zelfs nationale polen op cultureel gebied (Erasmushuis) maar ook op gebied van sport, economie ... ☐ Een optimale bediening van elk type vervoermiddel naar een aantal wijken zoals Kuregem, Centrum en Het Rad ☐ Basis voor multisport en landelijke pool van Neerpede met hoog potentieel	☐ Vaak negatief en ongunstig imago (vooral in de verf gezet in sommige media) ☐ Neerpede slecht gekend, slecht gedefinieerde toegankelijkheid
Kansen	Bedreigingen
☐ Gemakkelijke toegankelijkheid langs, onder andere, de waterweg ☐ Past in de gewestelijke dynamiek van de metropool (in aansluiting aan de vijfhoek) ☐ Talrijke positieve en ambitieuze acties in de gemeente waar de aandacht moet worden op gevestigd, zowel voor de Anderlechtenaren als voor de Brusselaars (stedelijke marketing) ☐ Neerpede als bundelende eenheid voor alle Anderlechtenaren en breder gezien ook voor de Brusselaars	☐ Komt niet in aanmerking voor de gewestelijke projecten en de federale gewestelijke financieringsmiddelen ☐ Het imago van de gemeente wordt alsmaar slechter

1.1.5 Anderlecht duurzaam milieu

DUURZAAM MILIEU	
Sterke punten	Zwakke punten
☐ « Groene gemeente » die al jaren het beleid van een « park system » voert ☐ Groot grondgebied met een landelijke entiteit (Neerpede) en een opmerkelijke biodiversiteit in het Brussels Gewest ☐ Talrijke lokale initiatieven opgezet door bewonersverenigingen (sociale cohesie, bescherming en valorisatie van de wijken, ontdekking van de omgeving ...) ☐ Talrijke beschermde landschappen waaronder het natuurreserveaat Vogelzang, alsook een netwerk van ecologische migraties die bescherming en versterking nodig hebben	☐ Geluidshinder komende van de ring en de spoorwegen ☐ Watervervuiling van de Pede door gebrekkige, zelfs ontbrekende behandeling van het afvalwater in de gehuchten van Neerpede ☐ Onvoldoende doordringbaarheid van de bodem in de dichtbevolkte wijken van Kuregem wat tot punctuele problemen van waterafvloeiing leidt ☐ Aanwezigheid van scheikundige SEVESO-bedrijven in het industriegebied en dichtbij de bewoonde zones ☐ Overmatig gebruik van de wagen door het weinig doeltreffend netwerk van openbaar vervoer voor de Noord-zuidverbindingen
Kansen	Bedreigingen
☐ Valorisatie en optimaal gebruik van de bestaande zachte wegen ☐ Bescherming van de nog niet-verstedelijkte gebieden in Neerpede ☐ Neerpede moet worden beschouwd als een systeem waarvan alle dimensies moeten worden gerespecteerd en gevaloriseerd ☐ Het wooncomfort in de dichtbevolkte wijken verbeteren ☐ De bevolking sensibiliseren voor de milieuwaaarde van het grondgebied (burgerverantwoordelijkheid)	☐ Aantasting van het natuurlijk milieu ten gevolge van de toenemende verstedelijkingsdruk rond Neerpede ☐ Toenemende aanwezigheid van de wagens ten nadele van het gebruik van het openbaar vervoer en de zachte verplaatsingswijzen ☐ Grote druk op de invalswegen, onder andere door het zwaar verkeer

1.2 UITDAGINGEN

THEMA ANDERLECHT BEBOUWING EN LANDSCHAP

- 1/ Valorisatie van de eigenschappen en de goede kwaliteiten binnen de grote morfologische entiteiten en van de symbolische herkenningpunten.
- 2/ Het netwerk gebaseerd op een groene vermazing van landschappen (« park system » en « (He)arts system ») en homogene openbare ruimten, als draagvlak voor dit groene element, staat garant voor een betere territoriale leesbaarheid en legt een link tussen de heterogene elementen van het grondgebied.
- 3/ Neerpede als natuurlijke entiteit en fundamenteel landschap van het grondgebied: hoe een geïntegreerd beleid van al deze onderdelen en meer bepaald de historische, landschappelijke, milieugebonden, sociale en economische entiteiten doorvoeren.
- 4/ De fysieke permeabiliteit tussen de territoriale entiteiten en de innovatiecapaciteit op het gebied van woonwijze en architectuur.
- 5/ Uitdaging aangaande de stedelijke vernieuwing van het deel intra-Ring/spoorweg, en uitdaging op het gebied van het wooncomfort in de compacte wijken ten oosten van de gemeente.

THEMA ANDERLECHT BEWOOND EN BELEEFD

- 1/ Versterking van het historisch centrum van de gemeente door vermazing met andere belangrijke bestaande of op te richten polen.
- 2/ Behandeling van de wijken volgens hun identiteiten meer bepaald op het vlak van sociale cohesie en veiligheid.
- 3/ Aangaande de huisvesting, aanpassing van het aanbod en de vraag volgens de kenmerken van de gezinnen (omvang en leeftijd).
- 4/ Permeabiliteit tussen de wijken van Anderlecht en de rest van het Gewest.
- 5/ Aanpassing van de openbare uitrustingen en diensten aan de huidige en toekomstige demografische druk, meer bepaald wat de opvang van het jonge kind, de scholen en sport betreft.

THEMA ANDERLECHT ONDERNEMEND

- 1/ Een functionele mix in sommige onderdelen van het stedelijk bedrijfsleven (tussen het Kanaal en de Industrielaan ter hoogte van het slachthuis) en binnen een gemengde structuur in het algemeen.
- 2/ Dynamiek van de handel en van de activiteiten op de handelsstraten verbeteren om een betere voetgangersstroom en een betere toegankelijkheid met het openbaar vervoer te creëren samen met de aanwezige grote handelszaken.
- 3/ Potentieel op de pool Erasmus COOVI/CERIA en zijn roeping op het vlak van R&D voor de geneeskunde, de gezondheid en de voedingssector.
- 4/ De plaats van de stadslandbouw en het potentieel van duurzame landbouw en tuinbouw in Neerpede.
- 5/ Het GEN creëert een potentieel qua toegankelijkheid tot tewerkstelling op en buiten het grondgebied en biedt stedelijke uitdagingen rond de toekomstige stations. Deze kwestie heeft meer bepaald betrekking op de tewerkstelling van jongeren en hun mobiliteit.
- 6/ Evolutie van de bestaande economische activiteiten in de « stedelijke industriezones » (SIZ) naar « Ondernemingsgebieden in de stedelijke omgeving » (OGSO) door het demografisch BBP waardoor een nieuwe samenwerking met een nieuwe bewoner ontstaat.

THEMA ANDERLECHT GROOTSTEDELIJK EN STRALEND

- 1/ Het toekomstig GEN vormt een aanvulling op een sterk ontwikkeld vervoersnet, kijk maar naar het kanaal, de spoorverbindingen de metro, de ring. Dit is een kenmerk waarop kan worden voortgebouwd voor de ontwikkeling van het grondgebied.
- 2/ De stedelijke marketing over projecten die de gemeente een positief imago geven en haar innoverend karakter in de schijnwerpers zetten.
- 3/ Neerpede als federerende locatie voor alle Anderlechtenaren en de Brusselaars; het gaat om een unieke landelijke pool in het gewest, met typische kenmerken zoals zijn vrijetijdspark in open lucht, zijn landelijke afdruk en zijn territoriale omvang die hem tot een van de drie « groene longen » van het Gewest maakt die toegankelijk zijn voor het publiek.
- 4/ De elementen eigen aan een grootstad aantrekkelijker maken, ongeacht of deze een economische, culturele, sportieve of opleidende roeping hebben (Zuidstation, COOVI/CERIA, RSCA, de kelders van Kuregem...).
- 5/ De bundeling van de projecten rond de brug van Kuregem bewijst dat die brug het potentieel van toekomstige uitstraling heeft: EFRO-projecten, eventueel een GEN-station in « Kuregem », het Biestebroekbekken waarvoor een project van heraanleg bestaat en waar het demografisch BBP grondige wijzigingen aankondigt.
- 6/ De uitdaging van het Zuidstation en de positieve impact op de hele gemeente en meer in het bijzonder de aanpalende wijk.
- 7/ Profileren van de gemeente als studentengemeente.

THEMA ANDERLECHT DUURZAAM MILIEU

- 1/ Neerpede en het geïntegreerd beheer van een begerenswaardig groot landschap met erkende waarde op het vlak van erfgoed en milieu. Dat beleid moet onderbouwd worden met milieuvriendelijke activiteiten op het vlak van landbouw en tuinbouw met korte verkoopcircuits en educatieve inslag.
- 2/ De problemen qua beheer van regen- en oppervlaktewater in de valleien, de waterlopen en de ondoorlaatbare dichtbevolkte wijken en de saneringsmodaliteiten van het afvalwater in Neerpede.
- 3/ De uitvoering van de gemeentelijke agenda 21 en zijn periodieke evaluatie.
- 4/ De innovatieve aanpak op het vlak van duurzame ontwikkeling versterken en verspreiden ongeacht of het over initiatieven komende van de gemeente of van andere actoren gaat.
- 5/ Minder geluidshinder en een beter beheer van de meest vervuilende industrieën.
- 6/ De mobiliteit verbeteren via het openbaar vervoer en de zachte verplaatsingswijzen, meer bepaald de fiets. De mobiliteit uitstippelen in een logica van toegankelijkheid tot het grondgebied, via een groene vermazing (« park system ») en territoriale billijkheid, maar ook met het oog op minder wagenverkeer en bijgevolg minder vervuiling.

2. EEN GEMEENSCHAPPELIJKE AMBITIE

Het gemeentelijk plan voor duurzame ontwikkeling moet een visie, een filosofie ontwikkelen waarin Anderlecht zich voor de komende jaren kan vinden om de verschillende op te stellen acties een richting te kunnen geven.

Het moeilijk leesbare en zeer wegengebonden karakter van het grondgebied, de sterke maatschappelijke verschillen tussen de wijken, de druk komende van de stad door de demografische aangroei, de moeilijkheden om de openbare voorzieningsgraad op peil te brengen, de diverse vormen van vervuiling ... zijn evenveel elementen waaraan de gemeente het hoofd moet bieden. Het gemeentelijk plan voor duurzame ontwikkeling kan niet alles in een keer regelen, maar moet wel een leidraad vormen en een aantal na te streven ambities naar voren schuiven.

Anderlecht koestert de ambitie om:

- een **gemeente te zijn die zich doet gelden door**:
 - o sites die ontworpen worden als echte stedelijke projecten die alle bestanddelen van de duurzame ontwikkeling omvatten (BBP Biestebroek, Neerpede, het Kanaal, het Centrum...);
 - o de ontwikkeling van nieuwe stedelijke en architecturale vormen als antwoord op de ontwikkeling van nieuwe manieren van wonen in de stad;
 - o de rijkdom van haar netwerk van verenigingen en haar socioculturele activiteiten;
 - o de communicatie over de positieve beelden van de gemeente;
 - o een uitstekende stedelijke en economische aantrekkingskracht.
- Een **grondgebied te zijn waar het aangenaam leven is**:
 - o met als aanbod een kwaliteitsvol levenskader voor alle wijken, meer in het bijzonder door de vergroening en bescherming van binnenplaatsen van de bouwblokken;
 - o omdat de voorrang gaat naar de actieve mobiliteit en naar het openbaar vervoer;
 - o met de aanpak van haar maatschappelijke beleidsvormen, de verbetering van de sociale cohesie en de relaties tussen de wijken en de diverse culturen.

Vijf algemene doelstellingen liggen aan de basis van de ambitie die de gemeente koestert: de territoriale leesbaarheid verbeteren en de ruimte structureren; anticiperen op de meest strategische zones; het erfgoed valoriseren en de mogelijkheid voor een ambitieuze stadsvernieuwing scheppen; de roeping en de aantrekkelijkheid van de belangrijkste activiteitenpolen versterken; de voorwaarden voor een « beter samenleven » scheppen dankzij buurtdiensten (aanbod van voorzieningen, acties die de sociale cohesie stimuleren, ...) en het begrip duurzaamheid (tewerkstelling, huisvesting, ...) in de praktijk omzetten.

Het GPDO stelt zich tot roeping om strategisch en operationeel te zijn. Daarom werd gekozen om de acties op vier sleutelzones van het gemeentelijk grondgebied uit te rollen (Neerpede-Vogelzang, het Centrum, Kanaal-Zuid en Kuregem) en om een serie meer algemene maatregelen voor de hele gemeente neer te zetten.

In deze vier zones vindt men een groot aantal problemen: zij zijn van grootstedelijk belang op gewestelijk niveau (demografisch GBP en GPDO) en op gemeentelijk niveau zijn ze prioritair en gelden ze als ontwikkelingsmotor. Hieronder volgen de details van de acties die betrekking hebben op deze specifieke zones. Deze specifieke zones zijn duidelijk gelokaliseerd, maar hun impact reikt duidelijk tot over hun grenzen.

Vervolgens komen de algemene maatregelen aan bod. Deze versterken de bevoegdheden van de gemeentediensten en bieden een lijn van transversale acties op lange termijn aan. Ze worden geïnventariseerd volgens een van de grote onderzochte thema's (bebouwing en landschap / bewoond en beleefd / ondernemend / stralend en grootstedelijk / duurzaam milieu).

3. VIER ZONES MET STEDELIJKE PROJECTEN

Ter herinnering, het gaat hier om de vier volgende zones: Neerpede-Vogelzang, het Centrum, Kuregem en Kanaal-Zuid.

3.1 NEERPEDE - VOGELZANG

Neerpede beslaat ongeveer 700 ha open en landelijk landschap, bestaande uit open vlakten, valleien en vochtige gebieden met een belangrijke biologische rijkdom. De Pede drukt uiteraard zijn stempel op dit grote landschap. Neerpede omvat veel *sterke punten* waarbij de problematiek van het natuurbehoud en het valoriseren ervan essentieel blijven in een gemeentelijk ontwikkelingsproject.

Zowel de technische studie van de auteur van dit project als de inbreng van de territoriale spelers beschouwen Neerpede als een strategisch gebied. In dit gebied ontmoet men dan ook diverse types problemen. Het hieronder beschreven project beoogt deze met elkaar in verband te brengen maar toch elke bijzonderheid te respecteren.

	Project « Neerpede »
Bebouwing en landschap	- Landelijke entiteit en veel groene ruimte met grote landschappelijke waarde. - Erkend en beschermd natuurlijk en gebouwen erfgoed. => deze unieke ruimte in het BHG naar waarde schatten door haar als een gewestelijk landelijke pool te beschouwen
Bewoond en beleefd	- Ondergewaardeerd als recreatiezone en op het vlak van vrijetijdspotentieel. - Site ondervindt van overal de druk van de verstedelijking. => de bezoekersstroom en hun activiteiten organiseren.
Ondernemend	- Laatste landbouwzone in het BHG die nog als dusdanig wordt gebruikt; hier bestaat een potentieel op het vlak van sensibilisering voor het milieu en de duurzame ontwikkeling. => de duurzame landbouw- en tuinbouwactiviteiten aanmoedigen en zich in de korte circuits van de productie inschrijven
Stralend en grootstedelijk	- Draagt een positief imago van de gemeente en voor het Gewest uit dankzij de waarden op het vlak van milieu, en ontspanning en dankzij zijn situatie als enige landelijke pool in Brussel. - Groene en ludieke toeristische trekpleister met grote goede kwaliteiten. => zich als enig landelijke en groene site in de mentale kaart van de Anderlechtenaren en van de Brusselaars integreren.
Duurzaam milieu	- Aanwezigheid van beschermde landschappen en soorten - Fundamenteel onderdeel van het waterwegennet. - Waken over het behoud van de ecologische link tussen de Vogelzangvallei en zijn natuurgebied via het Erasmus-industriegebied - Inschrijving als groot landschap van het grondgebied. - Gewestelijke groene long bereikbaar via zachte verplaatsingswijzen, ingeschreven in de gewestelijke groene vermaazing want de wandelaar kan het gebied doorkruisen via de groene wandeling en talrijke afgebakende wandelwegen.

	=> bevoorrechte beschermde plaats en valorisatie van de groene vermazing (fauna en flora, ecologische gangen) en van de blauwe vermazing (vochtige gebieden, beken en afvloeiend water).
--	--

WAAROM DE FOCUS OP NEERPEDE GAANDE TOT VOGELENZANG RICHTEN?

Op gewestelijk niveau

De bescherming van Neerpede, de laatste grote landelijke site van Brussel vormt een grote troef voor het beleid van de duurzame ontwikkeling van het Gewest. Er bestaan duidelijke punten van overeenkomst tussen de doelstellingen om de site te beschermen en volgende gewestelijke uitdagingen:

- Blauwe vermazing en de afvalwaterzuivering;
- duurzame voeding en gezondheid;
- groene wandeling en recreatief karakter van de groene ruimten;
- milieubewustwording;
- inheems erfgoed dat het identiteitskarakter van de zone weerspiegelt;
- aantrekkelijkheid van het Gewest;
- van Brussel een duurzame stad maken;
- werkgelegenheid scheppen.

Aangaande de uitdagingen van de duurzame ontwikkeling

- de bescherming van de site draagt bij tot de strijd tegen het verdwijnen van de biodiversiteit (uitdaging op wereldvlak, het handvest van Aalborg);
- de bescherming van de vogels die men aantreft in het landbouwgebied vormt een belangrijke uitdaging van de vogelrichtlijn;
- het onderhoud van een voldoende grote (en niet-verbrokkelde) ruimte om de biodiversiteit te beschermen en in lijn te liggen met een ruim ecologisch netwerk;
- het bestaande waterwegennet (beken, vijvers en vochtige gebieden) omvat belangrijke bewaarplaatsen waarvan de ecologische rijkdom. Die plaatsen vormen een fundamentele bron van rijkdom voor de mens.
- Het landbouwlandschap dat de Mens geschapen heeft, beïnvloedt het milieu (onder meer watervervuiling), maar biedt ook een gevarieerd landschap waarin ecologische niches ontstaan. De ontwikkeling van meer milieuvriendelijke landbouwactiviteiten is bijgevolg van het allergrootste belang.

De doelstelling is een coherent project aanbieden, dat rekening houdt met alle aspecten en dat het mogelijk maakt te anticiperen op de toekomst van dit gebied. Het moet beschermingsmogelijkheden scheppen en het aantrekkelijke karakter van dit gebied alsook zijn potentieel als landelijk gebied in de kijker zetten. Het Neerpedeproject wenst een antwoord te geven op de vijf **algemene doelstellingen** voor de bescherming van de site die tijdens de ronde tafel in december 2008 en tijdens de werkvergaderingen van het bestuur en de lokale vertegenwoordigers werden geïdentificeerd.

1. op lange termijn het landelijke gebied en de aangrenzende natuurgebieden via een aangepaste wetgeving beschermen;
2. de landelijke gebieden en de biodiversiteit behouden en de groene vermazing ontwikkelen;
3. de waterkwaliteit verbeteren en de blauwe vermazing ontwikkelen;
4. de duurzame landbouw- en tuinbouwactiviteiten behouden en ontwikkelen;

5. het erfgoed van het landelijk gebied in de schijnwerper zetten en openstellen voor een breder publiek.

Een dergelijke perimeter moet het strikte kader van Neerpede overstijgen en de zones in volle economische expansie hierbij betrekken gaande van de site van het universitair ziekenhuis Erasmus tot het beschermd landschap de **Vogelzang**.

3.1.1 Een statuut voor de zone Neerpede – Vogelzang vastleggen

=> Met Leefmilieu Brussel, het concept van de «Gewestelijke natuurparken» zoals in Frankrijk ontwikkelen
 => Via een aangepast Handvest de te bereiken doelstellingen vastleggen, de oriëntaties qua bescherming en opwaardering van de site vastleggen
 => Instaan voor de coherentie en de coördinatie van de acties die de diverse actoren zullen voeren
 => De landbouwactiviteiten in stand houden
 => De ontwikkeling van de sport- en vrijetijdsactiviteiten binnen de zone omkaderen

Een dergelijk statuut zou via de oprichting van een « Gewestelijk Natuurpark » aangevuld met een Handvest het daglicht kunnen zien.

Hoewel het Brussels regelgevend kader niet in de bepaling van een perimeter van een gewestelijk natuurpark voorziet, noch in de opstelling van een Handvest staat niets de gemeenschappelijke ambitie om deze site onaangetaast te houden in de weg. Op het grondgebied van deze site komen er inderdaad een groot aantal actoren en uitdagingen voor: landbouwactiviteiten, de bestaande en toekomstige huisvesting in de omgeving van de site, het Pedepark met zijn sport- en vrijetijdsactiviteiten (de HORECA inbegrepen), de milieugebonden waarden en de bescherming van sommige kwetsbare zones, de inschrijving van het landschap in een groot landschap en zijn plaats in de groene en blauwe vermazing op het niveau van zowel de gemeente als het gewest.

DEFINITIE VAN EEN REGIONAAL NATUURPARK (RNP)

Voor de definitie van dit statuut zou men de definitie volgens de Franse regelgeving kunnen overnemen²:

«De regionale natuurparken werden opgericht om de bewoonde, landelijke grote ruimten te beschermen en in waarde te herstellen. Komt in aanmerking om beschermd landschap» Regionaal natuurpark” genoemd te worden een grondgebied met overwegend landelijk karakter en landschappen, natuurlijke milieus en cultureel erfgoed van grote kwaliteit, maar met een kwetsbaar evenwicht. Een regionaal park draait om een weloverwogen concreet project van duurzame ontwikkeling, gebaseerd op de bescherming en de ontsluiting van zijn natuurlijk en cultureel erfgoed. »

De criteria die een dergelijk regelgevend karakter rechtvaardigen zijn:

De kwaliteit en het karakter van het erfgoed

- opmerkelijk karakter van het erfgoed voor de betrokken regio
- erfgoedeigenschappen waarvan het belang op nationaal en/of internationaal niveau erkend is
- coherente en relevante perimeter in verhouding tot het erfgoed, de identiteit van het grondgebied.

² <http://www.parcs-naturels-regionaux.fr/fr/approfondir/qu-est-ce-qu-un-parc.asp>

De kwaliteit van het project

- de nauwkeurigheid van de voorgestelde oriëntaties en maatregelen in antwoord op de diagnose en de uitdagingen van het grondgebied.
- project dat betrekking heeft op alle lokale partners (verkozenen, landbouwers, ondernemingen, organisaties voor natuurbescherming, culturele verenigingen, bewoners, besturen...)

De capaciteit van het beheersorgaan om het project in goede banen te leiden

- aansluiting van de collectiviteiten (gemeenten, gewesten...)
- duurzame menselijke en financiële middelen
- geformaliseerde partnerschappen en overleg (overeenkomsten, akkoorden, doelstellingscontracten, ...)

In de definitie die in Frankrijk van toepassing is, betekent erfgoed alle karakteristieken en specifieke kenmerken van dit grondgebied. Zo kan men het over natuurlijk erfgoed hebben (soorten, habitat, milieus, landschappen met een natuurlijk belang), over landschapserfgoed (grote landschappen en landschapsgehelen), over menselijk erfgoed (het volledige productieve gedeelte van de bevolking en de beschikbare kennis), het gebouwen erfgoed (religieus, militair, inheems ...), het cultureel of religieus erfgoed (tradities, feesten, locale spreektaal...).

Doelstellingen

Een dergelijk regionaal natuurpark draagt bij tot de ontwikkeling van het milieubeschermingsbeleid, de ruimtelijke ordening, de economische en maatschappelijke ontwikkeling, het onderwijs en de sensibilisering van het publiek en zal een bevoorrecht kader vormen voor acties die de openbare collectiviteiten voeren ten voordele van het behoud van landschappen, cultureel erfgoed en natuurlijk erfgoed.

De doelstelling zal meer bepaald gericht zijn op:

- de bescherming van een rijk en bedreigd natuurlijk en cultureel erfgoed, meer bepaald door een aangepast beleid van de natuurlijke omgevingen en de landschappen;
- de medewerking aan de ruimtelijke ordening;
- de medewerking aan de economische, maatschappelijke en culturele ontwikkeling alsook aan een betere levenskwaliteit;
- het onthaal en de opvoeding van het publiek en de informatie aan dat publiek;
- het opzetten van experimentele of voorbeeldige acties in de eerder vermelde gebieden en die een bijdrage vormen voor de onderzoeksprogramma's.

Net zoals het Zoniënwoud de titel van transregionale woudpool draagt, moet ook Neerpede / Vogelenzang behandeld worden als een transregionale landelijke pool omdat deze zone niet stopt aan de gemeentelijke grenzen, maar uitloopt tot in het Pajottenland langs Vlaamse kant.

OPSTELLEN VAN EEN HANDVEST VAN HET TYPE « REGIONAAL NATUURPARK »

Het Handvest met de bescherming- en inrichtingsprincipes biedt de gemeente een aantal argumenten die kunnen worden aangevoerd bij de onderhandelingen met de openbare en privé - actoren van de zone: het Gewest, het OCMW van Brussel-Stad, het Vlaams Gewest, de aanwezige landbouwers, de eigenaars en de uitbaters van de sportterreinen...

In de praktijk is het Handvest vooral gebaseerd op de hieronder vermelde maatregelen (3.1.2 tot 3.1.10). Men er vindt een gids voor de actoren over wat al dan niet in de zone haalbaar is. Dit biedt tegelijkertijd de mogelijkheid om de uitzonderlijke site van Neerpede in de kijker te zetten, zijn uniek karakter binnen het Gewest aan te tonen alsook het belang om deze te beschermen.

Voor de opstelling van een Handvest hebben we ons geïnspireerd op de handvesten die in

Frankrijk binnen de RNP gelden en die op basis van de diagnose van een grondgebied in het volgende voorzien:

- *het bescherming- en ontwikkelingsproject van dit grondgebied voor de komende jaren alsook de spelregels die de partners voor zijn uitvoering opstellen;*
- *het plan van het Park dat de interventies in functie van de eigenschappen van het grondgebied vastlegt;*
- *de statuten van het beheerorgaan van het Park, zijn financiële en menselijke middelen;*
- *de raadgevende instellingen (wetenschappelijk comité, commissies...) van het beheerorgaan;*
- *een nauwkeurig en becijferd toekomstig plan dat over drie jaar gespreid wordt.*

De Rondetafel over Neerpède maakte een stand van zaken van de bestaande situatie op alsook een lijst met de uitdagingen en de maatregelen. De volgende maatregelen (maatregelen 3.1.2 tot 3.1.10) zijn het resultaat van de brainstormings van de ronde tafels van de diensten van het gemeentebestuur en de auteur van het project van het GemOP, dat dan uitmondde in het project van het plan van het Park.

Operatoren: Leefmilieu Brussel, de gemeente, privé en openbare eigenaars

3.1.2 De sleutelementen van het natuurgebied door een regelgeving (ZGST) beschermen

=> Een BBP dat aanvankelijk in 1974 goedgekeurd werd aan de huidige uitdagingen aanpassen of zelfs afschaffen
 => Met het oog op de bescherming van het landschap een regelgeving uitwerken en activiteiten behouden of organiseren via een ZGST
 => Het belang van een Regionaal Natuurpark Neerpède / Vogelzang door een regelgeving onderstrepen
 => De zones bepalen waar de gebruiken en de bescherming gelden

Volgende elementen moeten worden vastgelegd:

- de gebieden van het natuurlijk en gebouwen erfgoed die volledige bescherming genieten: de perimeters van de groene gebieden met hoge biologische waarde hernemen (de beschermde gebieden, de beschermde landschappen, de monumenten en gehelen die op de bewaarlijst ingeschreven staan, een deel van de vijvers);
- de gebieden die aan duurzame landbouw- en tuinbouwactiviteiten zijn gewijd;
- de sport- en vrijetijdsgebieden (sportgebieden en vrijetijdsbesteding in open lucht, de vijvers, de gebieden met collectieve voorzieningen of die deel uitmaken van de openbare dienstverlening);
- het gebied dat voor residentiële urbanisatie is voorbehouden (BBP).

Hierbij moet ook rekening worden gehouden met de insluiting in het natuurpark van de industriegebieden met economische activiteiten, van Meylemeersch en Vogelzang, wat de bestaande groene vermazing tussen Neerpède en de beschermde gebieden van de Vogelzangbeekvallei in de kijker zet (cf. bedrijventerreinen die de biodiversiteit respecteren. Op aanvraag van de gemeente Anderlecht heeft NATAGORA aan bedrijven die zich als vrijwillig opgegeven hebben beheerplannen voor de terreinen voorgesteld; CITYDEV.BRUSSELS en het Erasmus ziekenhuis hebben zich geëngageerd en het Handvest van het natuurnetwerk van NATAGORA getekend. Dit houdt in dat er een aantal maatregelen ten voordele van de

biodiversiteit op hun terreinen wordt doorgevoerd).

Tot slot moet de ontwikkeling van het gebied aan het kerkhof (woongebied in het GBP, wat minstens een gedeeltelijke afschaffing van het BBP inhoudt, dat hier een uitbreiding van het kerkhof had voorzien), worden gestimuleerd. Het gaat hier over een gebied omringd door een beschermd gebied, door een natuurpark en waar een groene wandelroute doorheen loopt. Deze ruimte leent zich uitstekend tot de uitbouw van een duurzame wijk.

Operatoren: Leefmilieu Brussel, de gemeente

3.1.3 Steun verlenen aan het Groene en Blauwe Huis bij de uitbreiding van zijn activiteiten en het aantrekkelijkheidspotentieel verhogen

=> *Onderstrepen van het belang van een Huis gewijd aan de ontdekking en de bescherming van het milieu en aan de voedselvraagstukken*

=> *Een breed publiek van zowel leken als professionals aantrekken*

=> *Fases 2 en 3 concretiseren*

Uit het bundelen van enerzijds de behoefte aan het behoud van de Neerpedesite en anderzijds de grote vraag naar activiteiten voor de jongeren en de gezinnen, meer bepaald komende uit de wijken die het moeilijk hebben, ontstond de idee om een plaats op te richten waar dit publiek kan genieten van de natuur, de bewoners uit de andere wijken ontmoeten en de typische milieuwaarden van Neerpede kan ontdekken.

De twee federerende thema's zijn de biodiversiteit en de duurzame voeding.

Het Groene en Blauwe Huis wil graag als uitstalraam van Neerpede fungeren via zijn roeping voor natuurbewoud en de promotie van peri-stedelijke landbouw en, optreden als een federerend voorbeeldproject van gemeentelijke en gewestelijke wil om de enige landelijke pool van het Brussels Hoofdstedelijke Gewest in de kijker te zetten.

Zo ontstond het project van het Groene en het Blauwe Huis. Dit was tegelijkertijd het begin van de **eerste fase** van het gemeenschappelijk gebruik van het gebouw door de dienst Groene Ruimten en van de ontdekkingsactiviteiten die in Neerpede georganiseerd worden voor de scholen, de lokale verenigingen en voor het grote publiek. Op de site van het Groene en Blauwe Huis werd ook een didactische tuin aangelegd.

Via deze aanpak steunt het project van het GemOP alvast de toekomstige uitrol van fases 2 en 3 van het project van het Groene en Blauwe Huis.

Fase 2 van het project van het Groene en Blauwe Huis legt het accent op de renovatie van de Taquihoeve en omliggend gebied dat volledig voor activiteiten wordt omgebouwd. Hier moet nog een manier bedacht worden om de bereikbaarheid met het openbaar vervoer voor de scholen gemakkelijker te maken. In deze tweede fase wil men hetzelfde doelpubliek als in fase 1 kunnen onthalen maar in groter aantal.

Fase 3 plant, naast de eerder projecten, de renovatie van de gewestelijke hoeve van Neerpede met omliggend gebied door het Gewest. Deze fase is ook synoniem voor de verdere ontwikkeling van het Groene en Blauwe Huis. In deze derde fase wordt ervoor gewaakt dat de site opengesteld wordt voor activiteiten die voor financiële inkomsten zorgen, komende uit een slow-foodrestaurant en logies. Daarenboven wordt het doelpubliek groter omdat de gerestaureerde hoeve op de site opengesteld wordt als mogelijke plaats voor conferenties, tentoonstellingen of ook nog seminars.

De missies van het huis moeten de **marketing** van de landbouwactiviteiten op het Anderlechts grondgebied omvatten. Met « marketing » bedoelt men hier dat alle landbouwgebonden acties in

netwerk en onder de aandacht worden gebracht, ongeacht of deze stedelijk zijn, zoals het werk van Eco-Innovation in dichtbevolkte wijken, of peri-stedelijk zoals de educatieve en professionele activiteit op Neerpède.

De twee grote thema's, zijnde duurzame voeding en biodiversiteit worden behouden en versterkt door o.a. de duurzame bouw via de restauratie van de hoeve. Daarnaast is er ook plaats voor nieuwe thema's zoals de groendaken, de aanleg van een waterbekken, permacultuur, boslandbouw.

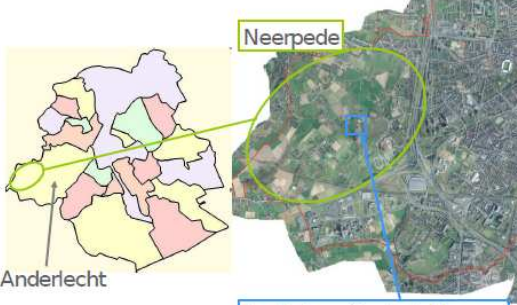
Naast de bescherming en de promotie van een uitzonderlijke site, zorgt de groei van het Groene en Blauwe Huis ook voor bijkomende werkgelegenheid, nodig voor het beheer van zijn activiteiten.

Operatoren: Leefmilieu Brussel, de gemeente

La Maison Verte & Bleue

Un lieu de découverte de la nature pour les citoyens,
au service de la préservation de Neerpède,
la plus grande zone rurale de Bruxelles

Neerpède

Anderlecht

La Maison Verte & Bleue
Het Groene & Blauwe Huis

Milieu-Éducation

Biodiversiteit

Biodiversité

Duurzame voeding & moesten

Alimentation durable & potagers

Netwerk & uitwisseling

Réseau & échanges

Uitslapjes & gezondheid

Excursions & santé

Trainings & seminars

Formation & séminaires

PHASE 1
Le bâtiment des Espaces Verts

FASE 1
Het gebouw van de dienst Groene Ruimten

PHASE 2
Ferme Taqui

PHASE 2
Taquihoeve

PHASE 3
Ferme de Neerpède

FASE 3
Hoeve van Neerpède

Ouverture en septembre 2011

Opening in september 2011

Een plek in de natuur voor stadsbewoners,
ten dienste van de bescherming van Neerpède,
het grootste landelijke gebied van Brussel

Het Groene & Blauwe Huis

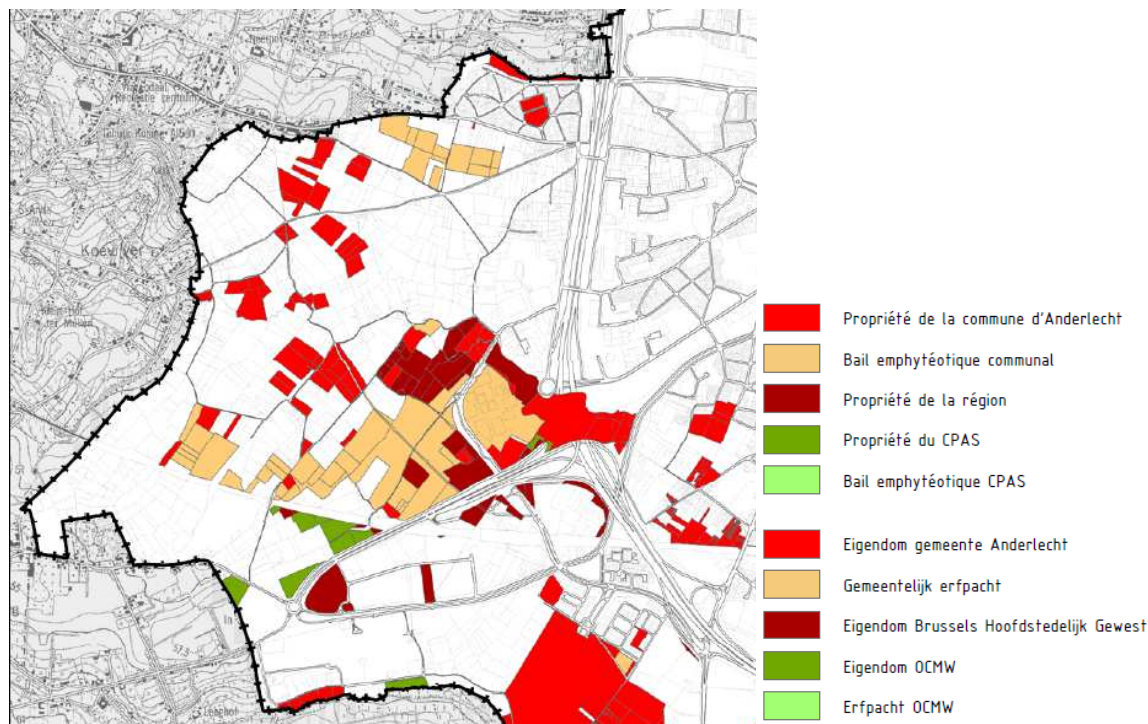
3.1.4 De landbouwgebieden en hun activiteiten behouden en duurzaam maken

- => De landelijke roeping en de landbouwactiviteiten van Neerpede versterken en duurzaam maken
- => Een geïntegreerde, extensieve of biologische teelt van voedingsproducten beogen
- => De landelijke landschappen van de site onderhouden
- => Deelnemen aan de korte circuits van de productie en de verkoop van voedingsmiddelen als antwoord op de principes van de duurzame ontwikkeling
- => De landbouwactiviteiten opentrekken voor pedagogische en speelse activiteiten

Er bestaan al een aantal acties, zoals de activiteiten van Eco-Innovation in Neerpede (productie en verkoop van groenten en fruit in de Bietenstraat, stedelijke tuinbouw in de wijken en acties met de scholen), of nog de gemeenschappelijke tuin in de Van Reyenantstraat die door de vzw Couleurs Jeunes aangelegd werd. Daarnaast verhuurt COOVI aan de gemeente een 7 hectare groot gebied ten noorden van Neerpede gelegen. Hier worden samen met de studenten van de tuinbouwafdeling hoog- en laagstammige boomgaarden aangelegd, men doet er aan tuinbouw buiten en onder glas en er worden inheemse en exotische hagen en struiken gekweekt.

Neerpede heeft een uitgesproken landbouwkarakter dat moet bewaard worden waarbij ook de mogelijke impact op het milieu door de landbouwactiviteit (intensieve landbouw) moet worden beperkt.

Daarenboven zijn een groot aantal percelen openbaar eigendom (gemeente Anderlecht, Brussels Hoofdstedelijk Gewest en het OCMW van Brussel-Stad). Bijgevolg kunnen hier gemakkelijker nieuwe, duurzame landbouwactiviteiten worden ontplooid waarbij deze activiteiten en de daarmee gepaard gaande landbouwlandschappen een permanent karakter krijgen en waardoor tegelijkertijd de biodiversiteit wordt beschermd.

Bron: Gemeentelijk ontwikkelingsplan van de natuur in de gemeente Anderlecht 2007/2011

Hier wordt bestudeerd in welke mate de aanwezige landbouwers over de mogelijkheid beschikken om hun activiteit een permanent karakter te geven en deze te laten evolueren naar meer milieuvriendelijke praktijken. Er zijn vier uitbatingen die een beroep gedaan hebben op het GLB (Gemeenschappelijk Landbouwbeleid) en bijgevolg aan intensieve teelt doen. De drager van het project zal de nodige middelen moeten aanwenden om deze uitbaters ervan te overtuigen naar een meer milieuvriendelijke activiteit te evolueren.

Daarenboven moet er een nauwkeurig register opgesteld worden over de openbare eigendommen die aan landbouwers worden verhuurd. Dit om te kunnen optreden voordat het erfpachtcontract verlopen is en ervoor te zorgen dat er wordt overgegaan naar biologische landbouw. Wordt de activiteit overgenomen, dan moeten de pachtmogelijkheden worden onderzocht voor zowel beroepslandbouwers als voor coöperatieve systemen of verenigingen. Deze uitbatingen kunnen in zekere mate collectieve groentetuinen worden die door een groep bewoners worden bewerkt.

Op gewestelijk niveau bestaat er al financiële hulp voor het opstarten van biologische tuinbouw waarbij een participatie van 15 tot 20% voor de productiegereedschappen kan worden toegekend.

Wat de verkoop van biologische landbouwproducten van deze site betreft, bestaan er verschillende mogelijkheden:

- directe verkoop op de hoeve, maar dit kan tot een te grote wagenstroom leiden wat dan weer indruist tegen de bescherming van de site;
- verkoop op de markten die de gemeente organiseert of op de markt van het slachthuis;
- onder de vorm van solidaire groepsaankoop (SGA), wat gezien de geproduceerde volumes en het belang van de aanpak voor sommige bewoners in een eerste periode de meest wenselijke aanpak lijkt.

Teneinde deze voorbeeldactiviteiten op het gebied van de landbouw een gemeentelijke en regionale uitstraling te geven en, om de uitbatingen een duurzaam karakter te verlenen, zullen de landbouwers alleen of in samenwerking met een vereniging pedagogische activiteiten kunnen opzetten. Het pluridisciplinaire karakter van de activiteiten rond het thema landbouw blijft een van de sleutelelementen dat de economische duurzaamheid van de uitbatingen zeker stelt. Naast dit economische aspect, zal men gemakkelijk begrijpen hoe belangrijk het is de kinderen op speelse wijze kennis te laten maken met de landbouwwereld, zijn verplichtingen, zijn waarden en zijn meerwaarde voor het milieu (gezonde voeding, teelt, landschapsgezicht ...). Eco-Innovation bijvoorbeeld biedt de leerlingen uit Anderlecht de mogelijkheid om de groenten en tuinbouw te ontdekken. Dit type activiteiten bestaat overigens al op het gewestelijk grondgebied in de Vogelzanghoeve, wat overigens nuttig kan zijn en als leidraad gelden voor de uitbaters bij deze vorm van onthaal van de bezoekers.

Deze maatregel sluit volledig aan op deze voor het Groene en Blauwe Huis omdat deze laatste als spreekbuis optreedt voor de duurzame landbouwactiviteiten op het Anderlechtse grondgebied.

Operatoren: COOVI/CERIA, lokale verenigingen, tuinbouwers en landbouwers

3.1.5 De bereikbaarheid met het openbaar vervoer en via zachte mobiliteit promoten met een voorstel voor een specifieke vorm van mobiliteit in Neerpede

Werken aan de « poorten » van Neerpede:

=> de site bekendheid geven

=> alle toegangen tot Neerpede verzorgen

=> een alternatief voor de wagen bieden

=> Neerpede in optimale omstandigheden met het openbaar vervoer bereikbaar maken

Werken aan de mobiliteit binnenin de site:

=> een alternatief voor de wagen bieden en de toegangsmogelijkheden met de wagen sterk beperken

=> de zachte mobiliteit en het gebruik van de groene vermazing aanmoedigen

=> een zone bepalen die enkel toegankelijk is voor de bewoners en voor landbouwmachines of voor de toegang met het openbaar vervoer naar openbare voorzieningen

DE POORTEN VAN NEERPEDE

Er moeten meerdere toegangspoorten naar Neerpede aangepakt worden om de site beter herkenbaar te maken en aan te geven dat deze site een ander gebruik dan de rest van de gemeente vereist. De poorten werden gelokaliseerd in functie van hun bereikbaarheid met het openbaar vervoer, met zachte en met gemotoriseerde mobiliteit. Algemeen geldt dat zij veel ruimte moeten vrijmaken en aangelegd moeten worden voor de zachte mobiliteit, de voetgangers, ook de BPM en de fietsen. De poorten die zich dichtbij de openbare parkings bevinden moeten duidelijk zichtbaar zijn om het parkeren aan de ingang van de site te bevorderen. In de mate van het mogelijke zullen de poorten die zich dicht bij de Vlaams-Brusselse grens bevinden in overleg met de betrokken gemeenten worden aangelegd.

Deze poorten moeten zo ingericht zijn dat hun impact op het milieu zo gering mogelijk blijft, maar toch moeten ze gemakkelijk herkenbaar zijn in het landschap (via bewegwijzering, infoborden, eventueel stadsmeubilair, bekleding ...). Ze moeten worden beschouwd als uitnodigende poorten en inlichtingen verstrekken over de paden en wegen, de voorzieningen op de site, hun toegang.

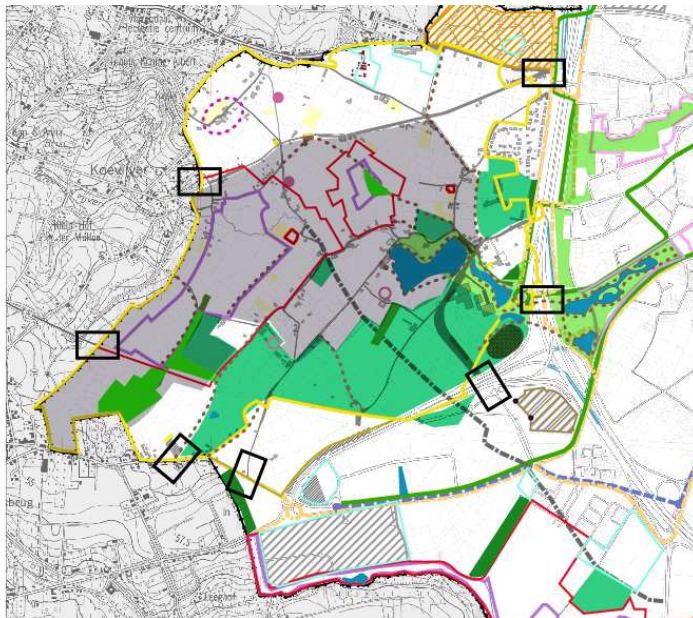
De tramhalte Marius Renard is een van deze toegangspoorten. Deze verdient bijzondere aandacht omdat tram 81, een echte « groene » tram hier uitmondt. Deze rijdt de eerste zuidelijke kroon van het gewest rond (vanaf Montgomery) en doorkruist de gemeente tot Neerpede. De huidige aanleg gidst de bewoners en bezoekers niet echt naar het park zodat zij niet van zijn talrijke *sterke punten* genieten. Dit toegangspunt moet duidelijk de weg naar Neerpede, als toegang voor de zwakke weggebruiker aangeven. De dichtbij gelegen Ring moet niet als een barrière maar als een monumentale poort worden beschouwd. Deze is versierd met graffiti en overigens al erkend als een

stadskunstwerk. Deze realisatie werd de Hall of Fame genoemd. Het is een ruimte voor grafische expressie in Neerpede die het daglicht zag dankzij de gemeente en de graffitiartiesten.³

EEN SPECIFIEKE MOBILITEIT IN NEERPEDE

Het doorgaand verkeer in Neerpede zorgt voor heel wat problemen zoals vervuiling en aantasting van de site. Daarom stelt het project van het GemOP voor om **dit doorgaand verkeer te beperken**. Deze beperking zal meer in het bijzonder rekening houden met de beschermde gebieden van de geklasseerde landschappen zoals gedefinieerd in het GBP en zal het recreatiegebied omzeilen. Er werd beslist deze activiteiten te centraliseren en niet over Neerpede te versnipperen. Om logistieke redenen blijft de toegankelijkheid met de wagen behouden.

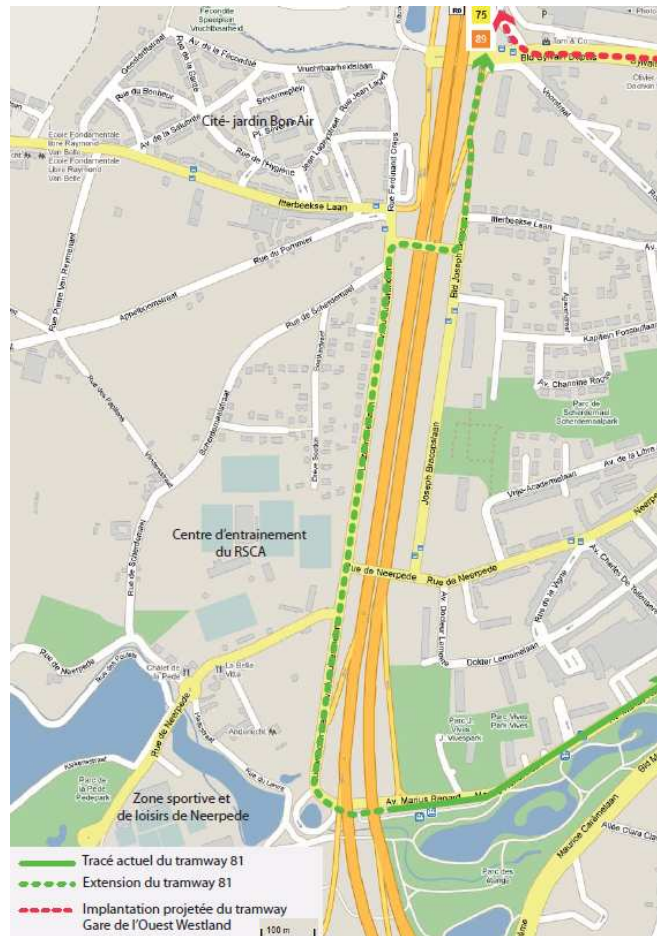
Een ander groot punt op het vlak van mobiliteit is de mogelijkheid om in de toekomst tramlijn 81 door te trekken om de toegankelijkheid voor bezoekers, gebruikers en bewoners te verbeteren. Dit betekent dat het **tracé van de tram langsheen de Ring aan de kant van Neerpede** zou lopen tot de Joseph Bracopslaan en vervolgens tot het Westland Shopping Center. Dit tracé beperkt de impact van een dergelijke voorziening op de site en biedt de bewoners van Goede Lucht een goede verbinding aan. De OV-gebruikers krijgen ook aansluiting op de buslijnen 75 en 89 van de MIVB en later op de toekomstige tram die van het Westland Shopping Center tot het Weststation zou rijden, indien het IRIS 2-plan het licht ziet.

De bestaande en doeltreffende toegangen, metro Eddy Merckx en Erasmus verdienen ook een pluim.

Tot slot, is de laatste actie op het vlak van de mobiliteit de invoering van een licht en weinig vervuילend systeem van openbaar vervoer om de verbinding naar hartje Neerpede te verzorgen. In Neerpede telt men meerdere afgebakende wandel- en fietsroutes. Deze wandelwegen werden door de dienst Mobiliteit van de gemeente in samenwerking met de vereniging *Neerpede Blijf* opgesteld. Deze routes zorgen ervoor dat talrijke paden en buurtwegen worden beschermd en weer ontdekt. De bebakening (infobord en bewegwijzering) moet wel worden hersteld en ook moeten deze wegen regelmatig worden onderhouden.

Op grotere schaal moeten er vervolgens fiets- en wandelverbindingen naar de andere delen van het « Regionaal natuurpark » worden gelegd.

³ Zie <http://fellow02.skyrock.com/>

Operatoren: MIVB, MobielBrussel, de gemeente

3.1.6 De groene en blauwe vermazing onderhouden en promoten alsook de biodiversiteit in Neerpede behouden

- => De bestaande groene en ecologische vermazingen onderhouden en er nieuwe aanmaken
- => Neerpede in het gemeentelijk « park system » integreren
- => De problemen door vervuiling van de mens (lozen van afvalwater in de natuur) in Neerpede oplossen om de opmerkelijke fauna en flora te beschermen
- => Een alternatief voor de collectieve riolering bieden
- => Anticiperen op het afvloeien van oppervlaktewater om zo de overstromingen te beperken.

DE GROENE VERMAZING

De bestaande aanpak moet worden vervolgd en uitgebreid tot Neerpede, vooral in het recreatiegebied. Dit zou dan ook in een globaal beheerplan kunnen worden opgenomen om de groene continuïteit en de ecologische corridors te promoten.

In Neerpede bestaan al een aantal natuurbeschermingsperimeters. Daarenboven loopt de gewestelijke groene wandeling door het hartje van het gebied. Er zouden nieuwe natuurgebieden op de site Neerpede kunnen worden aangelegd, bijvoorbeeld ter hoogte van het rietveld en op sommige percelen van het beschermd gebied van de Koeivijver. Deze terreinen verdienen een aangepast beheer dat vooral op de bescherming van de biodiversiteit is gericht. Zo zou het opportuun zijn om deze *sterke punten* in een netwerk te bundelen zowel op het terrein via het behoud van de groene continuïteiten tussen deze waarden, maar ook via een bewegwijzering en aangepaste inlichtingen. Naast het in netwerk brengen van deze verschillende groene elementen binnen de site, komt het er vooral op aan om het « park system » dat de gemeentelijke diensten kennen, vorm te geven. De Pedevallei maakt ontegensprekelijk deel uit van het Anderlechts landschapsgezicht en moet zijn plaats behouden tussen de bestaande parken en de openbare groene ruimten in de bewoonde wijken.

Er zal bijzondere aandacht gaan naar het gebied rond Neerpede omdat men niet wil dat het een afgezonderd gebied zou worden, maar vooral een gebied dat zijn plaats inneemt in het Anderlechts landschap, gekenmerkt door zijn talrijke facetten. Hierbij zou de voorkeur moeten gaan naar het leggen van verbindingen tussen de sites Neerpede en Vogelzang.

Het masterplan voor Neerpede - Sint-Anna-Pede - Vlezenbeek op initiatief van Leefmilieu Brussel is momenteel in uitvoering. Hier bestaat de uitdaging erin de landelijke gebieden, de levenskwaliteit en de biodiversiteit bij de promotoren en hogere autoriteiten positief aan te kaarten. Het gaat erom de zones te identificeren die belangrijk zijn op het vlak van natuur, landschap of erfgoed en het gewenste beschermingsniveau en –statuut te definiëren. Het masterplan zal het mogelijk maken om een globale visie van de aanleg te krijgen en een coherent landschap. Het zal het beheer van de site vergemakkelijken en er worden bruggen naar de nabij liggende grondgebieden gelegd.

DE BLAUWE VERMAZING

De blauwe vermazing houdt rekening met de aanwezige beken maar ook met de natte gebieden die een over een zeer rijke biodiversiteit beschikken. De Pedevallei ondervindt momenteel problemen veroorzaakt door vervuiling door de mens (lozing van afvalwater), en door landbouw (meststoffen en fytosanitaire producten).

De actie op de blauwe vermazing is dubbel. Enerzijds, moet de vermazing in de kijker worden gezet en net zoals bij de groene vermazing deel uitmaken van de wandelroutes, en anderzijds, moet de vervuiling stapsgewijze geblokkeerd worden en moet men de bevolkingsgroepen respect voor dit bijzondere ecosysteem bijbrengen.

Er moet een bewegwijzering komen en specifieke inlichtingen gegeven worden. Daarenboven zal er een sensibilisatie over dit netwerk volgen dankzij de animaties in het Groene en Blauwe Huis en de verenigingen die al bevoegd zijn op dit gebied.

Op technisch vlak is het primordiaal de bewoners van Neerpede voor het belang van een waterzuiveringsstelsel te sensibiliseren.

Sinds eind 2011 heeft de gemeente contact gelegd met regionale operatoren zoals VIVAQUA, HYDROBRU en de BMWB voor de planning van de opvang- en zuiveringswerken van het afvalwater. De gemeente suggereerde semicollectieve opvang- en zuiveringsinstallaties voor het afvalwater te ontwikkelen en daarbij de voorkeur te geven aan semi-natuurlijke voorzieningen zoals filterende kunstmoerassen. Desondanks gaven de regionale operatoren de voorkeur aan een veralgemeend klassiek opvangstelsel van afvalwater met afvoer naar een van de twee gewestelijke waterzuiveringsstations.

Algemeen geldt dat het mengen van afvalwater en van regenwater afvloeiend van gebouwen en wegen moet worden vermeden. De nieuwe installaties leiden het afvloeiend water eerst naar de onderdelen van het bestaande blauwe netwerk (vochtige gebieden, beken en Pede). Aan deze maatregel kan vervolgens een reeks financiële voordelen (zoals een premie) of technische hulp worden gekoppeld.

Waterzuiveringsstelsel via filterende kunstmoerassen

Operatoren: VIVAQUA, Leefmilieu Brussel, de gemeente

3.1.7 Het recreatiegebied beter in het landschap integreren en nieuwe openbare voorzieningen voorstellen

=> Dit gebied aantrekkelijker maken en voor een breder publiek openstellen.

=> De ontspanning- en recreatiepijler van dit gebied versterken.

=> De organisatie van de activiteiten rond de vijvers en het Pedepark concentreren om de druk van de mensen te beperken en de gevoelige gebieden te beschermen.

In het sportcomplex van Pede worden verschillende sporttakken beoefend zoals hockey, golf, voetbal, rugby, paard rijden, tennis, atletiek en ski. Sommige van deze activiteiten zijn vaak aan bepaalde maatschappelijke klassen voorbehouden, maar dat geldt zeker niet voor voetbal en atletiek. Wil men deze sporttakken voor alle bewoners openstellen dan moet vooral de bereikbaarheid met het openbaar vervoer worden verbeterd. Daarenboven is een volledige heraanleg van het complex van Pede onontbeerlijk wil men de sportinfrastructuur opnieuw aantrekkelijker maken. Dit moet dan wel met alle respect voor de natuur, een van de charmes van dit gebied gebeuren (cf. link met maatregelen naar de groene vermazing van Neerpede).

Hoewel het beheer van de meeste voorzieningen uitgegeven werd en niet meer onder de gemeente valt zouden deze met kleinere elementen van ontspanning en recreatie kunnen worden aangevuld zoals: een klein, op maat gesneden openluchttheater, picknickplaatsen met aangepast stadsmeubilair (tafels, vuilnisbakken voor gescheiden inzameling van afval...), een gezondheidspiste in natuurlijk en bestendig materiaal rond de vijvers.

De feestzaal en de aanwezige HORECA moeten ook in de kijker worden geplaatst.

Operator: de gemeente, Leefmilieu Brussel

3.1.8 Neerpede en de activiteiten in volle natuur promoten

=> Neerpede ook buiten de gemeente bekendheid verlenen

=> Genieten van een uitzonderlijk gebied dat zich helemaal leent tot activiteiten in volle natuur

=> Een positief beeld van de gemeente uitdragen

Sinds 2008 werken de dienst Duurzame Ontwikkeling en de vzw Tournesol samen om de leerlingen uit de lagere scholen van Anderlecht nauwer in contact te brengen met de natuur en hen milieubewust te maken. De dienst Toerisme van de gemeente organiseert daarnaast ook een

aantal geleide bezoeken. Dit type promotie moet ook voor diverse andere en samenbundelende activiteiten worden toegepast.

Hierbij wordt gedacht aan de organisatie van sportactiviteiten in open lucht op gemeentelijk of/en interregionaal niveau voor gevorderde sportbeoefenaars of voor het grote publiek, meer in het bijzonder de jongeren. Het zou kunnen gaan om cross, triatlon, grensverleggende activiteiten, speurtochten ... Deze evenementen moeten uiteraard omkaderd worden, maar vooral het aantal deelnemers moet beperkt blijven om geen negatieve impact op de site te hebben. Dit soort activiteiten zal de gemeente een zeer positief imago bezorgen, gebaseerd op het respect voor de natuur, de gezondheid en sportgerelateerde waarden. We herinneren eraan dat het Groene en Blauwe Huis door de gemeente opgericht werd om de natuurlijke rijkdom van Neerpede in de schijnwerpers te zetten.

Dit type actie bevestigt de visie van de gemeente op het vlak van sportactiviteiten, zoals deze in het Sporthandvest van de gemeente staat met de daarmee gepaard gaande waarden.

Operatoren: de gemeente, Leefmilieu Brussel

3.1.9 Een coherent beheer van de gebieden rond de site Neerpede

Het natuurgebied Neerpede is omringd door een geheel van gebieden met groot potentieel. Deze zullen zich, gezien de demografische druk komende van het Gewest gaan ontwikkelen. Volgende bakens moeten het project leiden:

- het behoud van een sterke vegetatie waardoor de natuurlijke netwerken kunnen worden versterkt. De voorkeur zal gaan naar projecten met een beperkte bodemoppervlakte;
- de nieuwe verstedelijking in Vogelzang zal moeten rekening houden met de mix van de functies en ervoor waken dat alle nodige diensten en voorzieningen worden aangeboden. Men zal moeten nadenken over een echt residentieel netwerk, met als basis de aanwezigheid van een beschermd landschap, een natuurreservaat, de Groene Wandeling.

Operatoren: privé- actoren, de gemeente

3.1.10 Wandelpaden die naar het beschermd gebied van de site Neerpede leiden, met vertrekpunten uit heel Anderlecht

Bij de uitbouw van de site moet men voor de voetgangers wegen naar en door het park aanbieden en ontwikkelen.

Deze wandelingen zullen afgebakend en beveiligd worden om het didactisch aspect van het Park te versterken.

De volgende routes zullen worden voorgesteld:

- De regionale Groene Wandeling;
- De as Marius Renard, Koning-Soldaat, Janson, Wayez en Emile Vanderveldesquare.
- Richting Dilbeek, Schepdaal en Lennik.

Operatoren: de gemeente, Leefmilieu Brussel

3.2 HET CENTRUM: EEN POOL MET GROOTSTEDELIJKE ALLURES

Het Centrum van de gemeente strekt zich stervormig uit vanaf het Weerstandsplein, het Dapperheids- en Sint-Guidoplein (binnenste centrum) en vergt als dusdanige pool dringend verbetering qua levenskader en aantrekkelijkheid. Het moet worden gezien als gaande van de Emile Vanderveldesquare tot aan de RSCA.

Het heeft het potentieel om een centraliteit te worden met een zekere aantrekkingskracht door zijn cultureel en commercieel aanbod en de HORECA. De aanwezigheid van een gediversifieerde en multigenerationele populatie moet tot deze dynamiek bijdragen.

Het Centrum van de gemeente moet een refertepool worden voor de Anderlechtenaren en voor alle inwoners uit het grootstedelijk gebied.

	Project « Centrum »
Bebouwing en landschap	- Belangrijk gebouwen erfgoed (gebouwen en woningen). - Centrale positie vergeleken met het geheel van het grondgebied. => Opwaarderen van het centrum en harmonisatie tussen de openbare ruimten en de stedelijke functies.
Bewoond en beleefd	- Belangrijke multimodale pool (metro, tram, bus, rijwiel voetganger). - Een van de culturele centraliteiten met belangrijke historische waarde. - Aanwezigheid van erkende voorzieningen en openbare diensten. => Het imago en de roeping van de centraliteit versterken.
Ondernemend	- Commerciële centraliteit waarvan de uiteinden echter beginnen af te zwakken (Wayezstraat). => Deze economische centrale positie met de andere verbinden.
Stralend en grootstedelijk	- Bundelen van de erkende toeristische elementen. - Beeld van het gemeentelijk « Centrum » op de mentale kaart van de Brusselaars en de Anderlechtenaren plaatsen. - Aanwezigheid van het stadion en de internationale status dankzij de RSCA. => De voorwaarden voor een toenemende groei van dit « Centrum » scheppen meer bepaald op cultureel niveau.
Duurzaam milieu	- Inschrijving in het « park system » dankzij het Astridpark en de kwaliteitsvolle openbare ruimten. - Multimodale pool die plaats geeft aan de zachte mobiliteit en aan het openbaar vervoer. => De zachte mobiliteit en het gebruik van het openbaar vervoer verbeteren.

WAAROM EEN FOCUS OP HET CENTRUM RICHTEN?

Dit is het historisch centrum van de gemeente. Naast de belangrijkste beschermde gebouwen van de gemeente (Collegiale van St-Guido, het Erasmushuis) klopt hier ook het commercieel hart. De aanwezigheid van het St-Guidostation zorgt voor een uitstekende bereikbaarheid.

Wil men echter dat het Centrum op hetzelfde niveau blijft als zijn equivalenten elders in Brussel dan moet men dringend het volgende onder handen nemen: de culturele en commerciële activiteiten opnieuw leven inblazen; de openbare ruimten renoveren, de toegankelijkheid verbeteren (heraanleg van het St-Guidostation, ondergrondse parking aanleggen) ...

Voor de positionering op gewestelijk niveau komen twee opvallende sites in aanmerking:

- Het RSCA-stadion. De bestaande haat-liefdeverhouding moet terzijde worden geschoven. ter gelegenheid van de renovatie van het stadion moeten maatregelen worden getroffen voor een betere integratie in het stedelijk netwerk, zowel op het vlak van de mobiliteit als op het vlak van de veiligheid;
- De nabijheid van de Emile Vanderveldesquare met een toekomstig GEN-station en articulatie met de andere wijken van de gemeente, Kuregem en Biestebroek.

3.2.1 De commerciële roeping van het Centrum versterken en de verbinding met de andere commerciële polen van de gemeente leggen.

=> Het Centrum aantrekkelijker maken en zijn grootstedelijk karakter bevestigen.

=> De Wayezstraat opnieuw leven inblazen.

=> De handelsmerken met de kwaliteit van de gebouwen in overeenstemming brengen.

Vaststelling

Inventariseringen van de handelslinten, Atrium

Het verslag dat Atrium over de handelsactiviteit opstelde en de zienswijze van de klanten geeft aan

dat de handelszaken niet helemaal aan de levenswijze van de belangrijkste doelgroep, de buurtbewoners, beantwoorden.

- Er is nood aan diversificatie van het handelsaanbod, vooral voor de jongeren en meer in het bijzonder op het vlak van de HORECA.
- Er bestaat ook vraag naar kleine handelszaken, buurtwinkels (kaashandel, streekgebonden producten, biologische producten ...).
- Atrium vestigt de aandacht op de vraag naar een harmonieuze architecturale kwaliteit tussen uitstalramen en gevels.
- De komst van een toekomstig GEN-station aan de brug van Kuregem zou de Wayezstraat opnieuw leven kunnen inblazen in die zin dat er een niet-lokaal cliënteel zou komen winkelen.

Het commerciële aanbod op deze as moet beantwoorden aan de behoeften van de bewoners, de bezoekers en de toeristen.

Het aanbod zou kwaliteitsvoller moeten zijn:

- Op het vlak van stadsmeubilair met een zekere homogeniteit (terrassen, luifels, uitstalramen, diverse voorzieningen);
- Door de dynamiek op de openbare ruimten zoals het Weerstands- of het Dapperheidsplein te bevorderen, net zoals nu al op het Lindeplein gebeurt: ZGST voor de aanleg van terrassen...
- Door partners aan te trekken om het aanbod een nieuwe dynamiek in te blazen (COOVI/CERIA en hotelschool) en gelijklopend de wil om een bijkomend publiek van studenten en professionals (activiteitzones) aan te trekken.

Concreet betekent dit dat er een grotere **handelspool van het stadscentrum** rond het **Sint Guidostation** moet komen om de handelsactiviteiten te diversifiëren, maar met behoud van het erfgoed. Dit centrum hoort hier thuis omdat het de huidige hergroepering van activiteiten dichtbij het metrostation kan vervangen en ook boetieks, lokale diensten en de grote handelsmerken zou kunnen herbergen. De directe omgeving van het station is vandaag te beperkt vergeleken met het commerciële potentieel van het centrum en ook de architecturale kwaliteit laat te wensen over. De progressieve vernieuwing van de gebouwen kan gunstig inspelen op de bevolkingsdichtheid en bijkomend meer huisvesting aanbieden, vooral voor studenten.

Parkeren leidt vaak tot conflicten tussen klanten en buurtbewoners. Daarom beoogt de gemeente een parking onder het Dapperheidsplein aan te leggen.

Weinig activiteiten op de huidige handelspool

Op langere termijn zouden de ingrijpende werken op de **Emile Vanderveldesquare** (heraanleg van de bruggen, de bouw van een GEN-station, restauratie of reconstructie van nabij gelegen gebouwen) gepaard moeten gaan met de vestiging van nieuwe handelszaken zodat er weer een ononderbroken aanbod van handelszaken tussen het GEN en het Dapperheidsplein tot stand komt.

Dankzij de steun van Atrium kunnen de **reclameborden van de handelsmerken worden vernieuwd** zodat de handelsomgeving aantrekkelijker en actueler oogt. Belangrijker is nog dat de eigenschappen van het gebouwen erfgoed in de schijnwerpers komen te staan. Technisch kan dit betekenen dat de reclameborden in de boetieks worden geïntegreerd of dat er met een kleurencode wordt gewerkt volgens de bestemming van elke handelscel (afmetingen van de reclameborden, plaats op de gevel...).

De relevante instrumenten kan men vinden in een GemSV, in een ZGST of in een handvest zodat er een esthetische oplossing kan worden gevonden in functie van het op de gevel te plaatsen reclamebord.

Uiteindelijk moet het centrum zich ook binnen het voetgangersparcours bevinden.

Operatoren: Atrium, de gemeente

3.2.2 Het Centrum een eigen identiteit geven en met kwaliteitsvolle openbare ruimten in de kijker zetten

=> *Het statuut van het Stadscentrum in het Brusselse en Anderlechtse stadslandschap identificeren.*

=> *De openbare ruimte aantrekkelijker maken en voorrang geven aan de zachte mobiliteit en aan het openbaar vervoer.*

=> *Het gebouwen erfgoed in de kijker zetten*

Deze identiteit impliceert dat de ruimte onder alle gebruikers op harmonieuze manier wordt verdeeld. De vernieuwing van de tramsporen door de MIVB en de aanleg van een parking van +/- 200 plaatsen onder het Dapperheidsplein zullen het succes van deze aanpak bevorderen.

Om aan deze doelstellingen tegemoet te komen, zal een deel van het Centrum in **voetgangerszone** worden omgevormd.

De **openbare ruimte** van het centrum verdient een bijzondere behandeling en zal de opmerkelijke elementen van de zone in het licht zetten. Er zal bijzondere aandacht besteed worden aan de kwaliteit van de bodembekleding, zowel esthetisch als praktisch (PBM) alsook aan de voetgangers- en fietspaden die op de aanwezigheid van het openbaar vervoer worden afgestemd. Momenteel wordt de bewegingsvrijheid aan beide kanten van de wegen beperkt ten gevolge van de doorgang van de wagens en de parkeerplaatsen die de aansluiting tussen metro en tram (P. Jansonlaan) bemoeilijken.

De herinrichting zal tegelijkertijd met de vernieuwing van de rails gebeuren zodat trams/voetgangers naast elkaar kunnen bestaan, net zoals op de Veldstraat in Gent. De nieuwe ondergrondse parking zal ervoor zorgen dat bovengronds parkeren aanzienlijk vermindert.⁴

Operatoren: MIVB, MobielBrussel, de gemeente

⁴ Een parking van 200 plaatsen stemt overeen met 1.100 m parkeerlengte langs het voetpad....

3.2.3 De Emile Vanderveldesquare als kwaliteitsvolle schakel tussen het Centrum, Kuregem en Kanaal-Zuid

- => Een nieuwe brug bouwen en voldoende vrije hoogte plannen.
- => Een nieuw GEN-station in zijn stedelijke context een plaats geven.
- => Het verkeer van alle weggebruikers soepeler laten verlopen.
- => De volledige square tot een kwaliteitsvolle stedelijke ruimte ombouwen.

Deze square vormt een van de belangrijkste convergentiepunten van het Gewest. Bovendien kan men hier het kanaal oversteken. Dit punt vormt de oversteek van de Bergensesteenweg, die ook vandaag nog een tamelijk grote handelsbedrijvigheid op sommige van zijn delen kent. Hier eindigt de Wayezstraat, met zijn meest fragiele deel. Het is ook het oude station van Kuregem dat begin jaren 90 werd vernield. Deze plaatsen werden enkel in functie van de wegen aangelegd en vertonen vandaag geen enkel interessant punt meer

Hier is dus een echte omwenteling nodig en deze zou op drie nieuwe elementen kunnen steunen:

- De vereiste reconstructie van de brug en de reorganisatie van de verkeersstroom van alle gebruikers;
- De inrichting van een GEN met de oprichting van een nieuw station van Kuregem;
- De nabijheid van grote vastgoedontwikkelingen.

De toename van de binnenscheepvaart is gedeeltelijk een gevolg van het groeiende containervervoer. Containertransport wijkt echter af van het vervoer van massagoederen of zware industriële goederen in die zin dat de doorvaarhoogte onder de brug groter moet zijn en de bruggen dus moeten worden aangepast. Het containervervoer van twee op elkaar liggende lagen vereist een vrije hoogte⁵ onder de kunstwerken van 5,25 m; voor drie lagen is er een vrije hoogte van 7,00 m nodig.

Bijgevolg en ook rekening houdend met de aanpassingen die gepland werden in de Gewesten en de buurlanden, wordt Brussel nu geconfronteerd met het probleem van de vrije doorvaarhoogte. Het scenario dat voor de Haven van Brussel⁶ was uitgestippeld heeft tot doelstelling de minimale vrije hoogte tot 5,25 m op te trekken, waarbij wel de mogelijkheid wordt behouden om op termijn een vrije hoogte van 7,00 m te voorzien. Dit scenario omvat dus de vervanging van de bruggen die prioritair aangepakt moeten worden (te laag of ouderwets) of waar de interventie niet te veel kosten met zich zou brengen en, plant, op termijn de vervanging van de andere bruggen die aan het eind van hun levensloop zijn.

Wat de vaste brug van Kuregem betreft (actuele vrije hoogte van 4,75 m, breedte 63 m) zou de nodige reconstructie kunnen gebeuren met 3 mobiele bruggen op vijsels zodat de vrije hoogte in lage positie 5,25 m bedraagt. Het optrekken van de directe omgeving blijft tot +/- 40 cm beperkt. Door de nodige ruimte te scheppen tussen de drie kunstwerken (weg/tram/weg), kan er langs de waterweg een wandelweg aangelegd worden wat ook voor bijkomende natuurlijke lichtinval zorgt.

Voor de invoering van een Gewestelijke ExpresNet (GEN) moeten er GEN-stations op het Brussels grondgebied worden opgericht. Er werden meerdere sites op het grondgebied van Anderlecht voorgesteld: ter hoogte van Erasmus, COOVI/CERIA, de brug van het Klein Eilandje en de brug van Kuregem. De sites Erasmus en de brug van het Klein Eilandje worden momenteel niet

⁵ Vrije hoogte = doorvaarhoogte + 30 cm.

⁶ Masterplan 2030 van de haven van Brussel, goedgekeurd door zijn Gemeenteraad op 30 november 2012.

overwogen, de halte COOVI/CERIA is in aanbouw en het station van Kuregem maakt deel uit van het investeringsplan van de NMBS. De centrale ligging van dit laatste station alsook zijn belang voor de goede verbindingen uit en naar Anderlecht rechtvaardigen dat hier een GEN-halte komt.

De directe omgeving van de square zijn of zullen het voorwerp uitmaken van grootschalige vastgoedprojecten in de bredere context van de opwaardering van de kanaalzone en dit ten voordele van de huisvesting en de nieuwe economische activiteiten. Sommige projecten zijn al goed gevorderd, zoals « Zuidhaven-Innovatiekanaal » (renovatie van de vroegere maalderij Moulart)⁷, andere staan nog in de steigers en nog andere wachten op de gemeentelijke beslissing in het kader van de opstelling van het BBP Biestebroek.

De te ondernemen acties moeten:

- o de nieuwe brug in het totale landschapsgezicht integreren;
- o een dichtbevolkte en gemengde stedelijke ontwikkeling om het station promoten met het oog op de prioritaire opening van dit station;
- o het toekomstig GEN-station in zijn omgeving integreren via een geschikte keuze van de toegangen;
- o de oversteekplaatsen voor fietsers en voetgangers verbeteren en veiliger maken (ook voor PBM) door te werken met bijzondere vormen van aanleg;
- o de wagenstroom vertragen en beheeren door minder banen voor wagens te voorzien en meer plaats aan het openbaar vervoer te geven;
- o de wagenstroom verminderen op de brug van Kuregem. Deze maakt deel uit van de as van de Bergensesteenweg die een interwijkenweg is;
- o de E. Vanderveldesquare uitbreiden en een multimodaal karakter geven (aanleg van een gedeelde ruimte) met een aangenaam ogend uitzicht (aanleg van bus- en tramhaltes, de link leggen met de toekomstige toegang tot het GEN-station en eveneens een link leggen naar het Crickx-park, het bekken van Biestebroek en de Wayezstraat);
- o handelszaken voor vrijetijdsbesteding en dienstverlening oprichten ter hoogte van de E. Vanderveldesquare, beneden in en rondom het nieuwe GEN-station en ervoor zorgen dat dit doorloopt tot de Wayezstraat;
- o de bewegwijzering verbeteren richting centrum van Anderlecht, richting omliggende activiteiten (bijvoorbeeld het slachthuis), ook naar het gemeentehuis en het grootstedelijk centrum (naar de openbare infrastructuur/ openbare voorzieningen, het station Brussel Zuid, de Vijfhoek...);
- o de architecturale aanpak voor het station en zijn aanpalende activiteiten moet ambitieus zijn waarbij de transparantie en afgrenzing door de spoorweg als symbool in het licht worden gesteld. Men moet weten dat de huidige ambities van de NMBS niet ver reiken en geen speciale inrichting voor deze haltes plannen.

Operatoren: MIVB, MobielBrussel, de Haven van Brussel, NMBS, de gemeente

⁷ De Gemeente is partner, zie <http://www.portsud.be/>

3.2.4 De modernisering van het stadion mogelijk maken onder voorbehoud dat het goed geïntegreerd wordt

=> Het project van de uitbreiding van het stadion integreren.

=> De toegankelijkheid tot de site met de wagen beperken.

=> Ervoor zorgen dat er tijdens buitengewone evenementen stromen georganiseerd worden.

RSCA wil terug een capaciteit van 30.000 toeschouwers halen. Daarom wil het zijn stadion gedeeltelijk verhogen en de binnenaanleg van het complex gedeeltelijk reorganiseren. Dit betekent ook dat er een nieuwe locatie voor de aangrenzende sporthal Henri Simonet moet worden gezocht en, deze wijziging biedt de gelegenheid om de mobiliteit fundamenteel anders aan te pakken. Deze laat vandaag veel te wensen over, vooral als men kijkt naar de impact op de buurtbewoners.

Met dit voor ogen werd er een aanvraag van stedenbouwkundige vergunning ingediend voor de uitbreiding van het stadion, een wagensilo in de perimeter van het Astridpark, een locatie voor een nieuwe sportzaal in de bouwblok waar zich nu het Bracopsziekenhuis bevindt en de aanleg van parkings op de site Dupuis. Na de effectenstudie werd het project geamendeerd. Het advies van de Overlegcommissie, naast de opmerkingen en aanvragen wat de afmetingen van het stadion en de wagensilo betreft, steunde vooral op de mobiliteitsproblemen die weliswaar slechts een deel van de vergunningsaanvraag uitmaken, maar die wel het al dan niet toekennen van de vergunning kunnen beïnvloeden.

Deze opmerkingen en vragen leggen in eerste instantie de nadruk op de nood aan een sterke modale verschuiving, van de wagen naar het openbaar vervoer en naar actieve modi. In tweede instantie verwijzen zij naar de organisatie van de mobiliteit en dus ook naar het wegwerken van desbetreffende conflicten tussen de buurtbewoners.

De bereikbaarheid per metro/tram moet aangemoedigd worden, dit vereist:

- een aanpassing van de karakteristieken van het St-Guidostation om de belangrijke reizigersstroom beter het hoofd te kunnen bieden;
- een actieve medewerking van de MIVB (tijdelijke versterking van sommige lijnen).

De bereikbaarheid met de wagen moet tot een minimum beperkt worden. De plaatselijke capaciteit (wagensilo) moet worden aangevuld via mobilisatie van externe capaciteiten (Westland, COOVI/CERIA ...) en daarvoor moeten stabiele samenwerkingsakkoorden tot stand worden gebracht (gewaarborgde capaciteit, veiligheid, aangepaste pendeldiensten...). Parkeren op de openbare weg moet uitsluitend voor de buurtbewoners worden gereserveerd.

De bereikbaarheid per bus moet op een gelijkaardige wijze georganiseerd worden. (uitstapplaatsen en parkeren kunnen van elkaar worden gescheiden).

Voor de actieve modi, zijn kwaliteitsvolle openbare ruimten en nabij gelegen parkeer gelegenheid voldoende (fietsen).

Het gewest wil een « gewestelijk parkeerbeleidsplan » ontwikkelen. Dit biedt de gelegenheid om deze verschillende facetten alsook de overeenstemming met het bestaande reglementair kader te testen.

Een computergestuurd beeld van het toekomstige stadion, www.7sur7.be

Wat de integratie stadion/park betreft moet er nog verder doorgedacht worden enerzijds over de integratie van het stadion in zijn directe omgeving, meer bepaald de voorgevel langs de Théo Verbeecklaan en anderzijds over de evolutie van de inrichting van het park in de minder gestructureerde delen.

Tot slot moeten er ook maatregelen worden genomen om het onburgerlijk gedrag en het vandalisme te beperken. De organisatorische aanpak van de stromen en het gebruik buiten het stadion moeten tussen meerdere diensten worden geregeld: politie, dienst Netheid ...

Operatoren: RSCA, de gemeente, de politie

3.2.5 Maatregelen nemen voor het scheppen van studentenhuisvesting

=> Een antwoord geven op de vraag naar studentenhuisvesting.

=> Het stadscentrum dynamiseren.

De vraag naar studentenhuisvesting is bijzonder groot en vereist een investering in zowel studentenkoten binnen universiteiten als in kleine privaatwoningen.

De ULB is een goede beheerder voor dit soort van huisvesting, dat soms door privé-eigenaars als te lastig wordt ervaren (korte huurcontracten, leegstand van het vastgoed, waardevermindering van het pand ten gevolge van een te groot verloop van huurders...).

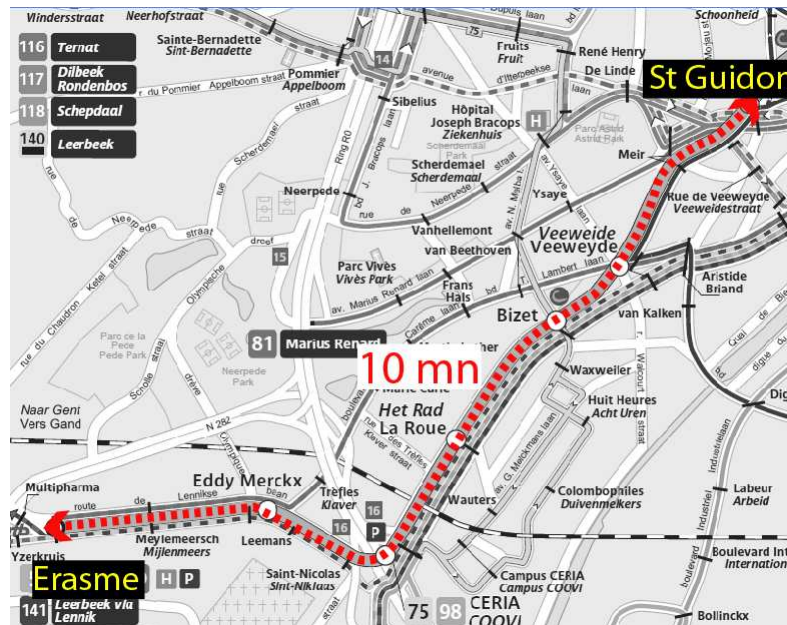
Het GemOP stelt voor om bij de bouw van woongehelen steeds een deel voor studentenwoningen in te ruimen. De ULB kan het beheer van de verhuring voor zijn rekening nemen via een SVK voor het beheer van studentenwoningen of via een partnerschap met CITYDEV.BRUSSELS als vragende partij.

Daarenboven leent de aanpassing van de leegstaande verdiepingen boven de handelspanden zich uitstekend voor de inrichting van studentenkoten. Deze populatie moet gemakkelijk de handelszaken en de dienstverlenende voorzieningen kunnen bereiken en is minder gevoelig voor

de hinder die de horeca 's avonds kan veroorzaken.

Maar ook meer intergenerationele huisvesting is een doeltreffend antwoord op de toenemende vraag naar studentenwoningen. Het principe bestaat erin een grotere woning te delen met een oudere persoon of een eenoudergezin dat nood heeft aan gezelschap en aan punctuele hulp bij het uitvoeren van dagelijkse taken (boodschappen doen, huishouden). Als tegenprestatie betaalt de student slechts een lage huurprijs.

De studentenhuisvesting moet in elk geval dichtbij het openbaar vervoer, en meer in het bijzonder dichtbij de metro liggen.

Temps approximatif en métro de la station St Guido à la station Erasme

Operatoren: ULB, met vzw www.1toit2ages.be bvb., SVK of partnerschap geïnitieerd door CITYDEV.BRUSSELS

3.2.6 Het lokale leven en het toerisme nieuw leven inblazen

- => Het « stadscentrum » opnieuw stedelijke functies laten vervullen
- => De waarden eigen aan de gemeente versterken
- => De bezoekers aantrekken
- => Projecten uitrollen die de populaties vanaf het Zuidstation aantrekken
- => Een nachtleven ontwikkelen dat past bij een stad met meer dan 100.000 inwoners.

In het centrum van Anderlecht is het overdag tamelijk druk (handelszaken, bibliotheken en het Erasmushuis), maar 's nachts is er nauwelijks leven. De bewoners trekken bijgevolg liever naar het centrum van Brussel-Stad of naar andere centraliteiten in Brussel waar wel culturele, recreatieve en gastronomische activiteiten worden aangeboden.

Dit betekent dat het Centrum van de gemeente stedelijke functies moet vervullen zoals het nu eenmaal past bij een gemeente met meer dan 100.000 inwoners. Deze functies kunnen van culturele of recreatieve aard zijn, samengaan met de horeca...

LOCALE CULTURELE VOORZIENINGEN

Het GemOP stelt voor om de nodige mogelijkheden te creëren voor een openbare en/of private culturele voorziening zoals een **bioscoop** of een **Maison Folie**.

Het concept van « Maison Folie » zag het daglicht tijdens het Europees cultuurjaar in 2004 in Rijsel. In oude fabrieken of andere toonaangevende gebouwen van Rijsel werden er Maisons Folies opgericht. Dit zijn ruimten voor creaties en tentoonstellingen waar het hele jaar door een eclectisch programma aangeboden wordt. Voor Anderlecht zou dit aanvankelijk in het centrum van start kunnen gaan en daarna zouden er andere volgen in de andere wijken.

Ongeacht of het een Maison Folie of een bioscoop is, in beide gevallen gaat het erom structuren op te richten toegankelijk voor alle categorieën van populaties en die zich niet beperken tot een doelgroep van erudiete sociale groepen in een domein.

Maison Folie van Rijsel wijk Wazemmes (Fr) en dat van Bergen « Les Arbalestriers »

VOORZIENINGEN VAN GROOTSTEDELIJKE OMVANG

Wil men het Centrum een grootstedelijke bestemming geven dan moeten er nieuwe voorzieningen van grootstedelijke aanpak worden voorzien.

Deze nieuwe voorziening moet voor alle Anderlechtenaren maar ook voor een breder publiek toegankelijk zijn.

Deze voorziening kan enkel een plaats krijgen in een publiek/publiek partnerschap met het Gewest of met andere gemeenten en/of in het kader van een publiek/privaat partnerschap.

Het zou een welkome aanvulling kunnen vormen op het leven van de studenten en de toeristen dat in een gewestelijk cultureel netwerk past.

Dit soort voorziening zou bij voorkeur aan het Kanaal, dichtbij de Wayezstraat moeten worden gezocht. Het moet goed bereikbaar zijn met het openbaar vervoer (de brug van Kuregem en het metrostation Aumale).

Dit type voorziening kan ook lokale tewerkstelling scheppen.

OVERNACHTINGSAANBOD VOOR TOERISTEN

Een tweede mogelijkheid om het Centrum opnieuw de aantrekkingskracht van een grootstad te verlenen bestaat in de ontwikkeling van een ruim aanbod aan diverse toeristische onderkomens. Naast de bouw van hotels rond het Zuidstation moeten er in het centrum ook nog logies gepland

worden. Er moet ook worden gedacht aan kleinere structuren en voor elke beurs. Meer « **Bed and Breakfast's** » (drie vestigingen met een totaal van 6 kamers in 2011) is een mogelijkheid of ook nog de opening van een **Jeugdherberg**, want deze bestaat voorlopig nog niet op het grondgebied. Sint-Guido lijkt een goede locatie voor dergelijke structuren omdat hier een metro rijdt, zodat de bezoekers moeiteloos naar de toeristische bezienswaardigheden in Anderlecht en Brussel kunnen sporen. Een goede coördinatie en communicatie over het toeristisch aanbod en het aanbod aan logies is nodig wil men hun voortbestaan garanderen.

DE HORECA 'S NACHTS

Uit de diagnose van Atrium over de noden van de bezoekers op het gebied van handelsactiviteiten blijkt overduidelijk dat er vraag is naar horecazaken met late openingsuren. Het komt er inderdaad op aan de bewoners « hier te houden » en consumenten van buitenaf « in te palmen ». Daarenboven bestaat er een duidelijke vraag naar thematische activiteiten zoals themabars (pub, cocktail, concert, karaoké).

Operatoren: Atrium, privé, het gewest, de gemeente.

3.2.7 Een link tussen het Centrum en het Kanaal leggen

=> *Het Centrum met het Kanaal verbinden*

=> *Totale stadsbeleving.*

Wil men de uitstraling van het centrum van de gemeente uitbreiden en deze pool aantrekkelijker maken voor alle gebruikers, dan vormen nauwere banden met het Kanaal en zijn kades een mogelijke piste.

Met dit voorstel wordt het recreatieve en vrijetijdsaanbod van Anderlecht groter en stelt men een totale stadsbeleving voor aan personen die naar het centrum van de gemeente gaan. Hier bevinden zich handelszaken, HORECA, cultuur en wandelroutes.

Het is dus belangrijk om doeltreffende en gemakkelijke verbindingen vanuit het Centrum te plannen.

Operatoren: het gewest, de gemeente

3.3 KUREGEM DOEN HERLEVEN

De zone Kuregem in zijn geheel vormt een belangrijke uitdaging voor de Gemeente en dit om meerdere redenen. Rond deze zone lopen drie projecten van grootstedelijke aanpak, wat belangrijke mutaties voor de hele zone met zich brengt:

- het Zuidstation, waarvoor een masterplan door het Gewest werd opgesteld;
- de site Biestebroek die meer dan 40 ha beslaat en waarvoor een gemengd programma met een BBP door de Gemeente uitgewerkt wordt;
- de site van het slachthuis die in het kader van het ABATAN-project in volle ontwikkeling is.

De Emile Vanderveldesquare krijgt van de gemeente een prioritaire aanpak omdat hier het centrum, het Kanaal-Zuid en Kuregem samenkomen.

Naast deze projecten moet het bestaande weefsel omkaderd worden en opnieuw een kwaliteitsvol levenskader aanbieden.

	Project «Kuregem doen herleven »
Bebouwing en landschap	- Gemengde zone met kwalitatief hoogstaand gebouwenpark dat beschadigingen vertoont en met een gemengd weefsel (gedeeltelijk voormalige nijverheidsactiviteiten). - Wijk afgebakend door sterke aansluitingspunten naar de rest van de stad: de zone Biestebroek (project voor een BBP), de sector van het slachthuis (herontwikkelingsproject gedragen door ABATAN) en het Zuidstation. - Slecht beheerd grondbedrijf en braakliggende stadsgebieden die moeten worden benut. - Opmerkelijk perspectief komende van het kanaal en omstreken. - Aanwezigheid van erfgoed uit de 19de en begin 20ste eeuw: gebouwenpark, tracés, infrastructuur... => Herconfigureren en opwaarderen van een wijk uit de eerste kroon.
Bewoond en beleefd	- Kuregem is eigenlijk een wijk die nogal afgescheiden ten westen van de gemeente ligt. - Gebrek aan openbare voorzieningen in deze dichtbevolkte sector. - Renovatie en aanleg van huisvesting zijn noodzakelijk. => Ervoor zorgen dat deze belangrijke centraliteit alle stedelijke functies aanbiedt en deze doortrekken naar de rest van de stad.
Ondernemend	- Gemengde zones in het GBP (stadsnijverheid, sterk gemengd karakter) die veel potentieel qua economische aantrekkingskracht bieden samen met de opgerichte bedrijven en de vestiging van nieuwe KMO's. - De Bergensesteenweg, de Eloy- en de Van Lintstraten zijn handelondersteunende straten. Hun link naar de Wayezstraat (waarvan de aantrekkingskracht zeker moet worden behouden) moet worden versterkt. - De Slachthuizen en het Zuidstation zijn sleutelsites op het vlak van werkgelegenheid en qua activiteiten op grootstedelijke schaal. => De verbinding tussen de centraliteit en de handelsstraten moet worden geconfigureerd
Stralend en grootstedelijk	- Twee belangrijke multimodale polen: het bestaande Zuidstation en Biestebroek waar een nieuw GEN-station zou komen (historisch gezien, station van de brug van Kuregem). - Ambitieuze stadsprojecten met groot potentieel aan stedelijke marketing op gewestelijk niveau. - Het kanaal als ontwikkelingsas en element ter versterking van de landschapskwaliteit en het levenskader.

	=> Belangrijke locatie qua ontplooiing van stedelijke marketing en demonstratie van de gemeentelijke ambitie.
Duurzaam milieu	- Groene vermazing die moet worden versterkt rekening houdend met de sporen van de Zenne en de Kleine Zenne. - Er moet rekening worden gehouden met de bodemvervuiling en -sanering. - Potentieel op het vlak van de stadsrenovatie, innovatie van de stedelijke vormen en milieuprestaties. - Heraanleg van de kanaaloever gezien in de verlenging van de bestaande groene stroom ten zuiden van de Marchantbrug. - Bijzondere aandacht aan het samenwonen van huisvesting / bedrijven => Voorbeeldfunctie en innovatie op het vlak van hernieuwing van deze sector.

WAAROM DE FOCUS OP KUREGEM RICHTEN?

De verstedelijking van Kuregem in de 19^e eeuw was de gelegenheid bij uitstek om het dorp Anderlecht bij de toekomstige hoofdstad Brussel in te lijven. Het bestaande gemengde, verouderde weefsel werd stilaan naar een hoger niveau gebracht via (duurzame) wijkcontracten, de interventies van CITIYDEV.BRUSSELS of andere publieke of privaat investeringen.

Maar gelijklopend met deze opwaardering zijn er andere grote projecten lopende of in de maak, die voor een nieuwe moderniteit zullen zorgen, die de wijk zelf, maar ook de gemeente en of het gewest ten goede komen.

In eerste instantie is er het grote project van het Zuidstation dat, naast de modernisering van de vervoersinfrastructuur (trein, metro ...) gelijk loopt met een stedelijk project met grootstedelijke allures dat echter nog moet worden uitgestippeld.

Ten zuidwesten zou de Emile Vanderveldesquare, waarnaar elders al werd verwezen, als contactpunt tussen de verschillende wijken fungeren, in functie van hun specifieke modaliteiten.

De site van het Slachthuis is ook drager van een nieuwe urbaniteit. Deze voorziening op grootstedelijke schaal is de enige die niet door Brussel-Stad ingelijfd werd ten tijde van haar oprichting. Zijn modernisering zal dan ook gepaard gaan met een grootscheeps stedelijk project dat betrekking heeft op de geklasseerde hall en dat een zekere economische diversificatie mogelijk zal maken.

De wijk van de Heyvaertstraat, gedeeld met Molenbeek, zal op zijn beurt een grondige wijziging ondergaan zodra een groot deel van de handelsactiviteiten in tweedehandswagens naar het noorden van Brussel, in de havenzone overgeheveld worden. Deze activiteit moet overgeplaatst worden omdat ze niet compatibel is met de plaatselijke huisvesting.

De meeste van deze projecten zullen een impact hebben op de directe omgeving van het kanaal, dat zich overigens aan de nieuwe transportfuncties zal moeten aanpassen. Dit betekent tegelijkertijd een aanpassing van de bruggen en vormt de gelegenheid om de nabij liggende openbare ruimten te verbeteren/ herdefiniëren.

Meer algemeen betekent de verbetering van de wijk ook de verbetering van de openbare ruimten. Naast de verbetering voortvloeiend uit hierboven vermelde projecten (de omgeving van het kanaal, de as Heyvaert – Vandervelde), kan ook een soort van ruggengraat in de wijk op basis van de bestaande ruimten worden gevaloriseerd.

De Kuregemwijk opnieuw leven inblazen kan enkel lukken indien sommige bestaande economische activiteiten behouden blijven en er nieuwe activiteiten bijkomen, onder voorbehoud dat deze verenigbaar met de huisvesting zijn uiteraard.

3.3.1 Het project van het Zuidstation omkaderen en een stadslaan aanleggen die van de Barastraat tot aan de Ring loopt

=> Het station in harmonie met de aanpalende woonwijken in een nieuw kleedje steken

=> De verbetering van de openbaar toegankelijke ruimten in het stationsgebouw omkaderen

=> De openbare ruimten die op de verschillende belangrijke punten van de gemeente uitmonden opnieuw kwalificeren

=> Van de Barastraat een stadslaan maken die tot aan de Ring loopt

Voor het Zuidstation bestaat er een grootscheeps project dat de herstructurering van het station met aangelanden omvat.

Naast het aangekondigde gewestelijk masterplan⁸, worden er al maatregelen genomen om het station met directe omgeving beter toegankelijk te maken voor het publiek. Het gaat over grote ambitieuze projecten zoals het Victorproject, projecten voor vastgoedontwikkelingen komende van de NMBS (de aanpak van de Fonsnylaan door de architect Jean Nouvel bijvoorbeeld). Hierbij wordt duidelijk rekening gehouden met de problemen door de toenemende capaciteit van de Verbinding en doordat de Noord-Zuidlijn, die vandaag door tramlijnen 3 en 4 verzorgd wordt, in het metronetwerk zal worden opgenomen.

De gemeente Anderlecht moet dit project aangrijpen om het levenskader van haar inwoners te verbeteren, meer bepaald diegenen die in de buurt van het station wonen. In het kader van het GemOP, dient erop gewezen dat de ontwikkeling van het station en de interfaces tussen het station en het aanpalend stedelijk weefsel op kwalitatieve manier moet gebeuren, de verbinding met Kuregem en Kanaal-Zuid inbegrepen. De ontwikkeling mag niet enkel richting stadscentrum en Sint-Gillis verlopen.

In Kuregem is het fundamenteel dat er geen te grote kloof zou ontstaan tussen de microkosmos rond het station en de omliggende kwetsbare wijken. Bij de overgang moet er dan ook rekening worden gehouden met alle bouwblokken die zich ten westen van de Barastraat bevinden. Deze mag niet als een plotse afscheiding worden aangevoeld, of het nu om functies, profielen of animatie gaat.

Er moet rekening worden gehouden met volgende voorstellen:

- Rekening houden met beide straatkanten van de Barastraat en een dialoog tussen de voorgevels tot stand brengen.
- Rekening houden met de drukke verbindingswegen die het station met de belangrijkste punten en openbare ruimten van Kuregem verbinden, zoals:
 - o Het slachthuis met het ABATAN 2020-project;
 - o Het gemeentehuis;
 - o De brug van Kuregem;
 - o De Veeartsenijschool.

De Barastraat moet een echte bruisende stadslaan worden, die veilig en comfortabel is en waar alle verplaatsingswijzen en gebruikers hun plaats vinden en die in deze omstandigheden dan ook het doorgaand verkeer kan opvangen.

Ter hoogte van de verbinding tussen Biestebroek en het industriegebied, moet er bijzondere

⁸ Zie meer in het bijzonder <http://www.adt-ato.irisnet.be/fr/zones-strat%C3%A9giques/wijk-zuid>

aandacht gaan naar het kruispunt van de Twee Stations / Veeartsenijschoolstraat. De inrichting van de Twee Stationsstraat moet in het verlengde van de Barastraat liggen, dus met een identieke stedelijke inslag.

Zo zal er geleidelijk aan een stadslaan tot stand komen vertrekkende van het Zuidstation, tot aan de Ring, via de Industrielaan.

Operatoren: het gewest, de gemeente.

3.3.2 De Emile Vanderveldesquare, toegangspoort tot Kuregem

=> Het spoorweggebied in de aanleg integreren en zelfs heraanleggen

=> Het Crickxpark samen met de square en het station aanleggen

=> De square, poort naar Kuregem

Zie ook 3.2.3.

Ter hoogte van het Crickxpark en de spoorconstructies zoals talud en bruggen:

- het kunstwerk dat de spoorweg ondersteunt, is van hoogwaardige kwaliteit. Het moet in de kijker gezet worden en als echt verbindingselement tussen de wijken van Kuregem en de voorziene ontwikkelingen naar Biestebroek dienen. Het moet deel uitmaken van zowel een stedenbouwkundig als ook van een globaal architecturaal geheel, dat het toekomstige GEN-station en de andere ontwikkelingen tot het Biestebroekbekken omvat. Het zou kunnen worden doorgestoken om bijkomende verbindingen te vergemakkelijken;
- het Crickxpark, als eerste poort van Kuregem vanaf het centrum van Anderlecht is even belangrijk. De omliggende gevels zijn weliswaar geen opmerkelijk erfgoed, maar in hun geheel vertonen zij bepaalde elementen die samen horen en die in waarde moeten worden hersteld. Het gaat erom deze site met het Kanaal en de nieuwe bouwbestanden in verbinding te brengen;
- tenslotte, moet ter hoogte van de verbinding tussen Industrielaan en Twee Stationsstraat een tweede poort naar Kuregem gevaloriseerd worden. Deze wordt dagelijks door duizenden pendelaars gebruikt. De terreinen die aan deze poort grenzen vervullen een sleutelrol en kunnen een echte mise en scène opzetten. Hier kunnen ambitieuze programma's worden verwezenlijkt. Zij bekleden een strategische positie omdat zij dicht bij het Zuidstation en het toekomstige station van Kuregem liggen.

Operatoren: het gewest, de gemeente, de Haven van Brussel, de NMBS

3.3.3 Het project op de site van het Slachthuis omkaderen

=> EFRO-project

=> Een openbare ruimte met grootstedelijke allures rond de centrale hal inrichten

=> Het bestaande wegennetwerk aanvullen en een nieuwe oversteek over het kanaal aanleggen

=> De economische activiteiten diversifiëren

Dit ambitieuze project beoogt de transformatie van de site Slachthuis en wil deze voor talrijke vormen van gebruik aanpassen.

Het EFRO-project voor het Slachthuis van Anderlecht, ontwikkeld door ABATTOIR (het vroegere ABATAN, de maatschappij die het terrein van de gemeente in erfpacht had) is een belangrijk initiatief voor zowel de heraanleg van de site Slachthuis als voor de ontwikkeling van de relaties met de omliggende wijken. Zowel de economische spin-off als het positieve imago die hand in hand gaan met dit project zijn belangrijk. Het ABATAN-project voorziet in meerdere fases de renovatie en de heraanleg van het volledige terrein van het Slachthuis van Anderlecht. Het beoogde doel is een verbetering van de stromen, een grotere aantrekkingskracht en een betere verkoop op lokaal en regionaal vlak, het aanbod van een mix van functies en een mooie integratie van deze voorziening in de wijk.

Het project moet in een bredere, stedelijke dynamiek worden gezien, op grootstedelijke schaal en als deelnemer aan een netwerk van openbare ruimten rond het stadscentrum. Hierbij moet over volgende elementen worden gewaakt:

- er rekening mee houden dat de centrale hal het sleutelelement vormt van een stedelijke compositie en het centrum is van een openbare plaats van gewestelijk belang;
- een sterke band met het kanaal ontwikkelen; dit kan het kanaal en het goederentransport enkel ten goede komen;
- in een oversteek over het kanaal in westelijke richting Graindorlaan voorzien om het wegennetwerk tussen beide oevers te verbeteren;
- verwijzen naar het tracé van de kleine Zenne die doorheen het grondgebied loopt;
- een aanvaardbaar levenskader voor de huisvesting die op het grondgebied wordt opgericht;
- het gebruik van deze locatie mogelijk maken met een uitbreiding van de toegangsuren en zo een polariteit scheppen voor zowel economisch gebruik als ten voordele van de huidige en toekomstige bewoners van de omliggende wijken.

Bron: ABATAN 2020, Office of Permanent Modernity (ORG)

Alle activiteiten verbonden met het culinaire en met de horeca spelen voldoende in op de behoeften van een breed en gediversifieerd publiek. De volkscultuur rond het Slachthuis vormt een belangrijke hefboom. Hoewel het Slachthuis een algemene bekendheid geniet blijft het moeilijk te situeren zowel geografisch (ergens in Kuregem, maar waar) als qua imago van het Slachthuis (enkel toegankelijk voor vaklui) en dit geldt voor alle Brusselaars terwijl het eigenlijk gaat om een deel van de geschiedenis van Anderlecht dat de gemeente als meerwaarde moet voorstellen.

Men moet er ook voor zorgen dat deze infrastructuur niet geïsoleerd raakt.

Daarom moet men ervoor waken dat:

- dit project in verband wordt gebracht met alle projecten die rond het Kanaal en Kuregem uitgerold worden;
- er een verband wordt gelegd met de site Zuidstation. Hierbij zijn twee routes mogelijk vanaf de toegang van de Bergensesteenweg:
 - o via de Sergent De Bruynestraat, wat bijzondere aandacht vergt voor de benadering van de straten de Fiennes / Bara / Sergent De Bruyne;
 - o ofwel via de Jorezstraat, een openbare ruimte grenzend aan het metrostation Clémenceau en vervolgens de straten de Fiennes et Bara, waar de kruispunten aangepast moeten worden;
- de activiteiten met de Albert 1ste-square in verbinding worden gebracht om de aansluitingsmogelijkheid en de opening van de sites te verbeteren;
- er een nieuwe sterke as wordt gelegd naar de Erasmushogeschool en verder reikend dan de Emile Vanderveldesquare.

De inrichting van de openbare ruimte moet de bestaande en toekomstige economische activiteiten alsook de wisselende personenstromen door de week en in het weekend gunstig beïnvloeden.

De Bergensesteenweg en de Nijverheidskaai zijn de belangrijkste verbindingswegen naar de brug van Kuregem en moeten op aangename en goed aangegeven wijze de weg naar de site

aangeven. Het GemOP herneemt in zijn maatregelen de aanleg van de kades ten voordele van de fietsers en de wandelaars. Daarenboven wordt de Bergensesteenweg (meer bepaald het deel ter hoogte van de Albert 1ste square en de square zelf) vermeld in de structurerende wegen en wordt hier prioriteit aan de aanleg van de openbare ruimte gegeven.

Operatoren: ABATAN, het gewest, de gemeente

3.3.4 De Heyvaertwijk nieuw leven in blazen

=> *Het grootste deel van de sector van de tweedehandswagens doen uitwijken*

=> *De woonomgeving intensiever benutten, met een nieuwe hiermee verenigbare mix*

In deze wijk overheerst vooral de sector van de tweedehandswagens en dit ten nadele van de meest elementaire woonkwaliteit. Deze wijk zou zich snel kunnen ontwikkelen indien deze sector overgeplaatst zou worden. De Haven van Brussel heeft deze zaak onderzocht⁹ en de resultaten van de studie hebben in de bijwerking van het Masterplan van de Haven van Brussel op voorhand kunnen aangeven welke ruimten vereist waren voor deze activiteit (horizon van dit project: 2017). In het « Masterplan voor het kanaal van Molenbeek » ging eveneens de voorkeur uit naar een verplaatsing van de activiteit.¹⁰

Daarenboven zal deze wijk kunnen genieten van de verbetering door het Gewest van de bestaande planningsinstrumenten (in aanvulling op de wijkcontracten).

Met volgende principes moet rekening worden gehouden:

- een belangrijke concentratie van zowel het aantal inwoners als het aantal bebouwde m². Het stedelijke weefsel beschikt over een aantal kenmerken dat het in staat moet stellen om een zekere concentratie van hoge gebouwen (tussen 20 en 50 m) op te vangen: grote huizenblokken, belangrijke breuken op het vlak van afmetingen, talrijke opslagplaatsen van meer dan 1000m². Een concentratie met een P/S verhouding boven 1,3 wordt voor deze wijk aangeraden.¹¹ ;
- een vernieuwing van de economische activiteiten die verenigbaar moet zijn met de huisvesting;
- de aanbrengh van buurtvoorzieningen in antwoord op de toegenomen verwachting van de bevolking;
- een kwaliteitsvol groen netwerk, dat het mogelijk maakt deze concentratie op te vangen en dat rekening houdt met het tracé van de kleine Zenne (zie wijkcontract Kompas);
- de vervuiling en sanering van de bodem;
- een positieve relatie met het Kanaal;
- de verbindingen met het stadscentrum.

Wil men de Heyvaertstraat opnieuw leven inblazen, dan is een nauwe samenwerking met Molenbeek aan de orde.

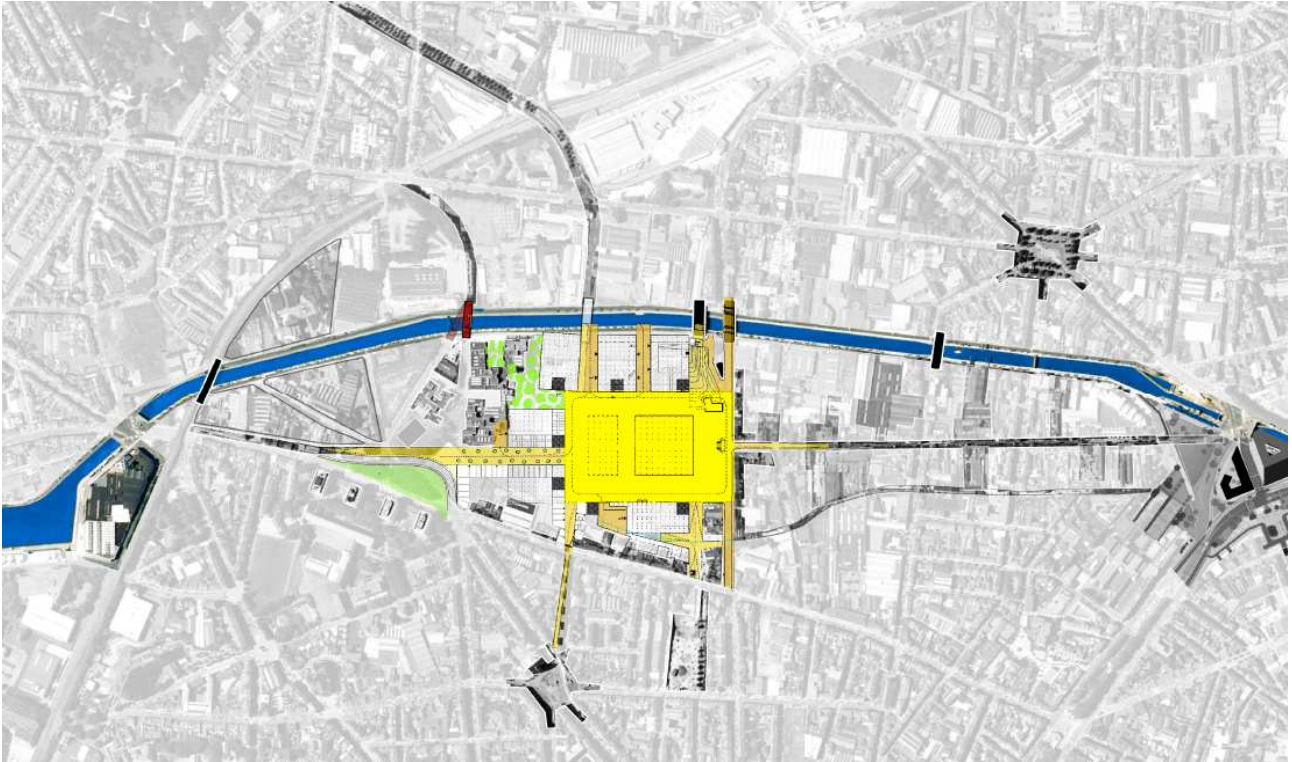
Met dit project wordt het stadstracé aangevuld: Ninoofsepoort/ Heyvaertstraat / Hal van het

⁹ « Marktprospectie en haalbaarheidsstudie voor de ro-ro stroom per waterweg in de Haven van Brussel, waarbij de nadruk wordt gelegd op nieuwe en tweedehandsvoertuigen » ECSA, juni 2010.

¹⁰ « Masterplan kanaal Molenbeek », BUUR / IDEA CONSULT, 2010.

¹¹ Indicatieve gegevens voortvloeiend uit de studie « opstelling van een inventaris van de potentiële concentratiegebieden in het BHG », COOPARCH, 2012.

Slachthuis (dat het centrum van een openbare plaats is geworden)/ nieuw tracé / Brug van Kuregem.

Bron: ABATAN 2020, Office of Permanent Modernity (ORG)

Operatoren: **privaat, het gewest, de gemeente, de Haven van Brussel.**

3.3.5 Kuregem, het kanaal en de bruggen

=> De bestaande bruggen aan de nieuwe eisen van het waterverkeer aanpassen (vrije hoogte)

=> Het aantal passages of oversteekmogelijkheden verhogen

Zorgen voor een grotere doorvaarhoogte onder de bruggen van het kanaal zal zijn weerslag hebben op de openbare ruimten en de nabijgelegen gebouwen. Hieronder hernemen wij de ligging/ de richtlijnen voor elke brug vanaf de Ninoofsepoort tot de brug van Kuregem, zoals al onder 3.2.3. onderzocht. Gezien het grondgebied van Anderlecht en Molenbeek elkaar her en der overlappen, komen alle bruggen in aanmerking.

- Voetgangersbrug Gosselies (huidige vrije hoogte van 5,07 m)
Deze brug is enkel toegankelijk voor de voetgangers (niet voor de PBM) en zou daarom moeten worden vervangen door een nieuwe brug die ook toegankelijk is voor de PBM. Gezien de ruimte die deze brug zou innemen en om het perspectief Gosselies – Princes niet te belemmeren, is een lichte verplaatsing gerechtvaardigd.
- Hefbrug Godshuizenbrug (vrije hoogte van 5,90 m)
De aanpassing zou beperkt kunnen blijven tot de verhoging van de 4 heftorens.
- Vaste brug Ropsy Chaudron (huidige vrije hoogte van 6,89 m, maar moet worden nagekeken)

- Blijkbaar geen wijziging vereist.
- Brug metro Delacroix (huidige vrije hoogte van 7,15 m)
Geen aanpassing vereist.
- Project van een brug tussen de achterzijde van het Slachthuis en de rotonde Birmingham / Graindor
Ingepland op het richtschema ABATAN 2020, zou deze vaste vorm kunnen krijgen in het toekomstige « masterplan van de Kanaalzone, dat al vermeld werd. Vaste brug is te verwachten.
- Project van een loopbrug aan het uiteinde van de Materiaalstraat, richting metrostation Jacques Brel.
- Loopbrug gepland in het BBP Bergen Birmingham dat op 14/06/2007 door de regering goedgekeurd werd.
- Vaste spoorbrug Kuregem (L28, huidige vrije hoogte 5,29 m)
De centrale overspanning kan door een nieuwe worden vervangen met een veel kleinere hoogte. (Eigendom van INFRABEL)

Deze kunstwerken moeten aan de noden van de verkeersstroom beantwoorden. Deze opmerking is meer in het bijzonder van toepassing op de loopbrug die het metrostation Delacroix met de site van het Slachthuis verbindt. Deze loopbrug is niet aangepast aan de voetgangersstroom die tijdens de openingsuren van de markt tot stand komt.

Operatoren: het gewest, de gemeente, de Haven van Brussel

3.3.6 De openbare ruimte verbeteren, de toegangen tot de gemeente herkwalficeren en een ruggengraat door Kuregem trekken

=> *Het levenskader van de dichtbevolkte wijken van Kuregem verbeteren*

=> *De stadsingangen naar Anderlecht vanaf de Vijfhoek (Poort van Anderlecht) en vanaf het Zuidstation (St Gilles) verbeteren*

=> *De aanleg van de openbare ruimte op de structurerende wegen verbeteren en een monumentaal karakter verlenen*

Deze actie zal worden gevoerd op het deel dat zich bevindt tussen de Brug van Kuregem en het punt waar de Bergensesteenweg en de Van Lintstraat samenkomen. Momenteel ziet dit deel er zeer vervallen en ook verlaten uit. Daarenboven voorziet het wijkcontract Kanaal-Zuid in een belangrijke actie op de openbare ruimte van de Albert 1ste –square en directe omgeving. Deze ruimte blijft prioritair omwille van de hoge bevolkingsdichtheid komende van de omliggende gebouwen en het kleine aanbod aan kwalitatief hoogstaand vrije ruimte voor vrijetijdsbesteding zowel van private of openbare aard.

De toegangen tot de gemeente komen niet tot hun recht, zijn niet uitnodigend en geven geen zin om de bezienswaardigheden van Anderlecht te ontdekken. De acties zullen vooral gericht zijn op de Poort van Anderlecht (kruispunt tussen de Point Carrélaan en de Bergensesteenweg), het Baraplein, de as Clémenceau / Ropsy Chaudron teneinde het Slachthuis, de Barastraat en de Twee Stationsstraat tot hun recht te laten komen.

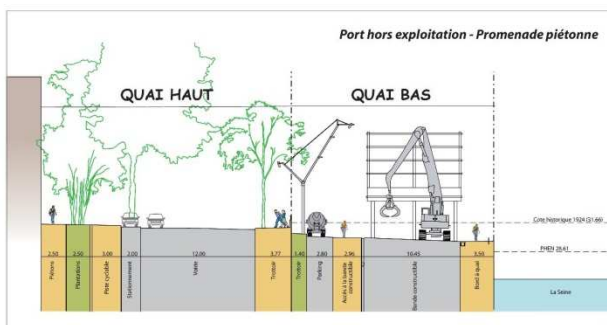
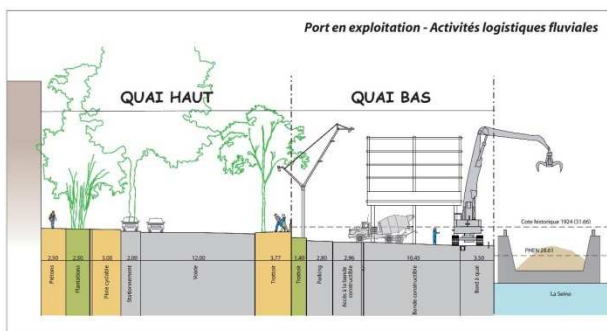
Op deze ruimte hoort een kwalitatief hoogstaande inrichting thuis in overeenstemming met de aanbevelingen van het Handvest van de Openbare Ruimten. Het GemOP pleit voor acties die deze ruimten dusdanig verbeteren dat ze weer prioritair worden. De inrichting moet waken voor een zachte en comfortabele aanpak voor de zachte mobiliteitgebruikers zoals fietsers en

voetgangers, een groen element inbouwen en ervoor zorgen dat de doorgang van het openbaar vervoer gemakkelijk en tegen een goede handelssnelheid kan gebeuren.

Er wordt een verbindingsweg tussen de wijken van Kuregem voorgesteld. Deze vormt een alternatief voor de Bergensesteenweg en legt een verbinding tussen het westen van de gemeente en de Vijfhoek langs de straten Grondels en Georges Moreau, het Raadsplein, de straten Kliniek en Dokter de Meersman alsook de Bergensesteenweg op het laatste stuk. Dit tracé verbindt een geheel van pleinen en squares die het verdienen in de kijker en in netwerk gezet te worden: het plein op het kruispunt van Grondels- en de Kubornstraten, het Kerkplein tussen de straten Georges Moreau en Moderne School, het Raadsplein, het plein naast het metrostation Clémenceau (Kliniekstraat tussen de straten De Bruyne en Jorez), de Kerk en Dokter de Meersmans.

Aménagement des ports Victor et d'Issy-les-Moulineaux

■ Espace piéton
■ Espace planté
■ Espace de circulation

L'espace portuaire présente des risques spécifiques.
Soyez vigilants !
Parents surveillez vos enfants.

Aanleg van de havenkaaien Victor en d'Issy-les-Moulineaux en aanleg van de havenkaai Tolbiac in Parijs (13ème)

Deze lokale ruggengraat vervolledigt de eerder vermelde projecten ABATAN en Heyvaert, die zich op gewestelijk vlak positioneren.

Operatoren: het Gewest, de gemeente

3.3.7 De ambachtelijke en artistieke activiteiten promoten en bestendigen

=> De ontwikkeling van de KMO in een dichtbevolkt stadsweefsel promoten

=> De voorwaarden voor het onthaal en de vestiging van kleine aannemers en creatieve geesten scheppen

=> De werkgelegenheid en de ondernemingsgeest promoten

Voormalige of verlaten werkplaatsen of opslagruimten of elke locatie met industriële of emblematische stedelijke stempel lenen zich uitstekend als atelier voor ambachtslui of kunstenaars. Op deze plaatsen kan men samen het technisch materiaal gebruiken (gereedschap, opslagruimte, logistiek) vereist voor de uitoefening van de activiteiten terplekke. Dit initiatief bestaat al in Rijsel. Daar bevindt zich de Ferblanterie, een site waar kunstenaars van alle strekkingen terechtkunnen en die evenementen organiseert om hen te promoten.

De oprichting van een dergelijke locatie verzekert de duurzame aanpak en de ontplooiing van ambachtelijke en artistieke activiteiten in de stad. De gebruikers zijn wel verplicht de ruimten te onderhouden en indien nodig op te frissen en als tegenprestatie betalen zij dan een gematigde huurprijs. Meerdere activiteiten in eenzelfde gebouw organiseren biedt mooie en creatieve werkvoorwaarden voor de huurders en beperkt de hinder die zou kunnen ontstaan als er voor vestigingen her en der over het grondgebied zou worden gekozen.

Door het onthaal van kleine ambachtelijke en artistieke bedrijven mogelijk te maken, versterkt de gemeente haar economische aantrekkelijkheid en moedigt ze de ondernemingsgeest aan. Actoren zoals Atrium (missie Open Soon www.opensoon.be) en Euclides kunnen goede partners vormen voor het opzetten van dit project.

Operatoren: CITYDEV.BRUSSELS, privé, het gewest, de gemeente.

3.4 KANAAL-ZUID, DE OGSO EN DE STADSNIJVERHEID

In de gemeente Anderlecht is de aanwezigheid van het kanaal goed te voelen. Het kanaal laat een fysieke en mentale afdruk na die de grenzen van de gemeente duidelijk overstijgen. Op een kanaal wordt er gevaren, maar daarnaast blijft het door zijn geschiedenis en zijn typologie de bevoorrechte plaats voor een voorbeeldinrichting.

Het kanaal is een blikvanger en meer in het bijzonder de daarmee gepaard gaande havenactiviteit en industriële bedrijvigheid. Het kanaal doorkruist Anderlecht van het zuidwesten tot het noordoosten over een lengte van ongeveer 5,5 km, waarvan 3,3 km op het Kanaal-Zuid. Deze sectie loopt door zeer diverse stadsdelen, laat een opmerkelijk rivierlandschap zien en blijft een van de stadsuitdagingen van de Brusselse grootstad. In dit gebied met opmerkelijk veel industriële activiteiten wonen een duizendtal bewoners en dit aantal moet fors toenemen in het kader van de functionele wijzigingen die men in de omgeving van Biestebroek wil doorvoeren. Er moet rekening worden gehouden met dit feit, meer bepaald wat de bediening van het openbaar vervoer betreft en gezien de gemengdheid van deze zone. Dit nieuwe gegeven zal vooral op het demografisch GBP; met de nieuwe « Ondernemingsgebieden in de Stedelijke Omgeving » (OGSO) steunen.

	Project « Industrieel Kanaal »
Bebouwing en landschap	- Groot terrein tussen de spoorweg en het kanaal. - Gelegen tussen de toegang tot de stad / het gewest en het Zuidstation. - Openbare ruimte behandeld maar slecht leesbare organisatie van de bedrijven. => intensere bewoning in de zone en opwaardering.
Bewoond en beleefd	- Zwakke bediening van het openbaar vervoer. - Het statuut van SIZ staat geen functionele mix toe. - Geen verbinding doorgetrokken naar de kanaaloeveren. => mogelijkheid tot functionele, zelfs innovatieve mix, voorzieningen inbegrepen.
Ondernemend	- Belangrijk tewerkstellingsgebied dat echter aan de economische context moet worden aangepast. => de activiteiten intensifiëren en innovatie in het vooruitzicht plaatsen.
Stralend en grootstedelijk	- het kanaal en zijn groot potentieel qua stadsaantrekkelijkheid. - industriezone met erkenning op regionale schaal. => gebruik maken van deze bekendheid en van het meeslepend effect van talrijke actuele en toekomstige projecten.
Duurzaam milieu	- Ecologische waarden aan de kant van het spoor en van het kanaal. - Kansen op het vlak van de ontwikkeling van innoverende bedrijven op het gebied van duurzame ontwikkeling. - Vervuiling / sanering van de sites. => elke nieuwbouw of projecten inschrijven in de doelstellingen van de duurzame ontwikkeling.

WAAROM DE FOCUS OP KANAAL-ZUID RICHTEN?

De zone staat in het teken van industrie en logistiek, maar zal met de tijd behoorlijk veranderen. Vooreerst is het zaak het gebied "Biestebroek" van de site open te stellen voor woningen. Dat zou de huidige demografische problemen gedeeltelijk oplossen. Er is echter meer nodig. Het woongebied van "Biestebroek" moet uitgerust zijn met de nodige voorzieningen en economische activiteit die met een woongebied verenigbaar zijn (GSO).

De transportsituatie is veranderd. Alsmaar meer containers worden via rivieren getransporteerd. Dat veronderstelt een aanpassing van de vrije hoogte onder de bruggen, wat op zijn beurt een herinrichting van de oevers veronderstelt.

De zones die volledig voor economische activiteiten bestemd zijn, aangepast/gemoderniseerd moeten worden en beter in de gemeentelijke levenswereld verwerkt worden.

Door die evolutie zal ook de structurering van dat deel van het gemeentelijke grondgebied erop vooruitgaan.

In de eerste plaats door de verbetering van de Industrielaan, een belangrijk element in de verbinding van de Ring met het Zuidstation, waarvan voor Kuregem sprake is.

Vervolgens met de aanleg van een vermazing voor de zachte transportmiddelen (fietsen en voetgangers), ter aanvulling van de verbetering van het openbaar vervoer.

Die vermazing wordt geïntegreerd in de verbetering van de oevers van het kanaal, die in de eerste plaats bedoeld zijn voor uitrusting, voor vrije tijd en voor wandelingen. De aanpassing van de omgeving van de bruggen (zie boven) past in die doelstelling.

Wat de economische activiteiten betreft, is het zaak de diensten aan de bedrijven te verbeteren, de ontwikkeling van een cluster¹² van bedrijven met een hoge milieuwaarde te vergemakkelijken en evolueren in de richting van een echte industriële ecologie van bedrijven.

De bodem moet niet enkel gesaneerd worden, hij moet ook optimaal gebruikt worden door een aangepaste functionele mix en door een minimale densiteit in acht te nemen.

¹² Een cluster is de geografische bundeling van bedrijven die onderling afhankelijk zijn: leveranciers van goederen en diensten in verwante industriële sectoren; de bedrijven die het eindproduct leveren, werken samen met de universiteiten, en met hun concurrenten.

3.4.1 Biestebroek openstellen voor gemengdheid

=> *Nieuwe huisvesting creëren met de noodzakelijke uitrusting.*

=> *De studie van het BBP Biestebroek voortzetten, ondertussen door het demografische GBP bevestigd.*

=> *Het nieuwe stadswefsel met het bestaande weefsel verbinden.*

De site krijgt veel aandacht, zowel vanwege de privé- als van de openbare sector. Een aantal jaren al ontvangen de gemeente en het gewest voorstellen om de site ruimtelijk te ordenen. Bovendien is de Haven van Brussel, sinds de goedkeuring van zijn eerste masterplan in 2005, vragende partij voor een multimodale ruimte water - weg.

De moeilijke samenleving van verlaten industrieterreinen en woonwijken (netheid, veiligheid...) heeft de gemeente ertoe aangezet om een BBP voor Biestebroek¹³ op te stellen om de ruimtelijke inrichting van dit deel van de gemeente te bepalen. Om zijn welslagen maximaal te waarborgen, heeft de gemeente zijn wording in twee delen opgesplitst. Het publiek kon zijn stem laten horen. Het eerste deel omvat de redactie van een richtschema; zodoende konden de verschillende vragen met elkaar geconfronteerd worden en gaandeweg met elkaar verzoend worden. Het tweede deel, het eigenlijke BBP, geeft reglementaire waarde aan het bereikte compromis.

~~Meer algemeen: linkeroever wordt residentieel, rechteroever wordt economisch-/residentieel.~~

Het gewest van zijn kant bevestigt, in het kader van de demografische uitdagingen, de functionele evolutie van de omgeving van Biestebroek naar « meer gemengdheid». Die evolutie vertaalt zich in het demografische GBP dat op 2 mei 2013 goedgekeurd is (de oprichting van OGSO'S of ondernemingsgebieden in stedelijke omgeving, ter vervanging van Stedelijke Industriezones - SIZ) en in het ontwerp GPDO dat in eerste lezing op 26 september 2013 goedgekeurd is.

In het kader van het ontwerp BBP voor Biestebroek, is het essentieel nieuwe woningen te bouwen en bestaande gebouwen te renoveren. De ligging en het levenskader dat het kanaal biedt, zijn troeven die de residentiële zone aantrekkelijker maken.

Dat voornemen staat of valt bij de integratie van die gebouwen in het bestaande stedelijk weefsel en meer bepaald in de schepping of het behoud van banden met de aangrenzende wijken.

Algemeen genomen impliceren nieuwe woningen een dichtheitsgraad die geldt bij de eerste stadskroon (ongeveer 200 tot 300 woningen per hectare), een rijke sociale en functionele "gemengdheid" en een voorbeeldig aanbod van openbaar vervoer en zachte transportmiddelen.

Het nieuw stadswefsel zal economische activiteiten moeten toelaten die met het residentiële karakter compatibel zijn. Het behoud van «SEVESO-bedrijven» in het Biestebroekbekken is tegenstrijdig met de evolutie van de site die men wenst.

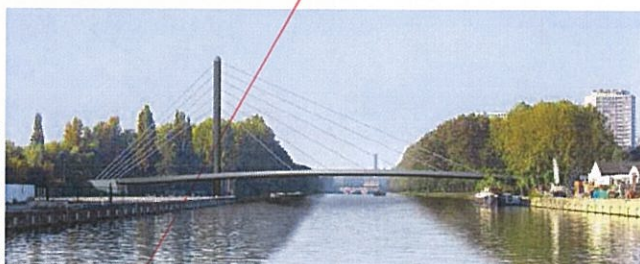
Operatoren: privé-sector, gewest, gemeente.

¹³ Hij omvat het bekken van Biestebroek, maar ook een deel van het bekken van de Schipperij, die binnenkort samengebracht worden (zie 3.4.2).

3.4.2 De aanpassing van de bruggen

=> De bestaande bruggen aan de nieuwe eisen van de scheepsvaart (vrije hoogte) aanpassen
=> Rekening houden met de visuele harmonisatie van de bekkens van Biestebroek en van Schipperij

Zie 3.2.3 en 3.3.5 voor de algemene principes en de toepassing ervan op de brug van Kuregem. Een eerste belangrijke ingreep komt er op korte termijn. De herbouw van de Marchantbrug zou in 2013 van start moeten gaan (vergunning in 2011 toegekend). De huidige brug wordt vervangen door een zeer mooi ogende tuibrug. De versmalling van de huidige brug wordt gelijk weggewerkt. Met de ingreep worden de bekkens van de Schipperij en van Biestebroek verenigd tot één bekken van de brug van Kuregem tot de Paepsebrug.

De huidige brug en de nieuwe Marchant-brug: wegwerking van de vernauwing tussen het bekken van Biestebroek en het bekken van de Schipperij

Wat de andere bruggen betreft:

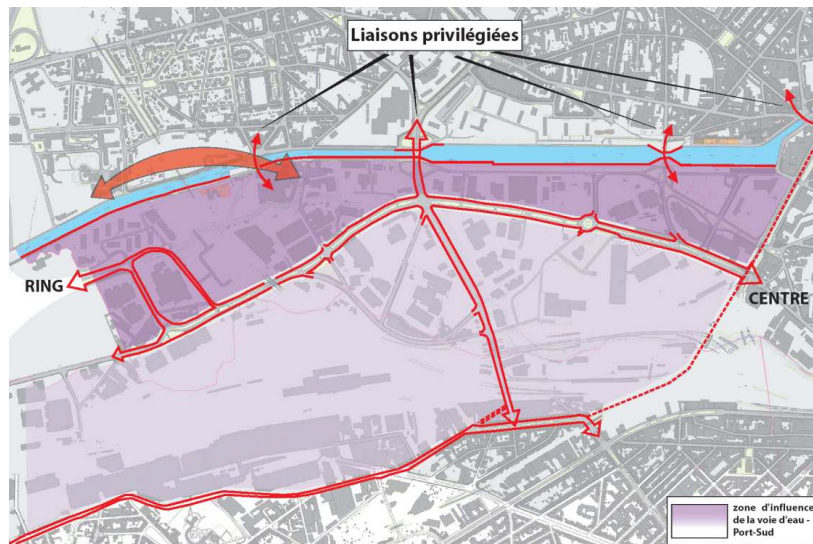
- Vaste brug Paepsebrug (huidige vrije hoogte van 6,50 m)
Zijn lengteprofiel is volkomen vlak; aangezien de brug uit drie doorlopende voorgespannen traveeën bestaat, is het mogelijk de brug op de gewenste hoogte opnieuw te bouwen zonder de nabije omgeving te moeten veranderen. De zijtraveeën kunnen het niveauverschil opvangen.
- Vaste brug van de sluis van Anderlecht (huidige vrije hoogte van 4,80 meter)
De verhoging brengt de bovenzijde van de brug ongeveer 1,9 meter hoger dan de huidige hoogte. Er is plaats om een vaste brug op te trekken, maar om esthetische redenen is een mobiele brug met een vrije hoogte van 5,25 meter in zijn lage stand, wenselijk.
- Vaste spoorbrug Oostende-Brussel (L50A, huidige vrije hoogte van 8,30 meter) De brug is van INFRABEL en zal een vrije hoogte van 8,30 meter blijven bieden, na verruiming in het kader van het gewestelijk expresnet.

Operatoren: gewest, gemeente, Haven van Brussel

3.4.3 Een gemeentelijke strategie ontwikkelen en de roeping van de industriële zone van Anderlecht bepalen

- => Een ruimtelijke ordeningsvisie ontwikkelen in samenwerking met de naburige gemeenten (Vorst)
- => De activiteiten verdichten en beter verbinden met wat er in de nabije wijken gebeurt
- => Zich positioneren ten opzichte van de industriële zones van de periferie

De gemeente heeft op haar grondgebied een machtig middel om banen te scheppen en rijkdom te creëren: de industriezone. Ze heeft dan ook de legitimiteit om over die zone een toekomstvisie te ontwikkelen, om die zone te ontwikkelen en te versterken met de middelen en de steun van het gewest en de omringende gemeenten, in het bijzonder Vorst, want de industriezone strekt tot de as Luttrebrug-Sint-Denijsstraat-Britse Tweedelegerlaan.

Masterplan Haven van Brussel 2015

Deze industriezone is op zichzelf gekeerd en heeft bijna geen interacties met de rest van de gemeente. Daardoor wordt het potentieel van die industriezone niet volledig gebruikt. Het GemOP is bedoeld om instrumenten te bieden om de ontwikkeling van die zone beter te bepalen, die fundamenteel is voor het gewest en de gemeente.

Die definitie steunt op drie belangrijke ambities:

- in de mate van het mogelijke het aantal banen verdichten dat de economische activiteit oplevert;
- dat industrieel weefsel met de omringende wijken verbinden;
- zo goed mogelijk de waterweg en de kwalitatieve infrastructuur van de wijk tot hun recht laten komen.

Om goedgekeurd te worden moet de voorgestelde strategie aangevuld worden met studies en metingen:

- uit de concurrentie met de rand uitgedrukt in de verhouding bedrijfsoppervlaktes/kost, leren we dat we ons niet als een concurrent, maar als een complement moeten positioneren;
- dat impliceert dat die concentratie van banen en oppervlakte aantrekkelijk moet zijn voor

de bedrijven, want die bedrijven zullen er diensten en een kwalitatief levenskader in vinden die ze nergens anders vinden.

Het profiel van de bedrijven die deze nieuwe positionering aantrekkelijk zouden vinden, moet nader ontleed worden. De bedrijven die tegelijkertijd zeer bereikbaar moeten zijn via de weg voor de materialenstroom én tegelijk vlot verbonden moeten zijn met de stad voor de werknemersstroom (kaderleden, maar vooral ongeschoolde werknemers), hebben daar een ideale plek gevonden. Bovendien moet nagegaan worden wat een dienstenpakket aan meerwaarde kan bieden. Die diensten moeten bedoeld zijn om de productiviteit van de bedrijven te verhogen, maar ze kunnen ook de ecologische afdruk van die bedrijven helpen verminderen.

Operatoren: het gewest, de gemeente

3.4.4 Een echte stadslaan aanleggen van de uitrit van de Ring tot het Zuidstation

=> *Het stedelijke karakter versterken van de laan die de Ring met het Zuidstation verbindt*

=> *Zijn oevers verdichten*

=> *Aandacht voor het landschap hebben*

De Industrielaan en vervolgens de Tweestationsstraat en de Barastraat vormen een niet te miskennen continuïteit en zijn een belangrijke toegang tot de stad (zie 3.3.1 voor het Kuregemse deel).

Zijn kenmerken kunnen versterkt worden zodat hij op termijn een echte ruggengraat wordt voor alternatieve mobiliteit.

Door de breedte van de weg is er plaats voor openbaar vervoer in eigen bedding.

Daardoor kan de verbinding met het centrum van de stad verbeterd worden en de druk van de auto's verlicht worden.

De laan kan afgezet worden met dichtere en meer gemengde bouwwerken naarmate men het Emile Vanderveldeplein nadert.

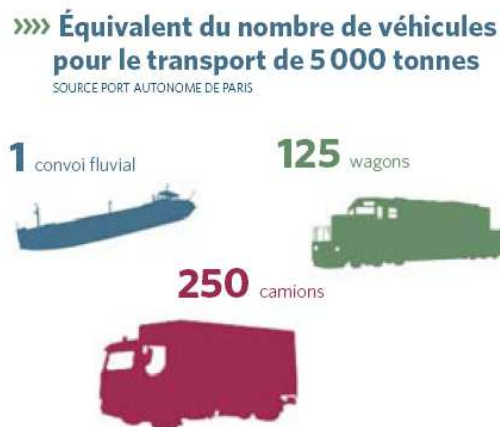
Die maatregel is ook bedoeld om de kwalitatieve aspecten te verbeteren van de laan die van Anderlecht een zeer belangrijke toegangspoort van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest maakt. De laan geniet nu al een veeleer kwalitatieve behandeling, gemeten aan zijn nut. Door zijn trottoirs en zijn beboomde randen, begint hij al op een stadslaan te lijken.

Het beheer van stedelijke uitzichten, de stedelijke scenografie van de site en de begeleiding van de voorbijgangers door middel van een specifieke stadsanalyse, moet nog opgezet worden. Daarbij moet de bewegwijzering van de centrale plekken, en van de Anderlechtse en gewestelijke trekpleisters een bijzondere aandacht krijgen. Vanaf de uitvalswegen van de ring, meer in het bijzonder ter hoogte van de kruising van de Internationale laan en de Industrielaan, moet de toegang de indruk wekken dat de stad daar begint. Zodoende weten bestuurders dat ze hun snelheid moeten aanpassen; bovendien wordt zo het levenskader verbeterd.

Operatoren: het gewest, de gemeente

3.4.5 Het kanaal als transportmiddel voor goederen versterken

- => De plaats voor zware vrachtwagens in de stad beperken.
- => De luchtvervuiling verminderen en de verkeersopstoppingen op de verkeerswegen verminderen.
- => Bijdragen aan de duurzame ontwikkeling van de gemeente, het gewest en het hoofdstedelijke gebied.
- => Tewerkstelling in deze logistiek creëren

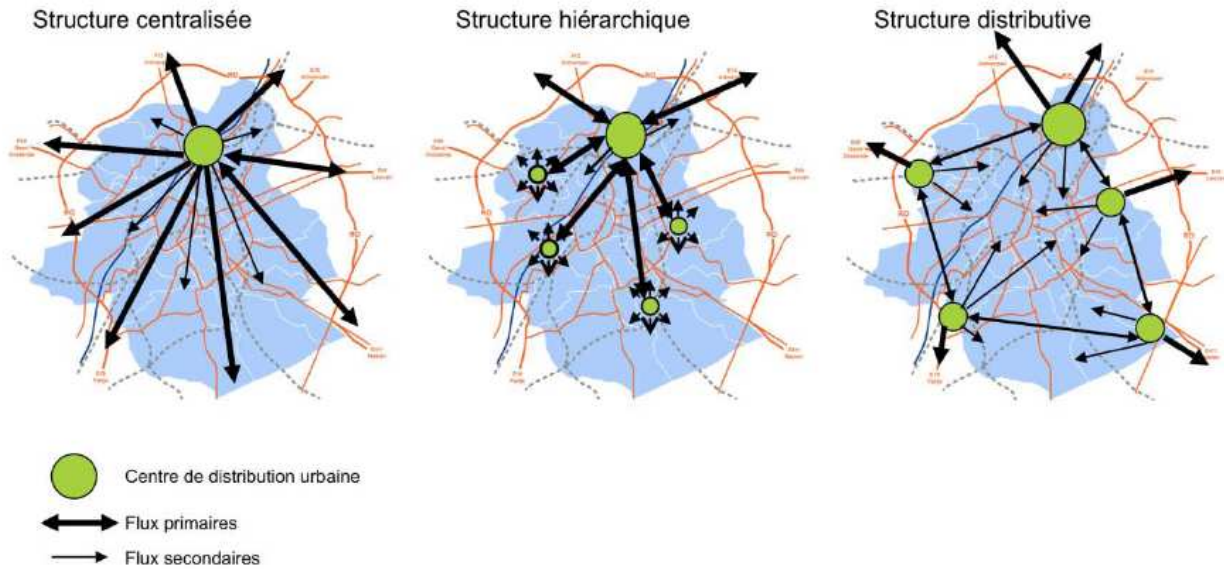

Het gewest en de Haven van Brussel onderzoeken samen die maatregel al, om het aantal en het soort bedrijven te kunnen bepalen die dergelijke maatregelen zouden interesseren. De maatregel is bedoeld om op termijn de beschikbare gronden aan het kanaal voor te behouden aan bedrijven die het kanaal daadwerkelijk gebruiken.

Het Masterplan 2030 van de Haven van Brussel vult die aanpak aan. Het plan voorziet in een project van een “stedelijk overlaadcentrum” (tegen 2030) voor goederencontainers op de rechteroever in de zuidelijke zone.

Het centrum, dat ook “stedelijk distributiecentrum” genoemd wordt in het kader van het project “Strategisch Plan voor het goederenvervoer in het BHG”¹⁴, zal in een ruimer netwerk in het BHG geïntegreerd worden (zie onderstaande schetsen).

¹⁴ Project bij eerste lezing op 20 december 2012 door de regering van het BHG goedgekeurd.

Bron: Buck Consultants, 2011 (de gekozen distributiestructuur)

De Haven van Brussel mikt echter hoger en verder dan het verkeer van containers. Brussel wil ook een binnenvaartaanbod bieden voor pallets of big bags. Zoiets veronderstelt vrij beperkte aanlegpunten. Daardoor kunnen die oppervlaktes voor andere doeleinden dienen buiten de periodes waarin er gelost en geladen wordt.

Die ruimtes zouden ingevuld kunnen worden in het kader van het BBP van Biestebroek dat ter studie ligt, waarbij de perimeter eventueel zuidwaarts zou kunnen vergroot worden.

Dankzij die maatregel zouden innovatieve en performante logistieke bases zich er kunnen vestigen, waardoor op de vragen van bedrijven ingespeeld wordt, meer specifiek voor wat hun voorraadproblemen en hun just-in-timebeleid betreft.

Wanneer de troeven van de Industrielaan en de toegang tot de Ring gepromoot zijn en wanneer de waterwegen een tweede leven gekregen hebben, moet onderzocht worden hoe die infrastructuur optimaal op de spoorweg afgestemd kan worden, waardoor de industriezone op drie manieren ontsloten wordt.

Het transport via waterwegen zal, als aanvulling van de courante activiteiten, enkel voor grote werkzaamheden gebruikt worden. Dat geldt voor de volledige lengte van het kanaal.

Operatoren: het gewest, de gemeente, Haven van Brussel, CITYDEV.BRUSSELS, NMBS

3.4.6 Efficiënte en aangename zachte vervoermiddelen invoeren voor de volledige industriezone

=> In de geest van de zachte mobiliteit van het gewest (Gewestelijke Fietsroutes) werken.

=> Het Kanaal en de daldiepte van de Zenne versterken als wandelplek.

=> De integratie van de aanwezige economische activiteiten.

De maatregel moet uitgevoerd worden met respect voor de economische functies en ter ondersteuning van de groene en blauwe vermazing.

De bedoeling is de aanpassingen voort te zetten die voor fiets- en wandelpaden doorgevoerd zijn:

- langs de kaaïen;
- door de industriezone langs de lopen van de Zenne;
- dwars door het grondgebied tussen Anderlecht en Vorst (Gewestelijke Fietsroutes);
- langs de Industrielaan met een kwalitatieve verbinding met het Zuidstation.

Die aanpassingen zijn al in het noorden en het zuiden van het Biestebroekbekken doorgevoerd. Aan de boorden van datzelfde bekken is dat niet het geval, omdat de kaaiboorden enkel voor bedrijfsactiviteiten dienen (bouw materiaal aan de ene zijde en olieopslagplaatsen aan de andere).

Er is echter meer dan die zachte routes nodig. Er moeten ook ruimtes vrijgemaakt worden voor lichte sport- en vrije tijdsuïtrusting (zie de voorbeelden uit Bordeaux).

Verdeling van sport voorzieningen over 5,5 ha en voorbeeld van uitrustingen voor buitenfitness in Bordeaux, Quai des Sports

Die zachte inrichtingen vormen de ondersteuning van de landschapsintegratie van de bedrijven, meer bepaald de bedrijven die aan het kanaal liggen en die zodoende een toegang tot het water bieden. Tal van Europese steden, onder meer Parijs, passen die principes van binnenvaartlogistiek

toe. De zone wordt gedeeld, naargelang van het tijdstip van de dag. Dankzij die inrichting kan de stad enerzijds zware activiteiten behouden en de toevoer van materiaal per vrachtwagen beperken en anderzijds de toegang tot de oevers openhouden voor de gebruikers van de zachte transportmiddelen.

Het behoud en de opwaardering van het industriële erfgoed, onder andere de laad/loskraan van het bedrijf Labor, moet bijzondere aandacht krijgen.

Op dezelfde manier moet de aanwezigheid van de Zenne tot zijn recht komen. Bij de aanpassingen voor zachte vervoersmiddelen moet met de aanwezigheid van de Zenne rekening gehouden worden. Tal van plekken bieden een uitzicht op de waterloop. De relatie van de stad met zijn waterloop past in een beleid van bewustwording voor de milieu-uitdagingen van Brussel en bevordert een heilzaam contact met de natuur.

Operatoren: het gewest, de gemeente

3.4.7 Aanleg van de oevers voor uitrustingsdoeleinden, en voor vrije tijd- en wandelactiviteiten

=> *De bestaande aanpassingen voortzetten*

=> *Wandelingen en vrijetijdsactiviteiten mogelijk maken in het unieke landschap van het Kanaal*

Het Kanaal is een uniek historisch onderdeel van de industriële ontwikkeling van weleer. Vandaag is zijn rol in dat verband kleiner, maar het Kanaal blijft niettemin een uitgelezen plek voor wandelingen en voor een verbeterde levensomgeving. Het imago van de gemeente wordt opgekrikt door een rivierlandschap dat her en der plaats zou kunnen bieden aan vrijetijdsactiviteiten en publieke infrastructuur. Tal van Europese steden zijn met deze problematiek bezig en willen dat hun rivieren of andere belangrijke fysieke elementen extra aandacht krijgen. Dat doen ze om de bewoners ontspanningsruimtes te bieden in het hart van hun stad. Tegelijk willen ze bij de opwaardering van een waterweg die miskend is, een slechte faam geniet en vaak gezien wordt als een fysieke en mentale hinderpaal, het voorbeeld geven.

De maatregel wil een ambitieuze, ludieke en onderhoudsvriendelijke invulling geven aan het gebied langs het Kanaal. Anderlecht kan met een dergelijk project aantonen dat ze een plek met een slechte reputatie tot een troef hebben kunnen omtoveren.

Belangrijk is dat de aanleg van fiets- (in het vervolg van de Gewestelijke Fietsroutes) en wandelpaden voortgezet wordt.

Bovendien zal de installatie van sport- en vrijetijdsmicrouitrusting (bijvoorbeeld fit-o-meters, en rust- en picknickzones) langs de oevers de site extra aantrekkelijk maken doordat de inwoners die geen tuin hebben of over weinig recreatieve ruimtes beschikken, van die uitzonderlijke plek kunnen genieten.

De groene zone "Aurora" (gedeeltelijk publiek) is een geknipte plek voor de installatie van dergelijke activiteiten. De groene ruimte ligt tussen woningtorens met dezelfde naam enerzijds en het kanaal anderzijds, en heeft maar weinig voorzieningen om de ontspanning te bevorderen. Nochtans bieden de lange rijen populieren en de woonschuiten die aan de overzijde aangemeerd zijn, een bijzondere schoonheid aan die zone. De gemeente heeft projecten om er een speelplein aan te leggen, maar de plannen zijn nog niet geconcretiseerd.

Ook al lijkt het Kanaal niet precies op de voorbeelden die we hieronder aanhalen, omdat

sommige delen van zijn loop ingebed zijn, toch is het voorgestelde project uitvoerbaar en aanpasbaar.

Enkele voorbeelden van aanpassingen:

Lyon heeft een ambitieus project uitgevoerd om de oevers van de Rhône te renoveren. Daarbij zijn eenvoudige en stevige materialen gebruikt die veel plaats vrij maken voor openbare ruimtes.

De ruimtes, waarvan de meeste gemineraliseerd zijn, zijn toegankelijk voor iedereen, ook voor personen met beperkte mobiliteit.

"Quais de Lyon", inrichting van vrij watervlak dat doet denken aan de Rhône, die op die plek niet toegankelijk is.

We kunnen ook het voorbeeld aanhalen van de kades van Bordeaux, die dankzij het onwrikbare voornemen van de overheid, de aantrekkingskracht herwonnen hebben die ze lange tijd verloren hadden. Over een afstand van drie kilometer volgen de stedelijke sequenties elkaar op. Ze beantwoorden aan verschillende soorten gebruik: sport, spel, ontspanning, wandelingen dankzij de aanleg van gebloemde en beboste "kamers" uitgerust met sportmaterieel, en bewaakt... Zodoende komen de verschillende wijken langs de Garonne samen rond de voorgestelde activiteiten.

Deel van het "sportpark" langs de kaaïen van Bordeaux (Frankrijk)

Renovatie van de industriële loodsen en landschapstuinen

Operatoren: de gemeente, Haven van Brussel, Leefmilieu Brussel

3.4.8 Diensten voor bedrijven ontwikkelen

=> De stedelijke werkgelegenheidszone van de stedelijke Industriezone (SOZ) verdichten.

= > De bronnen van de activiteiten variëren.

=> Banen aan werkzoekenden aanbieden, gaande van banen voor laaggeschoolden tot banen voor hooggeschoolden.

De verdichting van de industriezone als doelstelling is enkel realistisch als het pakket diensten dat aan de bedrijven voorgesteld wordt voldoende ruim is. Die diensten zijn op hun beurt pas het overwegen waard als ze door voldoende bedrijven ondersteund worden.

Het eerste punt van die maatregel houdt voornamelijk in dat de multimodale toegankelijkheidsvoorwaarden van de sector verbeterd worden die in andere punten ontwikkeld is.

Om die maatregel uit te voeren, moeten de behoeften van de bedrijven ter zake bepaald worden en moet het duidelijk zijn welke diensten onder de bedrijven gedeeld kunnen worden (catering, logistiek, schoonmaak...). Op een ander vlak moet bepaald worden welke opleiding de werkzoekenden nodig hebben.

Die diensten vormen ook een bron van integratie in de gemeente. Die dienstverleners kunnen mogelijkerwijze personeel met weinig kwalificaties gebruiken. Het is dan ook belangrijk om bedrijfsweefsel in de stedelijke context te integreren.

Meer in het bijzonder moet de nabijheid van het centrum van Anderlecht gepromoot worden. Verder moet gewerkt worden op het horeca-aanbod en -animatie (vlotte toegankelijkheid met het openbaar vervoer, variatie, aangepaste uren en vooral: communicatie).

Operatoren: gemeente, Haven van Brussel, CITYDEV.BRUSSELS

3.4.9 Naar een bedrijvencluster met een hoge milieukwaliteit en sanering van de bodem

=> Het aantal banen verankeren en vergroten in de stedelijke industriezone SIZ
=> Zich aansluiten bij de Europese doelstellingen aangaande de hoge milieukwaliteit van de industrietakken
=> De regionale beleidsbeslissingen uitvoeren en profiteren van de financiële incentives voor de sanering van de bodem
=> De “voorbeeldigheid” promoten

De verdichting die in een stedelijke omgeving toegelaten is, maakt het mogelijk bedrijven te ontvangen die in verband staan met de aanwezige activiteiten en een bedrijvencluster te vormen met als gemeenschappelijke noemer de milieueisen aangaande praktijken en producten. Die maatregel is een antwoord op de talrijke reglementen die de bedrijven moeten naleven. Bovendien blijft milieumarketing een sterke troef voor de erkenning en de duurzaamheid van een bedrijf.

Om dat soort bedrijven aan te trekken, kunnen incentives gegeven worden en ondersteuning geboden worden voor de sanering.

Bovendien is aan ambitieus beleid noodzakelijk om de bodem te saneren. Leefmilieu Brussel heeft inderdaad een aantal gronden opgespoord die vervuild zijn. Die gronden moeten gaandeweg geherwaardeerd worden.

Voorbeeld van toepassing:

Het Kanaal is een belangrijke economische ader van het gewest. De toestand van de bodem in die zone is echter verontrustend. Daarom wil Leefmilieu Brussel, met de steun van het EFRO (Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling) en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest de publieke en privéspelers aanmoedigen om er hun economische activiteit te vestigen. Het gewest zal hen helpen om de bodem te saneren en om gebouwen op te trekken of te renoveren die zo weinig mogelijk energie verbruiken en die met duurzame materialen gebouwd zijn.

De sanering van een grote strategische zone verhoogt de kansen om nieuwe investeerders aan te trekken.

Incentives:

1/ Een variabele vergoeding voor de verwerkingskosten van de vervuiling, bijvoorbeeld studies van de bodemvervuiling, risicobeheerwerken of saneringswerken, expertises, de controle van de vervuiling tijdens of na de werken en de afbraak van ondergrondse funderingen.

2/ De actieve ondersteuning van een begeleider zoals het Brussels Agentschap voor de Onderneming (BAO), die verduidelijking geeft over het wettelijk kader aangaande bodemvervuiling, samen met andere bestaande hulp en begeleiding, begeleiding bij de uitwerking van financiële plannen, adreslijsten en informatie over de verschillende contacten die gelegd moeten worden om vervuiling te beheren, alsook een kader voor de stappen bij regionale en lokale instanties of andere openbare Brusselse operatoren zoals ACTIRIS, GIMB, CITYDEVE.BRUSSELS ...

Operatoren: de gemeente, Brussels Agentschap voor de Onderneming, Leefmilieu Brussel en zijn voorziening “Brussel GreenFields” voor weesverontreiniging.

3.4.10 Naar een industriële ecologie van de bedrijven

=> *De verbindingen tussen de bedrijven bevorderen*

=> *Energie besparen door die energie onder de bedrijven te recyclen*

Industriële ecologie is een recente notie en ook een recente praktijk in milieubeheer. Door het industriële systeem als een ecosysteem voor te stellen, speelt die voorstelling in op de behoeften van bedrijven die onder de druk staan van de nationale wet- en regelgeving, van de EU-richtlijnen, van internationale overeenkomsten of van de concurrentie, die de impact op de biosfeer in een perspectief van duurzame ontwikkeling, willen verminderen.

Industriële ecologie van haar kant streeft naar optimalisatie van bedrijvengroepen, van circuits, van regio's en zelfs van het volledige industriële systeem. Daarom vergemakkelijkt industriële ecologie de overgang van het huidige industriële systeem naar een leefbaar en duurzaam systeem, zoals dat bij de nagenoeg cyclische werking van natuurlijke ecosystemen het geval is. Om die doelstelling praktisch te bereiken doet industriële ecologie het volgende:

- de afvalstoffen van een circuit als grondstof voor hetzelfde of een ander circuit gebruiken, zodat er in de laatste fase enkel eindafvalstoffen overblijven in minimale hoeveelheden;
- de “*materiecycli*” zoveel mogelijk rondmaken en de verkwistende uitstoot door gebruiken die vervuilende producten in de omgeving verspreiden, minimaliseren;
- de producten en economische activiteiten onstoffelijk maken;
- De energie “*ontkoolstoffen*”.

Voor een succesrijke industriële symbiose gelden dezelfde voorwaarden als die van elk natuurlijk systeem:

- diversiteit: de activiteiten van de bedrijven moeten onderling verschillen en elkaar aanvullen; op die manier kunnen de afvalstoffen van de ene activiteit dienen als grondstoffen voor een andere activiteit;
- nabijheid: de transportkosten van de afvalstoffen-grondstoffen mogen niet onbetaalbaar zijn; de ervaring van het Deense Kalundborg toont aan hoe snel energie onbetaalbaar kan zijn;
- samenwerking: om tot een symbiose te komen, moeten de bedrijven en hun leiders uiteraard relaties ontwikkelen die gekenmerkt worden door samenwerking, communicatie en wederzijds vertrouwen.

Zo kan de overheid een projectenoproep uitschrijven om een circuit op te zetten en de bedrijven warm te maken voor dat soort aanpak, gunstig op economisch en milieuvlak, maar dat ook het imago van de bedrijven ten goede komt.

Operatoren: het gewest, de gemeente, privé-sector

3.4.11 De industriezone verdichten en de stedenbouwkundige regels aanpassen - Zonale gemeentelijke stedenbouwkundige verordening (ZGSV) - BBP

=> *De zonegebonden gemeentelijke reglementen aangaande stedenbouw duurzaam maken*
=> *De stedelijke integratie van gebouwen promoten en organiseren*
=> *De verdichting van het aantal bedrijven mogelijk maken*

De maatregel sluit het rijtje, maar ze is fundamenteel.

Waar het op staat is een verdichtingsbeleid van de industriezone op lange termijn waarmee vandaag begonnen moet worden.

Het huidige BBP van die sector heeft voorrang gegeven aan het landschap, waardoor het geheel kwalitatief zeer goed, maar weinig stedelijk is. Dat heeft geresulteerd in talrijke open ruimtes die niet gebruikt zijn en een zwakke densiteit. Bovendien nemen de openluchtparkeerruimtes veel bodemoppervlakte in beslag; ze zouden in de gebouwen verwerkt kunnen worden (onderaan of bovenaan) of ten minste tot de vergroening van de site kunnen bijdragen.

De doelstelling van deze maatregel bestaat erin de overvloedige ruimtes te gebruiken om tot de constructie van compacte en dichte gebouwen aan te zetten zonder de landschapstroeven aan te tasten.

Zo zou een dichtheid (V/T) van minimaal 1,3 tot 2 opgelegd kunnen worden voor elke afbraak/wederopbouw. Daarbij mag niet vergeten worden dat de levensduur van industriële gebouwen korter is dan die van andere soorten constructies.

Operatoren: de gemeente, Haven van Brussel, CITYDEV.BRUSSELS

4. ALGEMENE MAATREGELEN PER THEMA

Vooreerst worden de ontwikkelingsmaatregelen voor de vier zones (Neerpede-Vogelzang, het Centrum, Kuregem en Kanaal-Zuid) duidelijk omschreven. Volgen per thema de maatregelen die voor het volledige grondgebied gelden.

4.1 THEMA: ANDERLECHT BEBOUWING EN LANDSCHAP

HARMONIEUZE EN VEILIGE OPENBARE RUIMTES VOOR IEDEREEN

Vaststelling:

- De structuur van het grondgebied, zijn hoofdassen en zijn hiërarchie zijn niet duidelijk leesbaar, noch voor de bewoners, noch voor de mensen op doortocht.
- De referentiepunten komen niet tot hun recht.
- De uitwisselingspunten zijn weinig beveiligd voor zwakke gebruikers en moeilijk toegankelijk voor PBM.

INTEGRATIE EN BEKLEMTONG VAN BOUW- EN LANDSCHAPSERFGOED

Vaststelling:

- Waardevolle bouwkundige elementen uit uiteenlopende periodes zijn verspreid over het grondgebied van Anderlecht.
- Buitengewone gehelen, onder meer de tuinvijken, zijn kenmerkend voor een bepaalde periode en hebben erkende stedelijke troeven.
- Eigenaars hebben te weinig capaciteiten om hun gebouwen te onderhouden, ondanks overheidsmaatregelen (premie voor renovatie, verfraaiing van de gevels...).
- Anderlecht is een gemeente met honderd gezichten. De gemeente biedt een buitengewone en gevarieerde levensomgeving, onder meer door de aanwezigheid van de Pedevallei. De dichte bebouwingen en de bouwperiodes hebben het “groen” in de stad verminderd en soms het typische landschap verminkt.

DE STADSONTWIKKELING VAN MORGEN VOORBEREIDEN EN INNOVATIE MOGELIJK MAKEN

Vaststelling:

- Sterke vraag naar woningen en openbare uitrusting (bijvoorbeeld gebrek aan speel- en ontspanningsplaatsen en dichtbevolkte wijken).
- Aanwezigheid van braakliggende terreinen en lege gebouwen die voor stedelijke projecten zouden kunnen dienen.
- Anderlecht is een gemeente met zeer gevarieerde bouwkundige profielen. Daarom kan ze nieuwe stads- en bouwkundige vormen voorstellen, die stuk voor stuk zouden bewijzen dat de gemeente de capaciteit heeft om te innoveren.
- Behoeft om het bestaande reglementaire kader te verbeteren en aan te vullen om de evolutie van het stadsweefsel te begeleiden naargelang van de erfgoedkundige en ecologische eisen.

4.1.1 Een handvest voor publieke ruimtes ontwikkelen

- => Het grondgebied opnieuw leesbaar maken door de assen volgens een bepaalde hiërarchie in te delen
- => De verwerking van de assen en van het stadsmeubilair harmoniseren zonder afbreuk te doen aan de specifieke kenmerken van iedere wijk
- => De voorrang geven aan de zachte middelen (voetgangers en fietsen) en aan het openbaar vervoer
- => Het begrip «park system» in de aanleg integreren en zich aansluiten bij de doelstellingen van het Lichtplan.
- => Een duidelijke en in het landschap geïntegreerde bewegwijzering aanbieden

De openbare ruimte is per definitie de plek waarop het publieke karakter zijn stempel drukt. De overheid moet er alles aan doen om die ruimte zo toegankelijk en territoriaal leesbaar te maken. Dat «volume» dat tussen de privé-eigendommen ligt, is het oefenterrein bij uitstek om het grondgebied tot zijn recht te doen komen, dankzij enkele regels of refertes van “goede ordening”.

Het principe van het handvest van de ordening van openbare ruimte moet tegelijkertijd de principes toepassen die de gemeente ingevoerd heeft en die principes duurzaam maken, en tegelijkertijd de middelen geven om een nieuw Anderlechts ««ordeningmerk» te ontwikkelen, een ambitieus merk dat de zeer gecontrasteerde kenmerken van alle wijken op het grondgebied met elkaar verbindt. Het coherente gebruik van meubilair is een belangrijke factor in dat toekomstige handvest.

HIËRARCHIE VAN STRATEN EN WEGEN

Het uitgestrekte grondgebied van Anderlecht is doorkruist door een hecht net van straten en wegen dat echter bij het gebruik moeilijk leesbaar is. Wat nodig is, naast een versterking van de bewegwijzering, is de herinvoering van regels om straten en wegen in een hiërarchie op te nemen.

In het blauw de prioritaire verbindingspleinen en -ruimtes. In het roze de structurerende straten en wegen.

ORDENINGSPRINCIPES

Het handvest moet preciseren welke materialen bij voorkeur gebruikt moeten worden voor de wegbekleding, en voor de trottoirs en pleinen. Bij de secundaire ruimtes van de gemeenten moet harmonisatie gelden; de bijzondere centraliteiten van hun kant moeten op een bijzondere manier ingericht worden. Door de belangrijkste centraliteiten tot hun recht te laten komen, wordt de leesbaarheid van Anderlecht sterker en duidelijker.

Bovendien dient er in de inrichting zoveel mogelijk groene elementen verwerkt worden (aansluiting bij het "park system"); ook het gebruik van ecologische materialen (bijvoorbeeld percolerende straatstenen) is aanbevolen. In dat opzicht zal het handvest eraan herinneren dat er een gemeentelijk reglement bestaat over de toekenningmodaliteiten van premies aan buurtbewoners die hun gevels en trottoirs verfraaien en vergroenen:

<http://www.anderlecht.be/images/stories/Règlements/VERDURISATION.pdf>,

Zodoende nemen de inwoners actief deel aan de verbetering van het levenskader.

Tot slot moet het handvest de principes van het lichtplan overnemen, onder meer aangaande de keuze van het stadsmeubilair.

BEWEGWIJZERING

Het is belangrijk een onderscheid te maken tussen:

- "reclame" en "informatie"
- minder belangrijk erfgoed en belangrijk erfgoed
- groene ruimtes en ontspanningsruimtes
- belangrijke polen van activiteit, van cultuur, ondergeschikte centra
- de regelgeving op reclameborden

De Brussel stad heeft informatiepanelen geplaatst. Anderlecht moet inspiratie zoeken in dat gebruik en nadenken over bewegwijzering voor toeristische en erfgoedroutes. De bewegwijzering moet duidelijk en beknopt zijn. Informatiepunten in de actieve centra van elke wijk of in bijvoorbeeld de meest gebruikte stations voor openbaar vervoer, geven bij wijze van herinnering aan welke trekpleisters de toerist niet mag missen, maar ze geven ook nuttige informatie aan (kaart met stippen om de restaurants, hotels, openbare diensten, Internettoegang enz. aan te geven).

Door de veelvuldige facetten van het grondgebied aan te geven, zou Anderlecht vast en zeker een gevarieerd publiek (toeristen) aantrekken; zodoende zouden de inwoners van Anderlecht, maar ook van Brussel, de gemeente beter kennen.

Operatoren: de gemeente, ATRIUM

4.1.2 De verbindingspleinen en -ruimtes met ambitie aanleggen

=> *De territoriale leesbaarheid verbeteren*

=> *Het levenskader verbeteren*

=> *Kwalitatieve ruimtes in de nabijheid bieden*

Met het GemOP kan men inzoomen op de voornaamste verbindingspleinen en -ruimtes in Anderlecht om hen bij voorrang en op een eigen manier aan te leggen. De wijze waarop die ruimtes aangelegd zullen worden is het gevolg van het Handvest van de Openbare Ruimtes. Die ruimtes zijn vaak structurerende ontmoetingsplaatsen voor het openbare vervoer, waar een groot aantal passagiers

doorstroomt, waar een aantal handelszaken en diensten gelegen zijn (als die afwezig zijn dan moeten ze aangemoedigd worden); voorts zijn die ruimtes ook dragers van een lokale identiteit.
(Zie meetkaart handvest 4.1.1 voor de ligging van die ruimtes)

Kruispunt Prins Van Luik / Ninove Vanderveldesquare

Kruispunt van de Veeweydestraat en Bergensesteenweg

Operator: de gemeente, Brussel Mobiliteit

4.1.3 Op openbare ruimtes het groene netwerk met kunst aanvullen of opwaarderen

- => Het netwerk van openbare ruimtes tot hun recht laten komen
- => Ontvankelijk maken voor kunst en lokale artiesten en van artiesten van buiten Anderlecht promoten
- => De levensomgeving verbeteren

Net zoals bij het wijkcontract Lemmens, beoogt deze maatregel kunstwerken in openbare ruimtes te plaatsen. De actie wil de gemeentelijke en regionale actieve en creatieve krachten mobiliseren door een concours of een artistieke “springplank” te organiseren, met als beloning een tentoonstelling van

kunstwerken (beeldhouwwerken, schilderijen, designmeubilair...) op het grondgebied van de gemeente.

Het parcours dat door de tentoonstelling van die werken ontstaat, kan bij het groene netwerk en de erfgoedroutes van de gemeente aangesloten worden. Zodoende wordt deze actie in alle opzichten een culturele en creatieve stimulans.

Scherdemaël zou een plek kunnen worden die specifiek dient om openluchttentoonstellingen te organiseren. De eerste stap is al gezet met de voorstelling van een werk van Orla Barry op het Lustplein op 28 februari 2013. Voor de rotonde Meir is er een vergunning afgeleverd (2011) en de kunstenaar is bezig met het werk.

Operatoren: de gemeente, privé

4.1.4 Sensibiliseren voor de uitvoering van de ZGSV en voor het behoud van de tuinvijken

=> De Zonale Gemeentelijke Stedenbouwkundige Verordening (ZGSV) van de tuinvijken toepassen

=> Eigenaars en huurders bewuster maken van de bouwkundige en stedelijke waarden van die gebouwde gehelen en van het nut van hun behoud

De ZGSV moet een aantal artikelen bevatten over de kenmerken van de gebouwen en hun aanhangsels, samen met artikelen over hun omgeving, de constructies van de niet-bebouwde terreinen en de openbare ruimtes. De artikelen over die openbare ruimtes precisieren de regels over het reliëf van het terrein, de aanplantingen, de afsluitingen en de steegjes.

Een communicatieplan moet dienen om de eigenaars en de huurders bewust te maken van het onderhoud van dat erfgoed. Die bewustmakingscampagne moet tegelijk de historische grondslagen en waarden van de tuinvijkenbeweging uitleggen, en de artikelen van de ZGSV verduidelijken aan de hand van concrete voorbeelden.

Het betreft de volgende tuinvijken: Het Rad, Moortebeek en Goede Lucht.

Operator: de gemeente

4.1.5 De binnenterreinen van de bouwblokken opwaarderen

=> De levensomstandigheden verbeteren van de inwoners van dichtbebouwde wijken
=> In mogelijkheden voorzien om de binnenterreinen van de bouwblokken te verluchten
=> De renovatie en verbetering van gebouwen in het binnenterrein van het bouwblok toestaan voor collectieve doelstellingen, verenigingen en activiteiten die weinig overlast veroorzaken

Source: PRAS, URBIS 2007. Réalisation: COOPARCH-R.U. janvier 2009. nrs2009010 - 001/2009010 - 001/2009010

De binnenterreinen van de bouwblokken zijn zonder twijfel een rijkdom voor Brussel. Ze vervullen uiteenlopende functies: groene ruimtes en rustplekken maar ook plekken waar uiteenlopende activiteiten samenkomen. Ook die zones zijn het slachtoffer van de vastgoeddruk.

De Anderlechtse bouwblokken verschillen van wijk tot wijk. De bezettingsgraad van een bouwblok varieert van 2% tot 94%. De meeste bouwblokken met een hoge bouwdensiteit staan in het oosten van de gemeente (wijk van Kuregem) en het centrum (Wayez).

Voor de opwaardering en de reconversie van de binnenruimten van bouwblokken zijn stedenbouwkundige vergunningen vereist. De gemeente kijkt erop toe dat die oppervlakten op een goede manier heraangelegd worden, want ze vullen de openbare ruimtes aan.

Operator: Publieke en privé-eigenaars

4.1.6 Verwaarloosde gebouwen en percelen opwaarderen

=> Verwaarloosde of ongebruikte gebouwen en percelen opsporen

=> Die "terreinmogelijkheden" in een hiërarchie ordenen om aan de stedelijke vernieuwing de voorrang te geven

=> Die ruimtes "heroveren" om publieke of privéhuisvesting te kunnen bieden, waarbij ook plaats wordt gemaakt voor openbare ruimtes en recreatieve plekken van goede kwaliteit, alsook voor economische activiteiten

De gemeente heeft een belastingreglement opgesteld voor verwaarloosde gebouwen en percelen. Die verwaarlozing is de vereiste om die percelen/gebouwen in overweging te nemen.¹⁵

Er is veel vraag naar woningen in Anderlecht, zowel publieke als privé-woningen. Bovendien zijn er in die dichtbebouwde wijken onvoldoende openbare ruimtes (speelterreinen en recreatieve zones), vooral gezien het hoge aantal kinderen en gezinnen die in die wijken wonen.

De twee verwaarloosde of ongebruikte percelen hieronder zijn een voorbeeld van hoe de gemeente die percelen kan herinrichten op een manier die belangrijk is voor haar.

1/ HOEK VAN DE MEMLINGSTRAAT EN DE KLINIEKSTRAAT

De hoek ligt op ongeveer 100 m van het metrostation Clémenceau. Hij is ideaal gelegen om het aanbod in Kuregem te vergroten en te diversifiëren. Daarbij moeten privé-projecten met publieke behoeften verzoend worden, door een deel van die grondreserve aan te leggen; en tegelijkertijd een vlotte toegang tot de site te waarborgen en de rust van de omwonenden te verzekeren. De ongebruikte gebouwen op het terrein vormen een bouwblok dat in een project met doorgedreven functionele en sociale "gemengdheid" opgenomen zou kunnen worden.

2/ HOEK VAN F. DEMETSKAAI EN DE R. VANDER BRUGGENLAAN

Die stadskanker biedt heel wat potentieel, zowel voor huisvesting als voor collectieve infrastructuur en de aanleg van groene ruimtes. Door zijn centrale ligging en de mogelijke nabijheid van een GEN-station is hij een strategische plek. Het deel dat het dichtst bij het kanaal ligt, tussen twee gebouwen, is prefect geschikt voor een groene ruimte (ontspanning, spel...). Zo kan

¹⁵ Zie de internetsite van de gemeente:

<http://www.anderlecht.be/images/stories/Règlements/Immeublesabandonnes.pdf>

die zone bijdragen tot de omvorming van het kanaal tot een plek die deel uitmaakt van het leven en de stedelijke trajecten. Het BBP Biestebroek, dat ter studie ligt, zal de inrichting van de plek verduidelijken.

Algemeen genomen, concretiseert die maatregel zich in een fijne verkenning van de gemeentelijke diensten om gronden te vinden en om de inrichting van die gronden te sturen.

De toepassing van stedenbouwkundige lasten bij vastgoedprojecten kan privé-spelers ertoe aanzetten om aan die projecten deel te nemen. Op dezelfde manier kan de integratie van een minimaal quotiënt (open) groene ruimte in de toekomstige GemSV bij de inrichting en bij de bouwoperaties een aanzienlijke kans zijn om de levensomstandigheden van de bevolking te verbeteren.

Operator: de gemeente

4.1.7 Geïntegreerde en duurzame hedendaagse bouwkundige vormen promoten

=> Hedendaagse territoriale “merkers” creëren en tegelijkertijd goede stedelijke integratie en voorbeeldige milieukwaliteiten eisen

=> Dynamisme op dat vlak en innovatiecapaciteit tonen

=> Deze op strategische plaatsen zetten om de territoriale leesbaarheid te versterken

=> De meest ambitieuze ontwerpers belonen

Het grondgebied van Anderlecht herbergt heterogene bouwvormen die met elkaar verbonden zullen worden door wat op de openbare ruimte geboden wordt. Die heterogeniteit kan nog beklemtoond worden door een afgemeten gebruik van “voorbeeldgebouwen” die op gekozen plaatsen geplaatst worden. In een logica van stedelijke vernieuwing en in een geest van openheid voor het gebruik van dat soort architectuur, laat de gemeente haar capaciteit gelden om ze in de bestaande omgeving te integreren. Daardoor versterkt de gemeente haar aantrekkelijkheid en trekt ze een nieuw publiek aan dat wil wonen in gebouwen die op milieu- en bouwkundig vlak het voorbeeld geven.

De bedoeling is niet het concept tot het uiterste te ontwikkelen, maar om het in bepaalde strategische zones van de gemeente toe te passen. Die maatregel impliceert dat de diensten actief op zoek gaan naar gronden en die ook inzetten, of anticiperen bij muterende zones en gronden.

Die maatregel betreft onder meer de school de Klaver (BBP “Klaverwijk”) en het administratieve gebouw van de vroegere Veeartsenijschool. De maatregel wordt veralgemeend via de Duurzame Wijkcontracten: Zuidkanaal (2010-2014), Scheut (2011-2015) en binnenkort Kompas (2012-2016).

Operatoren: de gemeente, het gewest

4.1.8 Rekening houden met kwaliteitsvolle gehelen op het gemeentelijk grondgebied

De bedoeling is coherente stedelijke gehelen te beschermen:

- De as van de Paul Janson- en Koning Soldaatlaan;
- De vroegere Veeartsenijschool/Herzieningslaan;
- Scheut;
- De Rechtszaalstraat, de Griffiestraat...
- enz.

Zonder de gehelen te vergeten die nog moeten worden gecreëerd, zoals de directe omgeving van de beschermde hal van het slachthuis, in het kader van het project ABATAN.

Operatoren: de gemeente, het gewest

4.1.9 De gemeentelijke stedenbouwkundige verordening aan de uitdagingen van het GemOP aanpassen en voor zijn gebruik sensibiliseren

=> Een GemSV opzetten aangepast aan de gemeentelijke uitdagingen met als doel de stedelijke ontwikkeling te omkaderen

=> De regels van «goede aanleg» opleggen

=> Een reglementaire steun bieden bij de invoering van strategische plannen, zoals het GemOP, en andere concrete projecten.

Een Gemeentelijke Stedenbouwkundige Verordening is een reeks bepalingen die hoofdzakelijk op de bouw betrekking heeft en op gemeentelijk vlak opgesteld wordt. In tegenstelling tot het Bijzonder BestemmingsPlan (BBP) en de verkavelingvergunning, mag een stedenbouwkundige verordening niet de bestemming van een specifieke zone of perceel vastleggen of de bestemming van een gebouw bepalen. Hij is ondergeschikt aan de principes van de Gewestelijke Stedenbouwkundige Verordening en moet die verordening aanvullen, nauwkeuriger en restrictiever zijn.

In juli 2008 stelt het studiebureau BRAT een eerste ontwerp-GSV voor. Het document is nog niet goedgekeurd.

Het ontwerp zal nog een lezing krijgen in het licht van de verschillende opties van het GemOP, vóór de definitieve goedkeuring.

Overigens bepaalt het BWRO¹⁶ dat de gemeenteraad, via de GemSV¹⁷, de waarde kan verhogen van de verplichte **stedenbouwkundige lasten**¹⁸ die door het gewest vastgelegd zijn. De gemeenteraad kan ook andere omstandigheden bepalen waarin de heffing van de stedenbouwkundige lasten verplicht is en de waarde van die heffing bepalen. Met andere woorden een onderscheid naargelang van de verschillende perimeters is mogelijk.

Operator: de gemeente

¹⁶ Artikels 100, § 3, en 112, § 3

¹⁷ Of via een BBP.

¹⁸ Een stedenbouwkundige last is een bijkomende verplichting om iets te doen die sommige stedenbouwkundige vergunningen vergezelt. De last is bedoeld om bepaalde behoeften te compenseren die door het voorwerp van de vergunning ontstaan. De regering bepaalt de toepassingsmodaliteiten via een besluit. Het is dus geen mechanisme om meerwaarde te recupereren; dat moet nog worden vastgesteld.

4.2 THEMA: ANDERLECHT BEWOOND EN BELEEFD

EEN BILLIJKE MOBILITEIT DIE STEUNT OP DE PROMOTIE VAN DE ZACHTE VERVOERSMIDDELEN EN HET OPENBAAR VERVOER

Vaststelling:

- De wegenstructuur is voornamelijk bruikbaar voor de auto. Op sommige plekken zijn voetgangers en fietsers uitgesloten.
- Recent is er een GMP goedgekeurd; de uitvoering ervan is aan de gang.
- De stedelijke trajecten zijn weinig leesbaar en chaotisch, waardoor de openbare voorzieningen een toegangsdeficit ondervinden.
- Sommige delen van het openbaar vervoer worden weinig gebruikt, vanwege de zware problemen die het ondervindt (frequentie, lage handelssnelheid, overbelasting op de spitsuren). Dat zet de burger niet aan om het openbaar vervoer te gebruiken.

EEN HUISVESTINGBELEID MET NIEUWE MOGELIJKHEDEN DAT STEUNT OP STADSVERNIEUWING

Vaststelling:

- Wanverhouding tussen vraag en aanbod van woningen.
- Opportuniteit voor de gemeente om nieuwe gezinnen aan te trekken, wat een grotere bijdrage tot haar inkomsten zou inhouden.
- Huisvesting die voor iedereen betaalbaar is, is een must.
- De samenstelling van sommige gezinnen veronderstelt een aanpassing van de manier van wonen (senioren - al dan niet autonoom, het stijgende aantal eenoudergezinnen, nieuw samengestelde gezinnen...).
- De kosten van de collectieve voorzieningen wegen door op de gemeentelijke financiën.

NAAR EEN BETER SAMENLEVEN

Vaststelling:

- Talrijke initiatieven om de sociale cohesie te verbeteren, dienen ondersteund en verduurzaamd worden.
- De gemeente kampt met problemen van openbare veiligheid die in de media ruim aan bod komen.
- Er is te weinig communicatie rond evenementen van allerlei soort (culturele, sportieve, associatieve, enz.) of deze zijn weinig leesbaar.

AMBITIEUZE OPENBARE VOORZIENINGEN

Vaststelling:

- De vraag naar sportvoorzieningen is groter dan het bestaande en gevarieerde aanbod.
- De mensen die in de dichtbevolkte wijken wonen, weten niet dat er ontspanningszones zijn, waardoor die weinig gebruikt wordt.
- De bevolking is jong en bestaat uit kroostrijke gezinnen met kinderen, voor wie de opvangomstandigheden bij de scholen en de crèches tekortschieten.

4.2.1 De multimodale polen: hun leesbaarheid verbeteren en ze toegankelijker maken via zachte vervoersmiddelen

=> De territoriale leesbaarheid versterken

=>De inrichting van de actieve centraliteiten doen samenvallen met de aanwezigheid van grootstedelijke multimodale polen

=> Het gebruik van het openbaar vervoer en van de modale overdracht promoten

Anderlecht heeft een aantal multimodale polen, waar verschillende vervoermiddelen elkaar kruisen (stappen, fietsen, gemotoriseerde tweewielers, auto's, tram, bus, metro en binnenkort de trein). Die polen volgen elkaar regelmatig op het grondgebied op en geven aan dat grondgebied een zekere leesbaarheid. De gebruikers kennen die polen, want ze zijn de ondersteuning van sterke en identiteit creërende centraliteiten. Daarom worden ze meer en meer bezocht, en die trend zal in de komende jaren aanhouden.

Hoe kan ervoor gezorgd worden dat de gebruikers die multimodale polen optimaal gebruiken? Die plekken dienen zo georganiseerd worden dat de modale overdracht vlot verloopt; hun lezing moet vanzelfsprekend zijn, zowel voor de geregelde als de toevallige gebruiker. Als alle gebruiksvoorwaarden verenigd zijn, zal het bezoek van de polen en het gebruik van het openbaar vervoer des te groter zijn.

In de huidige context van stijgende olieprijs, van dalend autogebruik in de stad, van de greep van de auto op de openbare ruimte, van een wil om beter samen te wonen in de stad, is het noodzakelijk aan te tonen dat de stad een bron van kwalitatieve en billijke beminnelijkheid¹⁹ is.

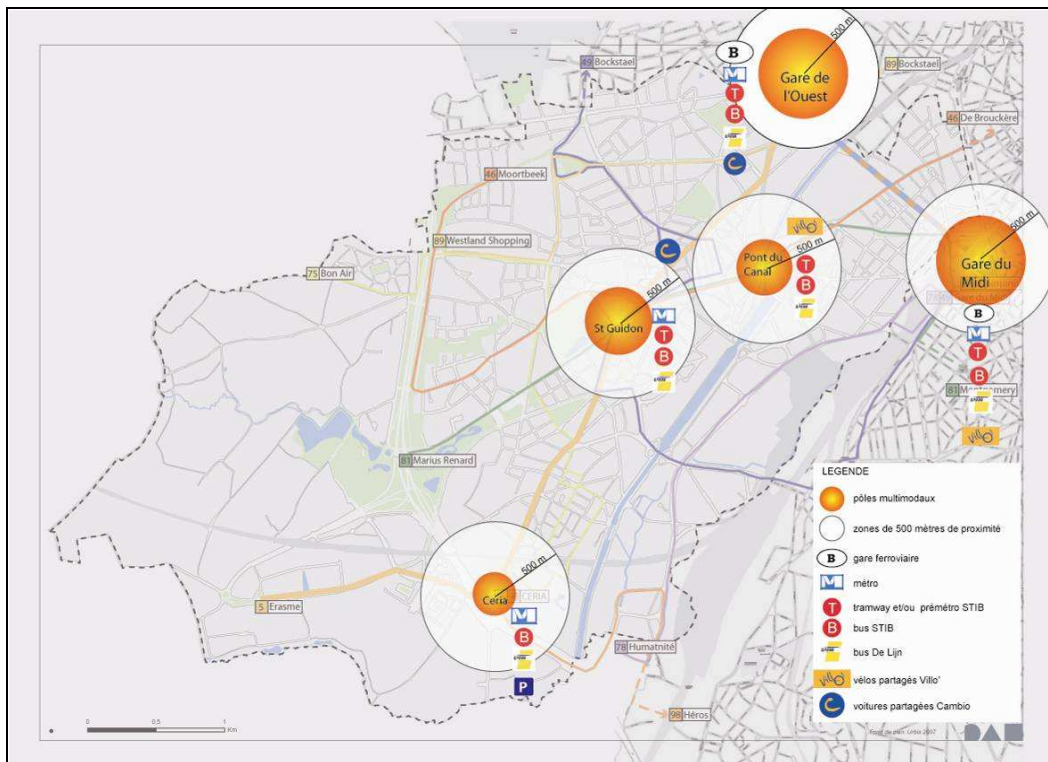
Het gemeenschappelijk punt van die polen zal voornamelijk de behandeling van die openbare ruimtes zijn, hun bewegwijzering en hun toegankelijkheid voor PBM. Door voertuigen enkel toe te laten voor leveringen en voor "uitzonderlijk" vervoer (bijvoorbeeld ambulances), ontstaat er meer ruimte voor andere transportwijzen. De overstap van de ene modus naar de andere gebeurt dan ook veel efficiënter.

¹⁹ Beminnelijkheid: roept de aangename aspecten van de omgeving of van sociale kring op, die je je niet kunt toe-eigenen of in geldelijke termen kunt kwantificeren.

Zodoende komen drie voorname polen aan de oppervlakte:

- De Emile Vanderveldesquare (Brug van Kuregem);
- het Sint-Guidostation;
- COOVI/CERIA.

Daarbij moeten we het Zuidstation voegen, een pool met grootstedelijke dimensies, ook al ligt het station buiten de gemeentelijke perimeter. (Zie maatregel 3.3.1).

EMILE VANDERVELDESQUARE (BRUG VAN KUREGEM)

De bedoeling is om onder de talrijke wisselingen en modale overstap van de site een synergie te creëren. De verwachte komst van een GEN-station, en de haltes van tram 81, van de bussen van de MIVB en De Lijn, zijn evenveel systemen en bijzondere behoeften die vragen om coördinatie en beveiliging van de op- en afstapplaatsen van de reizigers...

De site is vandaag bijzonder benauwend, doordat de auto er de overhand heeft.

Een allesomvattende herinrichting is noodzakelijk (zie maatregel 3.3.2.).

SINT-GUIDO

In Sint-Guido is de omwisseling van de verschillende transportmodi nog duidelijker. Ook daar is het gebruik van de auto problematisch. Het historisch centrum van de gemeente verdient een behandeling die zijn mobiliteitsstatus waardig is. De doorgang tussen het Dapperheidsplein en de ingang van de metro moet voor de meest zwakke weggebruikers vlotter verlopen. Meer algemeen moet gewerkt worden op de verbetering van de aankomende en vertrekkende trajecten. (Zie 3.2.2.).

COOVI/CERIA

Op deze multimodale pool is het enige goede toegangsmiddel met de rest van het grondgebied de metro (met een stadsrandparking, die uitgebreid zou moeten worden). En vooral: de pool omvat

het GEN-station van het COOVI/CERIA dat in aanbouw is (opening gepland voor 2014-2015). Waar het hier op staat is de integratie van de pool: door de wisselingen van openbare vervoersmiddelen te vergemakkelijken, door een reeks diensten te verlenen, door een eigen bewegwijzering te bieden om de komst van de autobestuurders naar de stadsrandparking te leiden en door studenten en inwoners een aangename plek te bieden, een territoriale merker met een sterke identificatie. Door de ontwikkeling van een aantal projecten zal het aantal inwoners wellicht stijgen: Klavers, de woningen van de BGHM, en de projecten Marco Polo en Gryson van de BGHM.

Operator: AED, MIVB, de gemeente

4.2.2 Schoolvervoerplan (SVP)

=> Een alternatief bieden voor korte trajecten per auto (huis / scholen)
 => De zachte toegankelijkheid van de voorzieningen promoten
 => Het stappen in stad opnieuw aantrekkelijk maken en de kinderen opvoeden over de risico's en het plezier die met hun dagelijkse stedelijke trajecten samengaan

Een schoolvervoerplan (SVP) bestudeert maatregelen om een duurzaam beheer van verplaatsingen te promoten, voert dergelijke maatregelen uit en evalueert ze. De actieterreinen zijn drievoudig:

- leerlingen en hun ouders sensibiliseren voor mobiliteit en veiligheid op de weg;
- de veiligheid en de levenskwaliteit van de weg naar school en zijn omgeving verbeteren;
- de reisgewoontes veranderen.

Het is zaak de weg veiliger te maken naar en van school, en rond de scholen die meewerken aan de aanpak. Daarnaast moeten de leerlingen zich autonomer leren verplaatsen. Een aantal Anderlechtse scholen hebben die aanpak al ingevoerd. Het SVP zouden veralgemeend moeten worden met de nadruk op de goede praktijken. Onder de oplossingen die bestudeerd worden bij de

invoering van een SVP, lijkt de pedibus²⁰ een manier te zijn om de toegang tot de scholen in een logica van toegankelijkheid met zachte vervoersmiddelen (openbaar vervoer, fietsen en voetgangers) te passen. De pedibus is ook een manier om het gebruik van de auto terug te dringen. Bovendien heeft ze heel wat educatieve troeven: een gunstige invloed op de gezondheid, gezelligheid, de ontdekking van de weg die de kinderen afleggen...

Een eerste voorbeeld van het gebruik van de pedibus zou de school "de Klavers" (BBP "Klaverswijk") kunnen zijn, die als roeping heeft kinderen te ontvangen die in de buurt wonen.

Operator: Gemeente

4.2.3 De publiek-private samenwerking bevorderen bij de bouw of renovatie van woningen

=> De financiële investeringsproblemen van de gemeente ondervangen en tegelijk de wensen van de privésector regelen en richten

Dat soort maatregel kan al bij wijkcontracten toegepast worden. Dezelfde procedure zou ook buiten die programma's gebruikt kunnen worden. Verscheidene financiële operatoren hebben alternatieve oplossingen (voorbeeld) uitgewerkt om partnerschappen aan te gaan.

Voorbeelden:

- De woningen van de BGHM aan de Lennikseweg in het kader van het huisvestingsplan;
- De projecten CITYDEV.BRUSSELS: verkaveling bouwblok Materiaal en Bouwerstraat, verkaveling Kompasstraat, de gemengde projecten Marco Polo en Gryson;
- De begeleiding van de gemeente en het gewest bij de uitwerking van privé-initiatieven: de Muzikantenwijk (Félicien Rops), de verkaveling "Melkerij", de gedeeltelijke realisatie van het BBP "Klaverenwijk".

Operatoren: de gemeente, BGHM, CITYDEV.BRUSSELS, privé

4.2.4 Van de leegstaande verdiepingen boven de handelszaken studentenkoten maken

=> Aansluiten bij een initiatief om woningen te mobiliseren binnen een beleid van stadsvernieuwing

De gemeente heeft in 2008 een belastingverordening uitgevaardigd op gebouwen en percelen die verlaten zijn. Het reglement is volledig operationeel, maar blijft weinig doeltreffend in de strijd tegen

²⁰ Een pedibus is een "autobus te voet" ingezet als middel om schoolkinderen op te halen. De kinderen worden op weg van en naar school begeleid.

leegstand boven de handelszaken. Die bovenruimtes zijn vaak ontoegankelijk omdat de gebouwen (handelszaak én verdiepingen) slechts één toegang hebben.

In de geest van spaarzaam omgaan met grondgebied en gronden, is het aanbod van een huisvesting via de recuperatie van verdiepingen die vandaag leegstaan of ongezond zijn, essentieel, ook al kost die aanpak veel moeite omdat het publiek moeilijk warm te krijgen is.

Het zuiver kwantitatief (verhoging van het aanbod) aspect vertelt echter niet het hele verhaal. Er is meer: de nabijheid van handelszaken en dienstencentra, de rechtstreekse verbinding met het stadsleven en de versterking van de aantrekkingskracht van de handelslanen. Die actie moet in verband gebracht worden met opwaarderingsmaatregel van de handelstrajecten (maatregel 4.3.1) en met de gemeentelijke subsidie voor *“de wederontplooiing van handelszaken en huisvesting in de commerciële centra”* waardoor een handelaar aanspraak kan maken op een subsidie voor elke heropbouw of herinrichting die hij verricht binnen de te versterken handelskernen, of voor de heropbouw of herinrichting van een handelspand met het oog op het voorzien van een toegang naar de bovenverdieping(en) als hij die bestemt voor huisvesting, in het bijzonder voor studenten.

Operatoren: ATRIUM, ULB, COOVI/CERIA

4.2.5 Huisvesting creëren voor ouderen of gehandicapten en intergenerationeel wonen aanmoedigen

=> *Inspelen op de maatschappelijke veranderingen, op de verlenging van de levensduur en op de nieuwe behoeften van senioren en personen die fysiek afhankelijk zijn*

=> *De mogelijkheid bieden om op een andere manier te wonen, om zodoende intergenerationele banden te scheppen en te onderhouden*

De alternatieve mogelijkheden zijn talrijk, ze verschillen naargelang van de levensperiode. Sommige senioren hebben het moeilijk, door de hoge levensduurte, hun eenzaamheid, hun ziekte, hun kwetsbaarheid, een gebrek aan collectieve voorzieningen, het contact met actieve jongeren en kinderen...

HET CONCEPT VAN GROEPSWONEN VOOR OUDERE OF AFHANKELIJKE PERSONEN

Dat nieuw soort woningen, soms "Abbeyfield" genoemd, biedt senioren die niet van zware medische begeleiding afhankelijk zijn, de mogelijkheid om in een kleine woning te leven waarvan de inrichting op beperkte mobiliteit toegesneden is. Dat soort woning past op een natuurlijke manier in een woningengeheel, met een mix van grote gezinswoningen en middelmatige woningen. Het verschil met de gangbare collectieve gehelen is dat "Abbeyfields" een vlotte toegang bieden tot gemeenschappelijke ruimtes in de buurt van appartementen: ontspanningsruimtes, zitkamers waar bezoek ontvangen kan worden. Een beperkte medische cel die lichte sociale steun biedt, maakt ook deel uit van deze wooneenheid.

INTERGENERATIONEEL WONEN

Die maatregel kan ook gelden binnen een en hetzelfde gezin, maar dan op een lichtjes andere

manier, dankzij de "kangoeroewoning". Intergenerationeel wonen kan de contacten tussen mensen van uiteenlopende leeftijden nieuw leven inblazen, wat uiteraard heilzaam is voor elke generatie: wederzijdse hulp, solidariteit, uitwisseling van kennis en ervaring, maar ook diensten, bevorderen het samenwonen en de sociale cohesie. Intergenerationeel wonen biedt een alternatief voor rusthuizen en voor alleen wonen na een bepaalde leeftijd of na een ziekte en de daarmee gepaard gaande problemen. Een kangoeroewoning biedt oudere mensen de gelegenheid op een aangener samenleven dankzij welwillende bureu.

Algemeen genomen, bevorderen die nieuwe woonvormen, het samenwonen en de sociale cohesie. Het kan zelfs spanningen tussen sociale groepen verzachten.

Operatoren: Gemeente, privé

4.2.6 De strijd tegen «huisjesmelkerij»

=> *De huisvestingscode toepassen*

=> *De exploitatie van economisch en sociaal kwetsbare mensen door gewetenloze eigenaars een halt toeroepen*

Deze maatregel is bedoeld om de bepalingen van de huisvestingscode beter te doen toepassen. Dat mag echter geen mensen uitsluiten die door huisjesmelkers uitgebuit worden en die op straat terechtkomen zonder begeleiding van de overheid. Daarom is het belangrijk vooraf te weten welke tijdelijke huisvesting de gemeente kan bieden, in afwachting van definitieve huisvesting.

Operatoren: de gemeente, OCMW

4.2.7 Het beleid van openbare veiligheid en preventie op een geïntegreerde manier voortzetten

=> *De aanwezigheid van de lokale autoriteiten bevestigen alsook hun rol op het gebied van veiligheid en preventie versterken*

=> *De bronnen van onburgerlijk gedrag en criminaliteit nog duidelijker definiëren*

=> *De oorzaken van de spanningen tussen bepaalde individuen en de lokale overheid begrijpen en ze oplossen*

=> *De gewelddadige manifestaties van een aantal groepen individuen tegenhouden*

Concreet betekent dit dat er een aantal bestaande initiatieven moeten worden gecoördineerd onder meer: stadswachten, stewards (informatie van het terrein, naar boven doorgeven), straatwerkers, buurtverenigingen, de politie... Die coördinatie moet geregeld met een vertegenwoordiger van elke instelling gehouden worden. Aan bod komen de dringende situaties

die geregeld moeten worden. Bovendien legt de coördinatie, zoveel mogelijk, de redenen bloot van herhaalde gewelddadigheden en onburgerlijk gedrag. Ze leidt ook tot acties die gemakkelijk opgezet kunnen worden. Door herhaaldelijk maar regelmatig te handelen, door op het terrein aanwezig te zijn en door een goede kennis van de spelers te verwerven, kan de gemeente een aantal problemen oplossen. Het geïntegreerd procesmatig karakter van de aanpak is ook terug te vinden in de steun die lokale overheden vinden bij sociale groepen met een positieve invloed op het imago of de identiteit van een wijk (verenigingen, wijkcomités, gezinnen die ijveren bijvoorbeeld voor de opening van een crèche of een speelplein of werkende jongeren die een eigen bedrijf willen oprichten).

Die uitwisselingen onder de bevoegde diensten aangaande veiligheid en preventie bestaan al en moeten enkel versterkt worden. Daarin voorziet het algemeen beleidsprogramma van de gemeente.

Opvallend hier is vooral de verbintenis om wijkmicrocommissariaten te ontwikkelen (in Japan heten ze *koban*), met «hetzelfde team van polyvalente politieagenten, altijd, binnen dezelfde perimeter».

Operatoren: Politiezone Zuid, de gemeente

4.2.8 De synergie tussen de gemeente en het verenigingsleven voortzetten, in het bijzonder in het kader van initiatieven van sociale cohesie.

=> *De relaties tussen de spelers van sociale cohesie op het terrein (talrijke competente verenigingen) bevestigen en onderhouden*

=> *Gepaste oplossingen en financiële middelen zoeken om de lopende acties duurzaam te maken en om nieuwe acties op te zetten, in het kader van het sociale cohesieplan*

Het sociale cohesiebeleid blijft een zeer belangrijk element van de dialoog tussen de gemeentelijke overheid en de inwoners over de rationele en concrete behoeften van die inwoners.

Het GemOP stelt het volgende voor:

- de oprichting van een transversale cel voor opvolging die bedoeld is om gemeentelijke en verenigingsinitiatieven met elkaar te kruisen om ze pertinenter en meer coherent te maken (zie verslag gemeentelijk contract over sociale cohesie). De cel bestaat uit verkozenen, technici en leden die het verenigingsleven vertegenwoordigen. Daardoor wordt de sociale actie pragmatischer. Bovendien vermijdt men zo dubbel werk en worden concrete maatregelen voor de bevolking met elkaar verbonden.
- Een communicatieplan. Communiceren over de positieve acties aangaande sociale cohesie (zie persbericht van de dienst Preventie en Veiligheid).

Operator: de gemeente

4.2.9 Deelnemen aan nieuwe openbare voorzieningen bij grote vastgoedprojecten

=> Voldoen aan de vraag voor openbare voorzieningen.

=> De gemeentelijke financiële inspanningen ondersteunen dankzij de participatie van de privésector

De voornaamste manier om de privésector bij publieke investeringen te betrekken, is de toepassing van stedenbouwkundige lasten, binnen de grenzen van de gewestelijke regelgeving.

Belangrijk daarbij is het evenwicht te vinden tussen de dichtheid van de huisvesting, de diverse schoolvoorzieningen, de aanleg van publieke ruimtes enz.²¹

Operatoren: het gewest, de gemeente, privé-sector

4.2.10 De diversiteit van de voorzieningen en van gezellige ruimten stimuleren

=> Voldoen aan de vraag om de band tussen de inwoners te versterken

=> De voorwaarden bieden voor de samenkomst van personen en groepen

=> De organisatie van wijkfeesten promoten en de activiteiten van het verenigingsleven ondersteunen

Er staat een programma op stapel om een feeststaal in Neerpede op te richten, ter vervanging van de zaal die op de Neerpedestraat stond en die afgebroken is om plaats te maken voor de nieuwe gebouwen van de RSCA.

Dat soort initiatieven moet in andere wijken gepromoot worden.

Algemeen genomen, moeten conciërges en gebruikers, bij de werking van die structuren, gesensibiliseerd worden voor een zuinig energiegebruik.

In beide gevallen ligt die infrastructuur in de mate van het mogelijke het liefst in de buurt van belangrijke centraliteiten en dicht bij het openbaar vervoer. Voorts moeten de omwonenden beschermd worden tegen mogelijke overlast. Tot slot dienen ze de waarden van duurzame ontwikkeling en energiebesparing promoten.

Er zijn veel denkpijpen, maar grondigere analyses zijn noodzakelijk voor de uitwerking van operationele plannen.

Operator: de gemeente

²¹ Voornamelijk dankzij de stedenbouwkundige lasten, die voor projecten van meer dan 1000 m² huisvesting zullen gelden, volgens het nieuwe regeringsbesluit.

4.2.11 Het aanbod van schoolinstellingen herstellen

=> *De oprichting van nieuwe schoolgebouwen toelaten om het bestaande tekort op te vangen*

=> *Waardige opvangmogelijkheden aan alle kinderen van Anderlecht bieden en op de demografische evolutie van de bevolking anticiperen*

De huidige behoeften zijn de volgende: vier basisscholen en de renovatie van de meeste bestaande scholen. In dat kader heeft de gemeente recent plannen opgesteld om twee nieuwe scholen op te richten, een basisschool Adolphe Willemynsstraat, en een kleuter- en lagere school "Klavers", Delwartstraat.

Ook op de Chaudrons site plant de gemeente de bouw van een kleuter- en een lagere school.

En de Franse Gemeenschap heeft plannen om op "Scheut" een basisschool op te richten.

In Het Rad zou er een Nederlandstalige school komen.

De maatregel veronderstelt uiteenlopende uitvoeringsmodaliteiten die een synergie met elkaar moeten aangaan, meer bepaald:

De renovatie van de basisscholen in slechte toestand voortzetten nadat de prioriteiten vastgelegd werden. Door die voorzorgsmaatregel te nemen, kunnen de werken in de tijd gespreid worden, kan het probleem van de tijdelijke lokalen tijdens de werken beheerd worden, kan de vooruitgang van de renovaties in lokalen die in gebruik zijn onder controle gehouden worden en kunnen de budgettaire uitgaven door die verfraaiingen in evenwicht gebracht worden.

De grond- en of vastgoedkansen opsporen en inzetten op het grondgebied om nieuwe lokalen in gebruik te kunnen nemen. De grond die echt beschikbaar is, blijft veeleer schaars. Niettemin vormen sommige opslagplaatsen en kernen van bouwblokken die vandaag weinig of niet gebruikt worden uitstekende kansen voor stadsvernieuwing en/of stadsrenovatie. Bovendien versterkt die operatie de maatregel om de binnenruimten van bouwblokken open te stellen en ze te gebruiken voor vermaak, ontspanning en openbaar nut.

Op de verandering van het gebruik van de lokalen in de tijd anticiperen en de voorwaarden scheppen om de aangehaalde voorzieningen op uiteenlopende manieren in de tijd te gebruiken.

Operator: de gemeente, het gewest, de gemeenschappen

4.2.12 Het aanbod van de opvang voor het jonge kind verbeteren

=> *De totstandkoming van aangepaste gebouwen toestaan*

=> *Het aanbod en de vraag op dat vlak op elkaar afstemmen*

=> *Goede opvangomstandigheden voor kinderen bieden*

In navolging van de maatregel voor schooluitrusting, moet de oprichting van crèches het mogelijk maken om gebouwen "aan te spreken" die renovatie vereisen, om nieuwe ex-nihilo crèches op te richten (in de mate dat er grond beschikbaar) is en op de demografische evolutie van de bevolking vooruit te lopen.

De gemeente Anderlecht telt heel wat kinderen jonger dan drie jaar (vijf procent van de bevolking

in 2010, verwachte groei van 18 procent, tussen 2010 en 2015).²²

Die maatregel kan gelinkt worden aan de maatregel om de binnenruimten van bouwblokken te openen of een nieuwe bestemming te geven. Dergelijke voorzieningen beantwoorden aan de doelstellingen van de omvorming van de binnenruimten van bouwblokken en van zuinig omspringen met grond door grote gebouwen in te zetten die verlaten zijn of waarvan het gebruik niet aan een bepaalde levenskwaliteit beantwoordt. Ook de Duurzame Wijkcontracten bieden mogelijkheden om crèches op te richten.

Die maatregel staat in verband met maatregel 4.2.9, die recent in voege getreden is in het kader van het project « Verdi ». In dit bouwproject zal de aannemer een crèche bouwen die hij vervolgens aan de gemeente zal afstaan.

Een publieke speler, CITYDEV.BRUSSELS, heeft op dezelfde manier voorzieningen verwerkt in zijn verkaveling Matériaux-Constructeur en Kompas.

Operatoren: de gemeente, het gewest, de gemeenschappen

4.2.13 De evenementen op het gemeentelijk grondgebied promoten, onder meer dankzij de nieuwe technologie

=> De publiekswerking belichten en de bevolking op de hoogte brengen van de talrijke evenementen die op het grondgebied plaatsvinden

=> De participatie van de inwoners aanmoedigen en, bezoekers (van Brussel of daarbuiten) aantrekken

=> Moderne communicatiemiddelen opzetten en beheren

=> Het algemene imago van de gemeente verbeteren

Het toerismebureau heeft al een facebook-pagina.²³

De inwoners van Anderlecht en Brussel hebben geen duidelijke kijk op de culturele, vrijetijd- en toerismeactiviteiten (en evenmin op de officiële mededelingen zoals openbare vergaderingen) van Anderlecht.

Hoewel er veel activiteiten op het grondgebied plaatsvinden, zijn ze dikwijls weinig bekend (of herkend). Enkel de inwoners van de wijken waar ze plaatsvinden en de goedgeïnformeerde burgers wonen ze bij. In dit tijdperk van technologie en vooral van nieuwe informatiemiddelen, moet Anderlecht met zijn tijd mee om meer mensen te kunnen bereiken en om sneller te kunnen reageren. Door een gemeenschappelijk informatieplatform op te richten, kan de gemeente meer mensen bereiken, en de lezing en de toegang vergemakkelijken door de informatie te centraliseren. De gemeente haalt trouwens haar voordeel bij de flexibiliteit en het proactieve karakter van die aanpak. De vernieuwing van de gemeentelijke internetsite en initiatieven zoals de aanmaak van een facebook-pagina voor het toerismebureau bevestigt de wil van de gemeente om de moderne communicatiemiddelen te gebruiken, die sneller en efficiënter zijn.

Voordeel kan gehaald worden uit het gebruik van één opschrift dat bruikbaar en herkenbaar is voor iedereen, zelfs voor iemand die vreemd is aan de gemeente.

Naast een « virtuele » plaats waar de bezoekers ontvangen worden om hun informatie over

²² Zie <http://charlespicque.info/web/wp-content/uploads/2012/07/Dossier-de-presse-DEF.pdf>

²³ Zie <http://www.facebook.com/pages/Maison-du-Tourisme-dAnderlecht/112804116598?v=wall>

evenementen te geven, is het essentieel om ofwel één fysiek informatiepunt in het centrum op te richten ofwel een aantal informatiecellen over het grondgebied te verspreiden. In dat opzicht verricht het Participatiehuis al kostbaar werk om activiteiten van wijkcomités te promoten en om gemeentelijke informatie te verspreiden. Zijn actie-uitstraling en zijn leesbaarheid moeten versterkt worden.

Operator: de gemeente

4.3 THEMA: ONDERNEMEND ANDERLECHT

DE COMMERCIËLE DYNAMIEK ONDERHOUDEN EN ONTWIKKELEN

Vaststelling:

- De oppervlaktes voor commerciële doeleinden op historische straatwegen moeten opnieuw leven ingeblazen worden en aan de klanten aangepast worden.
- In de wijken krijgen bepaalde activiteitssectoren de voorrang, waardoor de diversiteit enigszins verloren gaat.
- Bedrijven willen zich in Anderlecht vestigen vanwege de toegankelijkheid en configuratie.

DE VOORWAARDEN SCHEPPEN OM OPNIEUW AAN DE SLAG TE KUNNEN

Vaststelling:

- Er is veel werkloosheid, vooral in de verarmde wijken in het oosten van de gemeente en bij de jongeren.
- Een zwak studieniveau in de wijken met grote verdichting.
- De gemeente en het gewest nemen initiatieven, maar weinig inwoners kennen ze.

INNOVERENDE EN AMBITIEUZE PROJECTEN AANGRIJPEN EN ONDERSTEUNEN

Vaststelling:

- Er zijn mooie kansen voor het imago van de gemeente en voor de economische heropleving die aangegrepen zouden moeten worden.
- Er zijn historisch belangrijke plekken die mooie perspectieven van heropleving en ontwikkeling bieden (de Kanaalzone, met Biestebroek, de slachthuizen ...).
- De landbouwzone die op het grondgebied van Anderlecht ligt, is uniek voor het Brussels Gewest. Voor de duurzame ontwikkeling op het grondgebied, is de landbouwzone een gunstige zaak.

4.3.1 De handelslinten tot hun recht laten komen

=> *Steunen op de bestaande reglementaire middelen*

=> *De werken van Atrium voortzetten*

=> *De omstandigheden creëren om de handelslinten en polariteiten nieuw leven in te blazen.*

De gemeente heeft een reglement ingevoerd over « *subsidie voor de herontwikkeling van handelszaken en huisvesting in de handelskernen*» waardoor een handelaar recht heeft op een *subsidie voor elke heropbouw of herinrichting die hij verricht binnen de te versterken handelskernen*» of aanspraak kan maken op de heropbouw of herinrichting van een handelspand met het oog op het voorzien van een toegang naar de bovenverdieping(en), waardoor die verdiepingen als woning kunnen dienen.²⁴

Dat initiatief moet aangemoedigd worden dankzij uitwisselingen met handelaars of mensen die een handelszaak willen kopen. De communicatiemiddelen die ingevoerd moeten worden, kunnen verbonden worden met de actie van Atrium die de nodige competentie en kennis ter zake hebben.

De openbare ruimte aangelegd ten voordele van de zwakke gebruikers en het openbaar vervoer begeleidt bovendien op harmonieuze wijze een coherente stadsscenografie van de handelszaken. De maatregel viseert de structurering van de gemeentelijke ruimte, dankzij de historische lanen die handelslinten ondersteunen en houdt rekening met andere maatregelen zoals het Handvest van openbare ruimtes.

Door plekken aan te bieden die zowel tot consumeren als kuieren aanzetten, passen de handelslinten in een logica van nabijheid van de inwoners (waardoor de grote afstanden beperkt worden ten gunste van buurthandel), maar ook een logica van aantrekkingskracht en structuur op gewestelijk niveau.

De maatregel viseert de Bergensesteenweg (in het bijzonder de stukken Kuregem / Bara en Bizet / Het Rad) de Ninoofsesteenweg, de Wayez- en de Fiennesstraat, de hoeken van het Baraplein, de Clémenceaulaan en de Ropsy Chaudronstraat.

Concreet betekent dit samen met Atrium en de handelaars samenwerken aan hun uithangborden, aan de producten en diensten die ze bieden, aan hun verscheidenheid en aan hun aanpak tegenover concurrenten.

Aanvullend dienen elementen op grootstedelijk niveau als steun gebruikt te worden om de handelsactiviteiten te ontplooiën:

- de Emile Vanderveldesquare, waar een aanvullend handelslint ingericht moet worden tussen het toekomstige GEN-station en het uiteinde van de Wayezstraat;
- naar het Zuidstation, in het kader van zijn toekomstig richtschema waarvan een van de uitdagingen de opwaardering is van de ruimtes die voor het publiek toegankelijk zijn, gaande van de uiterste kaaien tot de bestaande handelszaken in de rand, die vandaag kwetsbaar zijn.

Operatoren: Atrium, de gemeente

²⁴ Zie: <http://www.anderlecht.be/images/stories/Règlements/VEsubsidiesregF.pdf>

4.3.2 De maatregelen ten gunste van de vestiging van handels- en ambachtsactiviteiten uitbreiden en versterken, in het bijzonder in de handelslinten en de polen die versterkt en ontwikkeld moeten worden

=> Als doel stellen dat de activiteiten vermengd worden

=> *Steunen op bestaande instrumenten (reglementaire en structurele elementen)*

=> De stichting van ZKO's en KMO's promoten en helpen alsook de ondernemingsgeest versterken

De gemeente heeft een reglement ingevoerd over de toekenning van een premie voor de eerste vestiging voor zelfstandige activiteiten²⁵. Het reglement versterkt het handelsdynamisme dat de gemeente zich tot doel gesteld heeft.

Niettemin schieten een aantal handelslinten (zoals de Wayezstraat) of activiteitenpolen tekort wat dynamisme betreft en raken soms achteruit. Daarom is het essentieel dat ze geherwaardeerd worden en dat de economische activiteit steunt krijgt van de gemeente.

De resultaten van de studies en de voorstellen van Atrium moeten gecoördineerd worden met het gemeentelijk werk om de sectoren op te sporen die achterblijven.

Voorts moeten de lege of muterende commerciële cellen opgespoord worden om degenen die een zaak willen beginnen te sturen. Uiteraard spelen de aard van de activiteiten en hun ligging een belangrijke rol in het imago dat de gemeente wil overbrengen.

Zo verdienen sommige sectoren het om een kritische massa te vormen (bijvoorbeeld het Baraplein en de Clémenceaulaan) zodat meer klanten aangetrokken worden.

In die optiek kunnen een aantal straten geviseerd worden, onder meer de Clémenceaulaan en de Ropsy Chaudronstraat, om het Zuidstation en de slachthuizen met elkaar te verbinden.

DE WIJK BARA / HET ZUIDSTATION NIEUW LEVEN INBLAZEN

De wijk, die Anderlecht met Sint-Gillis deelt, blijft weinig aantrekkelijk en levert de gemeente niets op.

Daar de wijk zo toegankelijk is, ligt het voor de hand dat handelszaken en zelfs commerciële voortrekkers zich er vestigen, waarbij de pool Zuid als geprivilegieerde consumptieruimte (kleding, DIY, verkoop van fruit en groenten met verwijzing naar de Zuidmarkt) versterkt wordt. Die activiteiten zouden andere wijken in Anderlecht kunnen doorsijpelen.

Bovendien schiet het bestaande HORECA-aanbod tekort. Het aanbod is te weinig verscheiden en de behoeften die gelinkt zijn met de gewenste ontwikkeling voldoen niet.

²⁵ Zie <http://www.anderlecht.be/images/stories/Règlements/RCL6.pdf>

Het Zuidstation is een internationaal station en moet een aantal diensten en handelsactiviteiten bieden voor de reizigers. Tegelijkertijd moet het echter ook als een deel van de stad op zich gezien worden. Met andere woorden, een site ten dienst van de omwonenden vooral omdat het ook de multimodale pool van het openbaar vervoer (MIVB en De Lijn) voor het gewest is. Deze maatregel wil een onvermijdelijke parameter zijn voor het gewest, die geconcretiseerd moet worden in het richtschema dat het gewest voorbereidt.

Operatoren: de gemeente, ATRIUM

4.3.3 Een sterkere coördinatie tussen de diensten voor werk- en opleidingzoekenden, een gemeenschappelijke strategische lijn uitzetten en een jaarlijks evenement voor socio-professionele integratie organiseren

=> De coördinatie tussen de diensten versterken (Plaatselijk WerkgelegenheidsAgentschap, Mission Locale, ACTIRIS...) en een netwerk van professionals leiden

=> De informatiekkanalen voor degenen die werk of een opleiding zoeken versterken en verbeteren

=> Een gemeenschappelijke ambitie promoten

=> De bedrijven erbij betrekken

Het Jobhuis dat in 2008 opgericht is (Birminghamstraat), brengt alle lokale openbare spelers samen die voor werkzoekenden ijveren: de diensten Middenstand, Economie en Tewerkstelling, het Plaatselijk Werkgelegenheidsagentschap, de dienst socio-professionele inschakeling van het OCMW, ACTIRIS, de Mission Locale. Het initiatief om competenties aangaande werk en opleiding samen te brengen, is een eerste stap naar een echt gemeenschappelijk beleid. Bovendien plegen die spelers al overleg met elkaar, wat tot een gemeenschappelijk beleid zou moeten leiden. Die diensten en organisaties hangen niet allemaal af van dezelfde financieringsbronnen. Met die onbekende moet voor toekomstige projecten rekening gehouden worden.

COÖRDINATIE

Al die diensten geven blijk van een behoefte aan een meer ambitieuze coördinatie, om hun competenties te versterken, ongeacht of het om gemeentelijke, gewestelijke of federale diensten gaat. De coördinatie moet gelden voor alle diensten die in het Jobhuis aanwezig zijn en voor de verenigingen of structuren die af en toe de werkzoekenden bijstaan en die op specifieke opleidingsbehoeften inspelen, zoals Eco-Rénovation, Dorifor, ... Tweemaal per jaar zou men bijeenkomsten kunnen organiseren tijdens welke men een balans van de acties opmaakt en doelstellingen op korte, middellange en lange termijn vastlegt.

COMMUNICATIE

Communicatie voor het publiek is des te efficiënter als alles op één plek naar voren gebracht en samengebracht wordt. Het Jobhuis moet in die zin versterkt worden en beter bekend zijn (reclame op de radio, internetsite en verwijzing op Google, affiches in openbare structuren, enz.).

EVENEMENT MET DE ONDERNEMINGEN

Tot slot stelt het GemOP voor dat er een dag gewijd wordt aan de opvang en het onder een dak brengen van alle competenties en actoren uit de wereld van de tewerkstelling: instellingen, bedrijven, aanbod van scholen en opleidingen (Erasmushogeschool, actoren van de industriële zone, ABATAN ...). Dit soort dag kan worden georganiseerd door het Jobhuis samen met een netwerk van bedrijven die zich inschrijven in een aanwervingbeleid. De bedrijven zouden hun deuren voor de werkzoekenden openstellen en aanwervingssessies ter plaatse organiseren. De werkzoekenden zijn vooral op zoek naar banen voor laaggeschoolden. De grote bedrijven die dit soort van werk aanbieden zouden dus zeker aan dit evenement kunnen deelnemen.

Operatoren: de gemeente, het gewest

4.3.4 De synergie tussen de opleidingscentra versterken en bestaande kanalen ondersteunen

=> Een kritische massa opleidingen vormen om meer leesbaarheid en geloofwaardigheid te vormen

=> Inspelen op de groeiende vraag naar bijscholing

=> Mensen die niet of weinig geschoold zijn de kans geven zich te specialiseren om opnieuw een baan te vinden

De diensten die voor opleiding bevoegd zijn spelen deels in op de vraag, maar slagen er niet in om in de behoeften te voldoen. Ze leiden mensen module per module en per dienst van tien tot twintig personen. Dat kleine aantal is wel efficiënt voor degenen die de opleiding volgen, maar toch is het nuttig een structuur te ontwikkelen die meer omvangrijke opleidingen kan aanbieden.

Vooraf en om alle voorwaarden voor het welslagen van het project te vervullen, moet een beroep gedaan worden op de ervaringen van de bevoegde diensten om de belangrijkste elementen te definiëren voor het organiseren van een opleiding: de duur, de specialiteiten, het aantal deelnemers per module, de inzet en de nauwgezetheid van de opgeleide mensen enz.

De precieze aard van de modules moet de vrucht zijn van het gemeenschappelijk werk van de diensten, verenigingen en werkzoekenden. Zo zou Anderlecht zich onderscheiden van andere gemeenten door specifieke opleidingen te organiseren, bijvoorbeeld opleidingen over milieu, gezondheid en voeding.

In de gemeente is er een uitgesproken vraag naar opleidingen. Alle partners die ter zake bevoegd zijn proberen die vraag zo goed mogelijk te beantwoorden. Niettemin zijn de activiteitendomeinen beperkt (ambacht, voeding...) en vooral op mannen gericht.

Het GemOP voorziet in de mogelijkheid om opleidingen te bieden voor de volgende sectoren: welzijn, hulp aan personen (ziekenverzorger, kleuterleider en schoonheidsverzorging). De specialisatie van de campus ULB ("Erasmus") is beroepsopleidingen van hoog niveau in de sector van de gezondheid (geneeskunde, kinesitherapie, farmacie...) rechtvaardigt opleidingen waarvoor minder kwalificaties vereist zijn, maar die meer en meer door de groepen klanten gevraagd worden. Het gemeentelijk niveau moet nog onder de aandacht gebracht worden. Hetzelfde geldt voor COOVI/CERIA op het gebied van voeding.

De bevoegde diensten moeten vervolgens het aantal deelnemers, en het aantal en de kwaliteit van de domeinen die ontwikkeld moeten worden, definiëren.

Aanvullend dient de schepping van banen door publieke initiatieven ondersteund te worden, naar het voorbeeld van CITYDEV.BRUSSELS met zijn projecten Marco Polo en Gryson, of van projecten zoals Zuidhaven (vroegere maalderij Moulart, aan het kanaal), die in elk geval leiden tot de ontwikkeling van KMO's

Operatoren: de gemeente, het gewest

4.4 THEMA: GROOTSTEDELIJK EN STRALEND ANDERLECHT

EEN STADSMARKETING ONTWIKKELEN

Vaststelling:

- Mensen van buiten de gemeente hebben een blijvend negatief beeld van Anderlecht.
- De gemeente heeft talrijke troeven om een beter imago te ontwikkelen.

DE VOORWAARDEN VOOR EEN GEWESTELIJKE AANTREKKELIJKHEID SCHEPPEN

Vaststelling:

- Regionale voorzieningen van formaat die niet tot hun recht komen of die onbestaand zijn.
- Inwoners van Anderlecht die van de rest van het gewest en de Brusselaars "afgesneden" zijn of bezoekers die de troeven van de gemeente niet kennen en er een simplistisch beeld van hebben.
- Toerisme dat zich tot het centrum beperkt en weinig bekendheid geniet.

DE FACETTEN VAN EEN GEMEENTE MET RUIM 100.000 BEWONERS BEVESTIGEN OF ONTWIKKELEN

Vaststellingen:

- Een universiteits- en onderzoekspool, gespecialiseerd in voeding: Erasmus.
- Instituten van hoog niveau op het gebied van voeding: COOVI/ CERIA.
- Mobiliteit die vooral naar het centrum van Brussel gericht is en die de relaties met andere aanpalende gemeenten verwaarloost.

4.4.1 Een beleid van stadsmarketing invoeren

=> De charmes van de gemeente promoten

=> Een positief en dynamisch imago aan zowel de Anderlechtenaren als aan Brusselaars voorhouden

=> Nieuwe bevolkingsgroepen en bezoekers aantrekken

=> Publiekswerking geloofwaardig maken bij hogere instanties

Het imago dat de gemeente uitstraalt, moet verbeterd worden, dankzij het promoten van de aanwezige waarden (culturele actie, Anderlechtse initiatieven...). Die maatregel veronderstelt een echt communicatieproject op gemeentelijk niveau, een soort «merkimago». Die communicatie veronderstelt dat de media de gemeentelijke projecten overnemen en dat op het gemeentelijk grondgebied informatie over de verschillende evenementen wordt gegeven.

Dit valt onder de gemeentelijke dienst Informatie-Participatie die voor de interne en externe

communicatie instaat. Vandaag is de dienst Participatie bedoeld om de inwoners bij de gemeentelijke projecten te betrekken en de initiatieven te ondersteunen die de levenskwaliteit in de wijken en de gemeente willen verbeteren. De dienst zal de projecten van de andere diensten centraliseren, rangschikken en het geschikte communicatiemiddel kiezen. Een vademecum om de participatieve processen te verbeteren, is in wording.

In datzelfde kader kan het Anderlechtse beleid van stadsmarketing ontwikkeld worden, dankzij de deskundigheid van de dienst Informatie-Participatie, maar ook dankzij de kennis van de projecten ondersteund door gemeentelijke dienst «Gesubsidieerde projecten».

Operator: de gemeente

4.4.2 Genieten van de uitstraling van het Zuidstation

- => *De voorwaarden bieden voor een gezellige en veilige omgeving*
- => *Huisvesting creëren in zijn omgeving*
- => *Bedrijven en kantoren installeren die van de internationale economische invloedssfeer afhangen*
- => *Een hotelaanbod samenstellen*

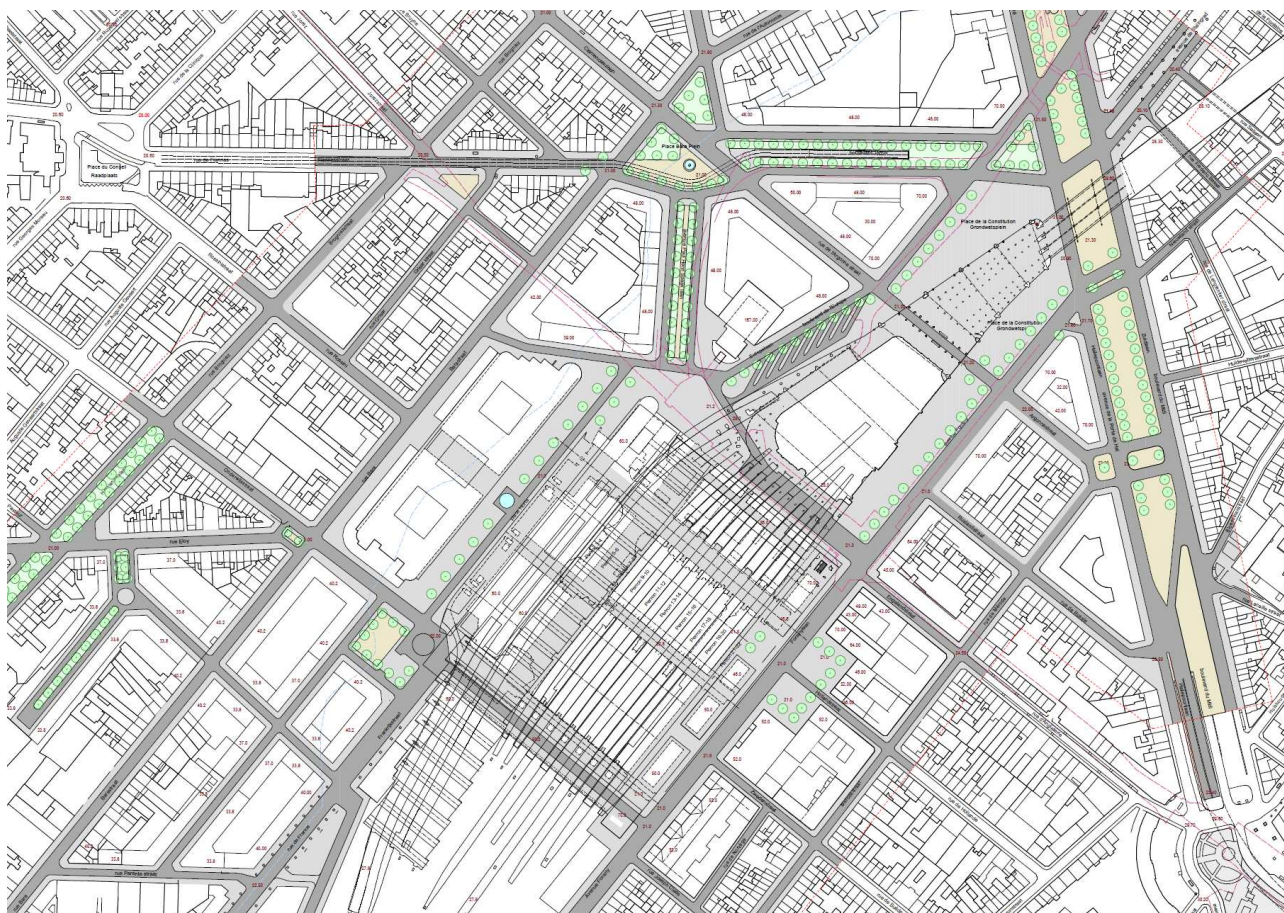
Het internationale station van Brussel Zuid ligt aan de poorten van de gemeente Anderlecht. 250.000 passagiers uit elke uithoek van Europa, maar ook uit België en uit het Brusselse stadsgewest, kruisen elkaar elke week. Het IOP, het International OntwikkelingsPlan heeft het Zuidstation en de wijken eromheen bestempeld als strategische zone van het grootste belang. De kansen en de meerwaarde die met de aanpassing van de inrichting gepaard gaan, zouden zeer gunstig voor Anderlecht kunnen zijn, als de gemeente erin slaagt de uitstraling van die voorziening op te vangen en te richten naar haar grondgebied.

Het internationale Zuidstation ligt niet op het grondgebied van Anderlecht, maar zijn uitstraling en aantrekkingskracht overstijgen ruim zijn ligging. Sinds enkele jaren zijn er veel projecten op de site aan de gang, bijvoorbeeld de constructie van gebouwen die geleid heeft tot de aanleg van het Hortaplein, waardoor echter de visuele verbinding met Anderlecht (Rossinestraat en het Raadsplein) vanaf de Horta-uitgang van het station verdwijnt. Die vergissing in de ruimtelijke ordening moet rechtgezet worden. De visies van Euro Immo Star²⁶, die het gevolg zijn van de doelstellingen van het Internationaal Ontwikkelingsplan van Brussel (met de projecten Fonsny en Bara), kunnen een basis vormen voor een discussie over de ontwikkeling van de omgeving van het station, ook aan Anderlechtse zijde.

Ze moeten beschouwd worden als een bijdrage tot het toekomstige richtschema dat het gewest in 2013 zal aanvatten.

De studie van ARSIS (methodologie: «Space Syntax») vormt ook een significante bijdrage over de openbare ruimte en de ruimte die voor het publiek toegankelijk (NMBS en MIVB) zijn. Ze stelt modaliteiten voor om de verschillende delen van de multimodale pool onder elkaar, maar ook die delen met de naburige wijken, beter te verbinden.

²⁶ Zie in het bijzonder http://www.adt-ato.irisnet.be/sites/default/files/documents/ARAU_ADT_expose_QuartieMidi_mars2012.pdf

ARSIS, 2011. Voorbeeld van een voorgestelde stadstructuur: nieuwe wegen onder de sporen, reorganisatie van het Baraplein, een visuele doorkijk naar het stadhuis (Rossini), grotere rol van Onderwijs en Ropsy-Chaudron / Clémenceau /Argonne, verbinding van het Grondwetplein en de Europa-esplanade, herinrichting van het Baraplein...²⁷

Op dit wegenstramien, is het duidelijk welke ambities Anderlecht mag koesteren, ambities die al in de voorgaande bladzijden beschreven zijn, in het bijzonder in 3.3.1:

- een opgedreven commerciële ontwikkeling in de richting van Clémenceau, Ropsy-Chaudron en de slachthuizen;
- een sterker HORECA-aanbod op de Europa-esplanade (hoewel het bouwblok op het grondgebied van Sint-Gillis staat), die als interface kan dienen met de nabije driehoek, een activiteitenpool die bijna uitsluitend aan textiel gewijd is;
- een gevarieerd aanbod van huisvesting, kantoren en diensten in het kader van grote vastgoedprojecten die ter studie liggen;
- de Tweestationsstraat (valt buiten de plattegrond) tot zijn recht laten komen. De straat is een deel van de stadslaan die de Ring met het station moet verbinden (zie 3.4.4);
- enz.

²⁷ Dit beeld weerspiegelt niet volledig de zienswijze van de gemeente: er ontbreken verbindingen, de stadslaan (Barastraat) is niet zichtbaar...

Operatoren: de gemeente, het gewest

4.4.3 Anderlecht in het GEN integreren

=> De wil bevestigen om een GEN-station aan de brug van Kuregem te zien bouwen en de ordening van de omgeving organiseren om een voorbeeldige stadsintegratie te waarborgen

=> Aan de Emile Vanderveldesquare een volwaardig grootstedelijk statuut geven

Elke dag reizen 360.000 pendelaars in en rond Brussel. De grote meerderheid gebruikt daarbij zijn eigen auto. De situatie verergert elk jaar. We gaan naar een totaal verkeersinfarct als er geen oplossing gevonden wordt. Die oplossing is het Gewestelijk ExpresNet (GEN). Het GEN zou de pendelaars een geldig alternatief voor de wagen moeten bieden op het vlak van comfort, frequentie, regelmaat en reistijd.

Het grondgebied van Anderlecht zou vier GEN-stations kunnen bieden:

- op lijn L50a, de stations COOVI/CERIA en Chaudron;
- op lijn L28, de stations Klein-Eiland en Kuregem.

Wat de lijn L50a betreft, is enkel het station CERIA /COOVI in aanbouw in het kader van de uitbreiding naar 4 sporen²⁸. Het station Chaudron lijkt afgeschreven aangezien de twee stations dicht bij elkaar liggen en het GEN hoofdzakelijk een grootstedelijke roeping heeft. Niettemin staat er in Chaudron een uitgebreide vastgoedontwikkeling op stapel.

Bij lijn L28, liggen de potentiële stations nog dicht bij elkaar. Voor Anderlecht is het station Kuregem veruit het interessantste op strategisch vlak. Daardoor zou de Emile Vanderveldesquare een grootstedelijke schaal krijgen, als articulatie tussen zones Centrum, Kuregem en Zuidkanaal die hierboven beschreven zijn. Zie in het bijzonder 3.2.3, 3.3.2 en 3.4.1.

Als het GEN een efficiënt intra-Brussels netwerk zou worden, en de metro zou aanvullen - en dat wil het gewest nou precies - dan zouden de twee andere stations opnieuw relevant kunnen worden.

Operatoren: de gemeente, het gewest, NMBS, MIVB

²⁸ Einde van de werken, eind 2016, wat niet samenvalt met de datum waarop het net in gebruik wordt genomen.

Zie:

[https://www.mobiliteit.fgov.be/applications/internet/webrailinvest.nsf/0/1D71AA3AECB88A45C1257A2B00584B53/\\$FILE/FR.pdf](https://www.mobiliteit.fgov.be/applications/internet/webrailinvest.nsf/0/1D71AA3AECB88A45C1257A2B00584B53/$FILE/FR.pdf)

4.4.4 De aanwezigheid van een universitaire campus bevestigen, de R&D –afdeling van Erasmus bekrachtigen en de voedingsroeping van COOVI/CERIA versterken

=> *De voorwaarden bieden voor de uitstraling van universitaire en para-universitaire activiteiten*
=> *Opsporen welke diensten en activiteiten in verband met de Erasmus-campus aangeboden kunnen worden en dat aanbod mogelijk maken*
=> *De vestiging van bedrijven en structuren in verband met de pool Research & Developpement beheren en de kenniseconomie onderhouden*
=> *Hetzelfde doen met de instellingen van COOVI/CERIA*

Het universitaire ziekenhuis Erasmus heeft een goede reputatie in het gewest. Het staat bekend om zijn ziekenhuisactiviteiten en zijn universitaire en studentenfuncties zijn minder gekend. Nochtans is Erasmus de tweede pool van de ULB, na Elsene.

Erasmus moet een aantal voorwaarden vervullen om deel uit te maken van het Brusselse en Belgische campusnetwerk, namelijk:

- Een significant volume studentenhuysvesting op de site (of in de nabijheid van de site) om aan de vraag ter zake te kunnen voldoen.
- Aanvullende activiteiten en diensten op de site, zowel voor de professionals als voor studenten en occasionele gebruikers, om de cohesie te versterken onder de openbare spelers: HORECA, kleine handelszaken (stomerij...), sportmogelijkheden, culturele manifestaties, feesten, evenementen...
- De communicatie versterken, opendeurdagen houden, en ontdekking van opleidingen en beroepen stimuleren.
- Voldoende onderwijsstructuren waarborgen.

De maatregel is bedoeld om de studenten een campusleven te bieden, en om het universitaire ziekenhuiscomplex en zijn reputatie in het Brusselse Gewest te beklemtonen. Voor de gemeente komt het erop aan bij te dragen tot de vier voorwaarden die hierboven aangehaald zijn.

Om bovendien de R&D-roeping van de site te versterken, stelt het GemOP voor om de activiteiten op dat vlak matig te verdichten. Met de actieve spelers op het gebied van R&D moeten er partnerschappen opgericht of onderhouden worden om de behoeften te kennen en die deskundigheid te verbeteren. Door een netwerk van competente R&D-spelers op medisch en paramedisch vlak te vormen, versterkt de gemeente haar imago; bovendien is die aanpak drager van een ambitieuze dynamiek. De universiteit en Erasmus hebben een richtschema, dat onder meer in de aanleg van nieuwe parkingruimtes, de reorganisatie van het verkeer, de uitbreiding van het ziekenhuis en de verhuizing van Bordet (het instituut is vandaag in het centrum van Brussel gelegen is) voorziet.

De gemeente moet er wel op toezien dat de campus geen in zichzelf gekeerde ruimte wordt, of zelfs een getto, zoals dat het geval is in Elsene met de «campus de la Plaine». De ontwikkeling van de nabije ruimtes moet in die zin opgevat worden (zie ook 3.1.1).

Voor COOVI/CERIA kan hetzelfde beleid gevoerd wordt, maar COOVI/CERIA is beter in het stadswaefsel geïntegreerd.

Operatoren: de gemeente, het gewest, ULB, COOVI/CERIA

4.4.5 Het beleid van groen toerisme, alsook van opvang van en informatie aan het publiek versterken

- => De kennis van het gebied verbeteren, gezien door de bril van toerisme voor bezoekers en voor inwoners
- => De deskundigheid en de kennis versterken die de gemeentelijke diensten en de structuren die actief aan het Anderlechtse toerisme deelnemen, verworven hebben
- => Steun op het groene toerisme, dat een van de pijlers van de Anderlechtse identiteit is

Anderlecht heeft al mooie toeristische projecten ontwikkeld. Zo zijn er de wandelingen op ontdekkingstocht door de wijken om deze vanuit een historisch, recreatief, gastronomisch... perspectief te ontdekken.²⁹

Het Toerismehuis in de Kapelaanstraat biedt de Anderlechtenaren, de Brusselaars en de bezoekers een unieke plek. Het Toerismehuis heeft geen onafhankelijke internetsite en evenmin een optimale verwijzing op de zoekmotoren. Bovendien is er al een uitgebreid wandelnetwerk in Neerpede, zowel voor gezinnen en kinderen (kinderwagens) als voor sportlieden (mountainbike - circuits). Die circuits van groene wandelingen zijn met andere circuits met een meer stedelijke inslag verbonden. De circuits moeten meer bekendheid genieten en met elkaar in verbinding worden gebracht om een ruim publiek te bereiken. De gemeentelijke en gewestelijke fietsroutes delen in dat netwerk.

Operator: de gemeente, Leefmilieu Brussel

4.4.6 De aanleg van openbaar vervoer tussen de Prins van Luiklaan en de Paepsemelaan aanmoedigen en mogelijk maken

- => Een transversale link tot stand brengen tussen de eerste stadskronen van de gemeenten in het westen en het zuiden van de vijfhoek
- => Een alternatief bieden voor de gebruikers van openbaar vervoer voor noord/zuidtrajecten
- => De gemeente structureren en haar leesbaarheid verbeteren
- => De hoofdstedelijke banden onder de westelijke gemeentes van het gewest versterken

Vandaag verbindt buslijn 49 het noorden met het zuiden van de gemeente en doorkruist de gemeente tot aan het Zuidstation. De dienst is jammer genoeg nog onregelmatig, wat de gebruikers niet aanzet om de lijn te gebruiken. Om de stijgende stroom mensen op te vangen, is het onontbeerlijk dat de bevolking van Anderlecht vlot toegang heeft tot het volledige Brussel hoofdstedelijk gewest en tot de aanpalende gemeenten met zo weinig mogelijk overstappen, zonder echter de metro hoeven te nemen en een omweg via het centrum of het Zuidstation te maken.

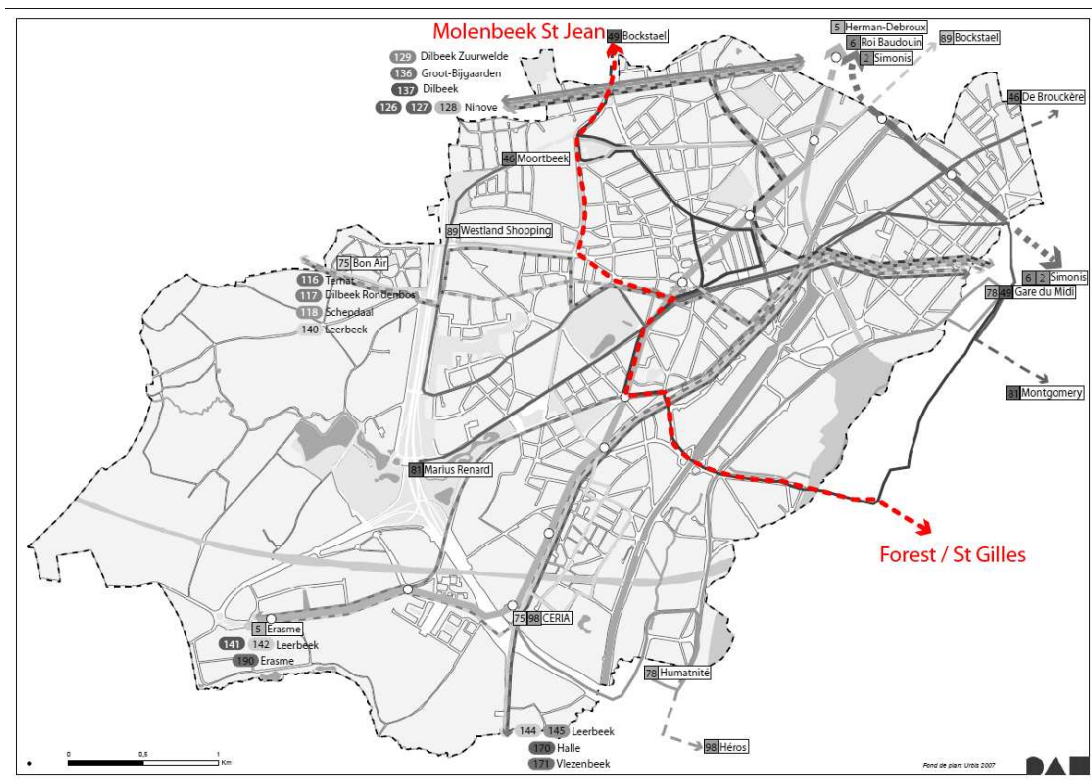
Deze maatregel is bedoeld om de noord/zuidstroom te verbeteren, door een goed openbaar

²⁹ Zie <http://www.anderlecht.be/images/docs/Balade-fr.pdf>

vervoer met een efficiënte dienstverlening. Bovendien wil de maatregel het transportaanbod versterken op regionale transversale wegen tussen de Ring en de kleine ring, in de vorm van een tram of een bus, naargelang van de technische en financiële beperkingen bij de aanleg. Die maatregel staat trouwens in het gewestelijk mobiliteitsplan Iris 2.³⁰

Vanuit strategisch oogpunt en om zo efficiënt mogelijk te handelen, moet het traject via de voornaamste centraliteiten lopen om de modale verschuivingen aan te moedigen, om een vernieuwingsdynamiek in de stedelijke industriezone te starten, om de herstructurering van een aantal wegnassen mogelijk te maken zodat ze « stedelijker » zouden worden, om de territoriale leesbaarheid te verbeteren en om de omgeving van lijnen en haltes van het openbaar vervoer te densifiëren; dit alles met het oog op meer territoriale efficiëntie.

Het principe van de maatregel kan als volgt op het grondgebied uitgetekend worden:

Ruimer genomen, kan deze maatregel het belang bewijzen van een concentrische lijn die een lus vormt met het bestaande netwerk in het oosten van het gewest, tussen de kleine ring en de Ring. Het onderzoek zal uitwijzen wat het beste is: een lus, een eigen bedding enz.

Operatoren: de gemeente, het gewest, MIVB

³⁰ Zie <http://www.bruxellesmobilite.irisnet.be/articles/la-mobilite-de-demain/en-quelques-mots>

4.4.7 De aanleg van de tramlijn tussen het Weststation en het Westland Shopping Center begeleiden

=> *De studies ter zake voortzetten*

=> *Ontvangstvoorwaarden voor een dergelijke infrastructuur bieden*

=> *Het grondgebied structureren en de mogelijkheden bieden om aan te sluiten bij de uitbreiding van tram 81, zoals het GemOP dat voorstelt*

Het Gewestelijk mobiliteitsplan Iris 2 voorziet in de aanleg van een tramverbinding tussen het Weststation en het Westland Shopping Center.

Het traject is 3,5 km lang en heeft het volgende verloop: de Ninoofsesteenweg over 1,2 km, de laan van de grote ring over 400 m, de Maria Groeninckx de Maylaan over 800 m en tot slot de Sylvain Dupuislaan over 800 m. Aan dat traject moeten 500 m aan de Terminus van Westland toegevoegd worden zodat de trams een lus kunnen maken.

Dat ambitieuze project is helemaal gerechtvaardigd gezien het aantal mensen dat in die wijken woont en de nood aan mobiliteit die het Westland Shopping Center en het Weststation creëren.

De gemeente zal er op toezien dat parkeermogelijkheden voor auto's niet onredelijk veel verminderd worden door de uitvoering van het project.

Ter aanvulling van het voorgaande, stelt het GemOP een uitbreiding van tramlijn 81 voor in de buurt van de wijk Goede Lucht. Die uitbreiding zou kunnen aansluiten op de tram Weststation/Westland Shopping Center om het volledige grondgebied van Anderlecht te lussen.

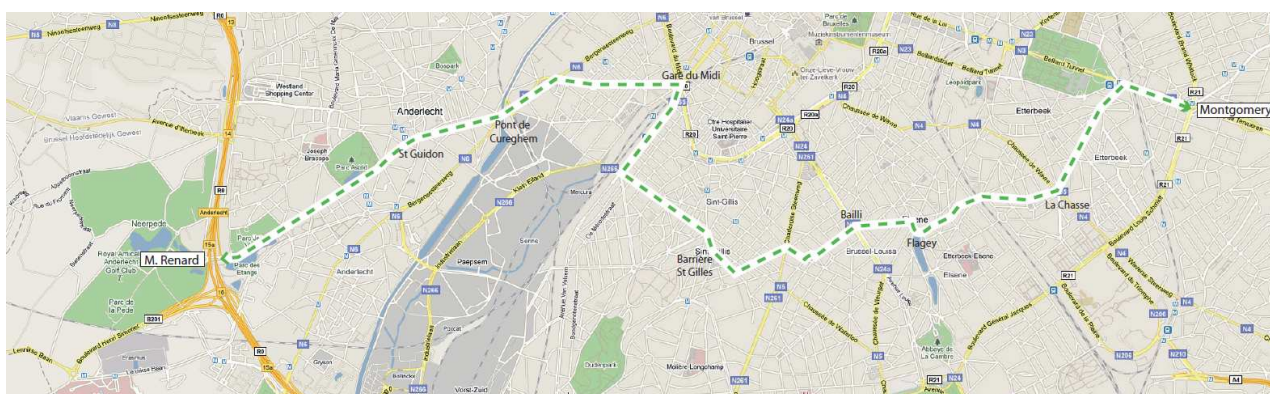
Operatoren: de gemeente, het gewest, MIVB

4.4.8 De "groene tram" tussen Montgomery en Neerpede, drager van de territoriale kennis

=> Steunen op een bekende tramlijn die over het hele grondgebied van Anderlecht en de wijken van de eerste Brusselse stadskroon loopt

=> Deze transportdrager verbinden met de belangrijkste plaatselijke identiteiten

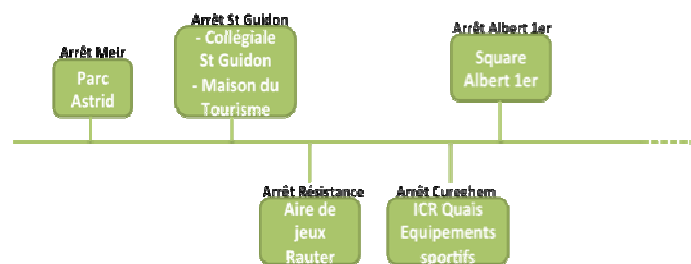
=> De kwalitatieve aspecten van zijn traject en zijn haltes bewerken

Bron: achtergrond Google Maps, Bewerking tekening: Cooparch-R.U

Tramlijn 81 doorkruist de eerste zuidkroon van Brussel van oost naar west. Hij is een belangrijke drager, niet enkel door het aantal passagiers hij vervoert, maar ook door de band tussen de zuidelijke gemeentes van de vijfhoek en Anderlecht. Overdag verbindt hij Montgomery met de halte Marius Renard (een de poorten van Neerpede) in ongeveer 60 minuten. Hij komt door een reeks van dynamische en gevarieerde centraliteiten. Het tracé kan een hefboom vormen om de site van Neerpede bekendheid te geven, waarbij de tram als communicatieoperatie gebruikt wordt. Op lokaal niveau doorkruist hij het grondgebied van Anderlecht. Hij vertrekt uit het Zuidstation met zijn geanimeerde wijken, rijdt via de brug van Kuregem, waar het GemOP een ambitieus stadsproject voorstelt, doorkruist het centrum van Sint-Guido met zijn historisch waarden, en mondt tot slot in de poorten van het landelijke Neerpede uit, een unieke plek in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest door zijn landschappen en zijn landelijke karakter. Tal van inwoners van Anderlecht en Brussel kennen Neerpede niet en hebben een tekort aan groene ruimtes en grote landschappen. Deze maatregel bewijst dat een reis van dertig minuten met het openbare vervoer, de reizigers door tal van plekken met gevarieerde troeven leidt en hen naar een site brengt waar wandelen aangenaam en vlot kan.

Concreet kan de tram zich in het groen hullen, wat verwijst naar zijn nummer (81) en zijn bestemming in Anderlecht, net zoals dat het geval was bij evenementen van de MIVB. Tot slot zal een communicatiecampagne bij de toerismebureaus, en in de metro's, bussen en trams noodzakelijk zijn, samen met reclame in een aantal gidsen. De reclame kan via speelse communicatie die zich op metroschema's inspireert, waarbij elke halte met « identiteitscorrespondenties » gepaard zou gaan. Het schema (zie hieronder) toont hoe deze « correspondenties » de trekpleisters aangeven, in het bijzonder de parken en groene ruimtes.

Voorbeeld van vermeldingen op het tracé van de tram (in de voertuigen) en aan de haltes

Die maatregel viseert weliswaar voornamelijk de inwoners van Brussel, maar kan heel goed toeristen aantrekken die andere facetten van Brussel willen verkennen, buiten de platgetreden paden van de vijfhoek.

Voor Anderlecht is dit bovendien een gelegenheid om vorm te geven aan het «park system» en, de talrijke groene ruimtes op het grondgebied van oost naar west met elkaar te verbinden. Voor inwoners uit de dichtst bevolkte wijken (en die dus de minste groene ruimtes hebben) is het de gelegenheid om te profiteren van een unieke site. Evengoed, in de andere richting, bewijst deze maatregel aan de mensen die erg op hun wijk gericht zijn, dat het gewest tal van troeven en diensten te bieden heeft, buiten de strikte grenzen van de wijken waar ze wonen. Studies hebben inderdaad aangetoond dat een groot aantal jonge inwoners van Anderlecht de oostelijke gemeenten niet kennen. Vandaar de symbolische link die tram 81 vormt. De lijn symboliseert ook de doordringbaarheid van de wijken en gemeenten onder elkaar en draagt deels bij tot de verbetering van de sociale cohesie en tot een beter gevoel van samenleven.

Het historisch centrum van Anderlecht kan zo in het gewestelijke toeristische netwerk ingepast worden.

Operatoren: MIVB, de gemeente, «Office de Promotion du Tourisme »

4.5 THEMA: ECOLOGISCH EN PARTICIPATIEF ANDERLECHT

DE IMPACT VAN MENSELIJKE ACTIVITEIT OP HET MILIEU VERMINDEREN

Vaststelling:

- Een landelijke ruimte die gevrijwaard moet worden en waar de biodiversiteit groot is. Jammer genoeg hebben sommige handelingen van de mens negatieve gevolgen (onder meer de lozing van afvalwater zonder behandeling).
- Diverse vormen van overlast (geluidshinder en visuele overlast). Inwoners klagen er dagelijks over. Die overlast verbetert de levensomstandigheden niet.
- Een netwerk van groene ruimtes sinds lang gestructureerd volgens het principe «park system».
- Openbare maatregelen die aanzetten tot goede milieupraktijken, maar de inwoners gebruiken of kennen ze te weinig.

MILIEUWAARDEN DIE IEDEREEN ZICH EIGEN MAAKT

Vaststelling:

- 2010: lancering van de redactie van een gemeentelijke Agenda 21 en bepaling van een doelstelling voor coördinatie en opwaardering van de gemeentelijke projecten die ondersteuning nodig hebben.
- Een groene en blauwe vermazing die veel vertelt over Anderlecht. Het zich eigen maken van die vermazing en de opwaardering ervan moet echter nog bevestigd worden.
- Een landelijke en groene zone met erkende milieuwaarden die het verdienen om op regionaal niveau belicht te worden.

4.5.1 Voortzetting van de acties van de Agenda 21 en installatie van een follow-upcommissie van het GemOP

In de herfst van 2010 is de gemeente van start gegaan met de uitwerking van een actieplan «lokale Agenda 21» dat bedoeld is om de concrete toepassing te versterken van de principes van duurzame ontwikkeling, niet enkel voor zijn eigen werking, maar ook voor de ontwikkeling van haar grondgebied. Op 20 september 2012 heeft de gemeenteraad een actieplan voor de periode 2012-2014 goedgekeurd.

Het actieplan is toegesneden op acties en projecten van de gemeentelijke diensten, maar is ook bedoeld om de burgers en andere lokale spelers zoals verenigingen, bedrijven en handelaren van Anderlecht te betrekken bij dit actieplan. Agenda 21 is een van de instrumenten die het bestuur en het collega kunnen gebruiken om de daadwerkelijke uitvoering van de maatregelen in het GemOP te waarborgen. Het is dan ook essentieel dat het gemeentebestuur voldoende mankracht heeft om de dynamiek, waarin tal van spelers en thema's betrokken zijn, duurzaam te maken.

Het MER van het GemOP voorziet in de installatie van een follow-upcommissie voor de toepassing van het GemOP, in de vorm van een jaarbalans. Die maatregel kan lijken op de installatie van een beheer voor het GemOP en op de articulatie van al die doelstellingen, in termen van tijd, van

hiërarchie en van haalbaarheid van de maatregelen.

De commissie zal de voornaamste spelers verzamelen die aan de redactie van het GemOP deelnemen; de commissie moet ook communiceren en de genomen maatregelen onder de aandacht brengen.

Operator: de gemeente

4.5.2 Beter communiceren over de gemeentelijke maatregelen die tot goede milieupraktijken aanzetten

=> *Het gebruik van groene premies bij de burgers promoten*

=> *Bij de burgers de toepassing van de principes van duurzame ontwikkeling vergemakkelijken*

=> *De stappen van de gemeentelijke overheid versterken*

Het gewest heeft al een aantal initiatieven genomen, onder meer om het gebruik van systemen om energie te besparen en om water goed te beheren aan te moedigen. De gemeente biedt de inwoners een compostbak tegen een gematigde prijs aan, zo kunnen ze hun groen afval thuis composteren.

Dat beleid moet voortgezet worden door beter te communiceren over hoe de inwoners een premie kunnen krijgen, over het belang van nieuwe processen om middelen beter te beheren en om ze zuinig te gebruiken.

De gemeente steunt daarbij op een netwerk van deskundigen en verwijst de inwoners die raad willen of die premies willen aanvragen naar Leefmilieu Brussel, APERe (vereniging voor de promotie van hernieuwbare energie), het Brussels Energieagentschap, Energie Huis zone Zuid of zijn eco-raadgevers. Die zeer positieve aanpak moet voortgezet en versterkt worden, want een echte communicatiecampagne moet opgezet worden in samenwerking met verschillende partnerschappen. Het is belangrijk dat de gemeente via de internetsite duidelijke en precieze informatie geeft, maar actie op het terrein is al even belangrijk.

Dat is al het geval in de groene zones wat de compostering betreft. Hetzelfde geldt voor de acties die het Groene en Blauwe Huis onderneemt.

Nog andere voorbeelden zijn de invoering van de Duurzame Wijkcontracten (passieve gebouwen) en de bouw van de nieuwe school van de Klavers.

Operator: de gemeente

4.5.3 De acties van het plan netheid voortzetten en de projecten om afvalstoffen te herwaarderen ondersteunen

Om mensen de indruk te geven dat ze zich goed voelen in de wijken en straten waar ze wonen, is netheid beslissend. Netheid hing - in het begin - onmiskenbaar samen met de kwaliteit van de publieke ruimte. Pleinen, trottoirs of straten in goede staat, zetten meer aan om de regels te respecteren. Netheid waarborgt ook een beter veiligheidsgevoel. In dat kader verbindt de gemeente zich ertoe om:

- een gecoördineerd netheidsplan op te zetten door een coherente en weldoordachte dagelijkse werkplanning te organiseren;
- meer vuilnisbakken in de wijken te plaatsen en vooral vaker vuilnis te komen ophalen, in de commerciële zones en de parken zelfs tijdens het weekend;
- een “netheidschool” op te richten met het oog op de uitwerking van een communicatie- en bewustwordingscampagne over gedragingen die de hoeveelheid afval bij de bron kunnen verminderen. Deze richt zich tot de burgers, de publieke en de privé-instellingen;
- de netheid op “evenementen” (wedstrijden, markten...) te verbeteren;
- in de stedenbouwkundige vergunningen of milieuvergunningen regels te integreren over netheid voor handelszaken, bijvoorbeeld vuilnisbakken voor nachtwinkels of de uren waarin de vuilnisbakken buitengezet moeten worden; en om de vergunningen aan de nauwgezette naleving van die regels te verbinden;
- te overwegen de reiniging van de rioolputten aan HYDROBRU over te dragen om zo de risico's op overstromingen te helpen verminderen;
- onburgerlijk gedrag aangaande openbare netheid te straffen door gemeentelijke administratieve sancties toe te passen;
- een coördinatieplan uit te werken van de Netheidsdienst, waardoor die dienst in nauwe samenwerking met de dienst Groene Ruimten zal werken. De bedoeling is multifunctionele eenheden per wijk op te zetten, met “transversale” gespecialiseerde teams (zoals bij de snoeiers) die voor de netheid en het onderhoud van de groene ruimtes instaan;
- de hotline en het groene nummer van de Netheidsdienst te vervangen door een stadshotline, waar de inwoners met hun problemen over het onderhoud van de publieke ruimtes terecht kunnen.³¹

Het agentschap Net Brussel overweegt een bestaand industrieel gebouw in de Birminghamstraat te gebruiken om afvalstoffen te recyclen. Het centrum zou de naam « Ecopool » krijgen. Het centrum spitst zich toe op het recycleren en de herwaardering van “grofvuil”, “informatica-afval” en “bouwafval” via bedrijven uit de sociale economie. Daaruit kan synergie met de gemeente ontwikkeld worden.

Operatoren: de gemeente, Net Brussel

³¹ Uittreksel uit het « algemeen beleidsprogramma » (2012).

4.5.4 Burgerinitiatieven ondersteunen via gemeentelijke projectoproepen

Tal van burgers willen zich inzetten om de levenskwaliteit van hun straat en wijk te verbeteren. Sommige burgers richten een wijkcomité op of verenigen zich in een informele groepering. De uitwisseling in die gemotiveerde groepen levert veel ideeën en interessante initiatieven op die de sociale cohesie en de levenskwaliteit versterken. De uitvoering ervan is soms afgeremd of onmogelijk gemaakt door een gebrek aan financiële middelen.

De gemeente Anderlecht heeft twee instrumenten om dergelijke projecten om te zetten. De projectoproep “Gemeentelijke Groene Wijk” beoogt de financiering van materieel en de levering van planten die nodig zijn om wijken te vergroenen. Het tweede instrument is de projectoproep “Duurzame Wijkenveloppen” waarbij burgerinitiatieven in een ruimere betekenis steun krijgen.

Een reglement voor de inrichting van moestuinen is in de maak.

Het Participatiehuis, die de projectoproep “Duurzame Wijkenveloppen” beheert, vergemakkelijkt de verbinding van wijkcomités in een netwerk en maakt andere regionale projectoproepen wereldkundig. Het is bijzonder belangrijk deze steun te behouden en ervoor te zorgen dat steunmogelijkheden meer bekendheid krijgen.

Operator: de gemeente

4.5.5 Efficiënte gemeentelijke participatieve processen waarborgen

Burgers worden almaar meer betrokken bij de bepaling en uitvoering van gemeentelijke projecten en initiatieven. De graad van participatie varieert echter van proces tot proces, gaande van informatieverstrekking tot de gezamenlijke bepaling van acties.

De organisatie van dergelijke processen veronderstelt een aanzienlijke investering vanwege de diensten en gemeentelijke verkozenen, die vaak niet in staat zijn om efficiënte participatie te organiseren. Daarnaast worden de burgers almaar meer aangesproken en raken overstelpt, waardoor het aantal inwoners dat aan dergelijke processen deelneemt, vaak zeer beperkt is.

Deze maatregel dient bijgevolg om de participatieve processen te verbeteren. In dat opzicht moet het Participatiehuis een centrale rol spelen, vanaf de bepaling van een nieuw participatief proces. Voorts moet het gebruik van communicatiekanalen geoptimaliseerd worden. Een vademecum staat op stapel.

Operator: de gemeente

4.5.6 Het gemeentelijke gebouwenpark ontwikkelen en renoveren met het oog op ecologische voorbeeldigheid

De gemeente heeft een aanzienlijk gebouwenpark: technische en administratieve lokalen van het gemeentelijke bestuur, gemeentelijke scholen en crèches, en gebouwen met zeer uiteenlopende

bestemmingen zoals sportlokalen en sociale restaurants. Dat gebouwenpark groeit geregeld aan, om aan de behoeften van een groeiende bevolking, in het bijzonder scholen en crèches te voldoen. Sommige gebouwen zijn aan een grondige renovatie toe.

Deze maatregel dient om de principes van duurzame architectuur vanaf het ontwerp van bouwprojecten (of de grondige renovatie) in het proces te integreren.

Op het vlak van energie en als er voldoende financiële middelen bestaan, dan moet bij nieuwbouw de voorkeur gaan naar passiefbouw en bij grondige renovaties naar laagenergiebouw. Projecten moeten bovendien bij voorkeur de principes van eco-bouw toepassen: gebruik van ecologische en hernieuwbare bouwmaterialen, opvang en infiltratie van regenwater, groene daken enz.

Operator: de gemeente

4.5.7 Gedifferentieerd beheer van gemeentelijke openbare ruimtes om de biodiversiteit te verruimen en de ecologische waarde te verhogen

Anderlecht beheert zijn twee groene zones (Vijverspark en Bospark) nu al op gedifferentieerde wijze. Sommige zones worden laat gemaaid. Andere zones hebben de naam vluchtzones gekregen, wat inhoudt dat de ingrepen beperkt zijn. In het gebied rond sommige gemeentelijke wegen buiten de ring wordt ook vandaag al laat gemaaid.

De burgers begrijpen die maatregelen niet altijd. Ze beschouwen ze als tekortkomingen in het gemeentelijke beheer. Daarom is meer communicatie noodzakelijk via lokale infoborden en de verspreiding van algemene informatie via gemeentelijke kanalen (website, gemeentelijke krant, evenementen...).

Die gedifferentieerde beheermaatregelen zouden ook op andere gemeentelijke groene zones toegepast kunnen worden, bijvoorbeeld op de begraafplaats, waar een aanpassing van de beheermodaliteiten, voor zover die compatibel is met de functie en de esthetiek van de plek, tot meer biodiversiteit zou leiden. Die maatregelen zouden zelfs de ecologische vermazing kunnen versterken tussen twee zones van groot biologisch belang, vooral Vogelzang en Neerpede. Aangepaste communicatie is ook hier noodzakelijk opdat de burgers de aanpak zouden begrijpen.

Operator: de gemeente

4.5.8 De groene en blauwe vermazing tot zijn recht laten komen en versterken in samenwerking met de andere openbare spelers

Die maatregel, die al gedeeltelijk geïllustreerd wordt voor het "park system" onder het thema «bebouwing en landschap» wordt door de blauwe vermazing aangevuld. Typisch voor het gemeentelijk grondgebied zijn inderdaad het waterwegennet met zijn vijvers en rivieren (Broekbeek, Neerpedebeek, Vogelzangbeek), maar ook het kanaal.

Het doel van de groene en blauwe vermazing op regionaal niveau (Leefmilieu Brussel): groene ruimtes en waterwegen zijn essentieel om de levenskwaliteit in de stad te vrijwaren en om veel dier- en plantensoorten te behouden en te ontwikkelen. Aan de vraag van inwoners voldoen, de mobiliteit van voetgangers en fietsers stimuleren, de landschappelijke kwaliteiten van de stad verbeteren, het natuurlijk erfgoed beschermen en de biodiversiteit vergroten zijn bijgevolg de belangrijkste doelstellingen van de zogenaamde «groene en blauwe vermazing».

Vandaag zijn we aan de opwaardering van het oppervlaktewater toe: waterlopen, vijvers en

vochtige gebieden van het gewest. Hoewel veel waterlopen in Brussel overwelfd zijn, wordt er vandaag plaatselijk geprobeerd die waterlopen in de openlucht te laten stromen, onder meer door een geschikte (her)aanleg van groene ruimtes die zich overal langs de stromen kunnen ontwikkelen. Veel Brusselse bronnen zijn aangesloten op de riolering, waar ze zich met het afvalwater mengen. Daardoor dragen ze bij aan de overbelasting van de rioleringen en dus aan de kans op overstromingen. Geleidelijk worden veranderingen aangebracht om schoon water van afvalwater te scheiden, om het debiet van de stromen te herstellen, om vijvers en vochtige zones te voeden, en om ervoor te zorgen dat de zuiveringsinstallaties daardoor minder water moeten verwerken. Zodoende verbetert het oppervlaktewater.

Anderlecht illustreert perfect de problemen van de blauwe en groene vermazing. Blauw eerst want het gebied wordt doorkruist door drie grote rivieren die nog steeds zichtbaar zijn in de open lucht; door de Zenne, die over een paar honderd meter ten zuidoosten van de gemeente aan de oppervlakte verschijnt, door kunstmatige vijvers die oppervlaktewater in het dal van de vallei opvangen en ten slotte door het kanaal. Het fysisch-chemisch onderzoek in de zone van Neerpede toont aan dat de zone vervuild is, doordat het geloosde afvalwater van woningen in Neerpede niet behandeld wordt; een deel van het Vlaamse grondgebied dat aan de site grenst, is daardoor ook vervuild geraakt.

Een eerste maatregel is bedoeld om de doelstellingen van het project groene en blauwe vermazing uit te voeren, met een bijzondere nadruk op de vermindering van de vervuiling in het gebied Neerpede. De bedoeling is met de gewestelijke actoren van het waterbeleid (VIVAQUA, Hydrobru en de BMWB) een programma voor de opvang en de behandeling van afvalwater vast te leggen.

De loop van de Zenne in de openlucht in de industriezone dient te worden opgewaardeerd. Het eerste initiatief is gepland langs de overloop van de sluis Het Rad in het kader van de aanleg van de groene wandeling. Die vorm van inrichting moet worden gestimuleerd, zoals ook de samenwerking met het BIM, beheerder van de oevers van de Zenne, aangemoedigd worden.

De oevers en de onmiddellijke omgeving van de oevers van sommige stroken van het kanaal zijn erg vergroend. Een nuttige dialoog kan aangegaan worden met de Haven van Brussel, die de gronden beheert, om die haven aan te moedigen, om maatregelen te nemen die gunstig zijn voor de groene en blauwe vermazing.

Vervolgens groen omdat het gebied wordt doorkruist door de spoorlijn en zijn bermen. Ze kunnen als buffer dienen. Ze kunnen bovendien voor wandelingen opgewaardeerd en geïntegreerd worden in het landschap ten opzichte van omliggende woningen. Op ecologisch vlak vormen die bermen ecologische niches en doorgangen. De gemeente zal een dialoog moeten aangaan met INFRABEL, de beheerder van de spoorwegen, om de beheermodaliteiten te bepalen die bijdragen tot de kwaliteit van de lokale levensomstandigheden.

Operatoren: Leefmilieu Brussel, VIVAQUA, HYDROBRU, Haven van Brussel, INFRABEL

HET GEMPDO: GEMEENTELIJKE PLANNING VOOR DE KOMENDE JAREN!

Dit eerste deel somt alle maatregelen / acties van het gemeentelijk plan voor duurzame ontwikkeling van Anderlecht op.

Het GemPDO is strategisch en operationeel. Vandaar de keuze van vier belangrijke gebieden van de gemeente, waarvoor acties bepaald zijn: Neerpede-Vogelzang, Centrum, Kanaal-Zuid en Kuregem. Na de acties volgen een reeks meer algemene maatregelen die voor de hele gemeente gelden.

Die vier gebieden samen verenigen inderdaad een groot aantal problemen; op regionaal niveau lijken ze grootstedelijk, op gemeentelijk niveau zijn ze prioritair en stimuleren ze de ontwikkeling. De strategische gebieden zijn weliswaar gelokaliseerd, maar hun impact, die zich vertaalt door een reeks specifieke acties, reikt tot ver buiten hun grenzen.

Ten slotte: de algemene maatregelen. Ze versterken de competenties van de gemeentelijke diensten en bieden een reeks transversale activiteiten op lange termijn. Ze zijn gerangschikt volgens belangrijke onderzochte thema's: bebouwing en landschappelijk/ bewoond en beleefd/ ondernemend / duurzaam milieu.

Daarenboven steunt het geheel op een aantal gewestelijke documenten (zoals het demografische GBP en het GPDO). Sommige documenten zijn al van kracht, andere zitten in het goedkeuringsproces, maar de algemene inhoud staat niet ter discussie.

Voor de gemeente en haar administratieve diensten, zal het GemOPD dienen als gids om op het gemeentelijk grondgebied acties ten voordele van alle inwoners van Anderlecht op te zetten. Tegelijkertijd is het een leidraad voor de betrekkingen die Anderlecht onderhoudt met het gewest en de gemeenschappen, maar ook met de aangrenzende gemeenten, ongeacht of ze tot het gewest behoren of niet.